ŽUMBERAČKI KRIJES

KALENDAR 2026.

Izdavač Žumberački vikarijat Križevačke biskupije

Glavni urednik Daniel Vranešić

Uredničko vijeće Daniel Vranešić, Ivan Romanović, Nenad Krajačić

Uredništvo Stojdraga 28, 10432 Bregana, Hrvatska
Tel/fax. (01) 33 87 600
e-mail: zumberacki.krijes@gmail.com

Slika na naslovnici Presveta Bogorodica s Isusom

Slika na omotu Uskok i uskokinja na Grandovici

Grafička priprema Tangir, Samobor

Tisak Edok, Samobor

Službena web stranica Žumberačkog vikarijata

www.zumberacki-vikarijat.com

ŽUMBERAČKI KRIJES

2026.

RIJEČ UREDNIKA

Poštovani čitatelji pred nama je još jedan novi Žumberački krijes. Ovaj 49. broj našeg godišnjaka obilježen je posebnim sjećanjem na osobe, koje su imale veliki značaj u stvaranju našeg zavičajnog glasila, a koje su nas tijekom 2025. godine napustile. Na prvome mjestu spominjemo se utemeljitelja i urednika Krijesa o. Milana Vranešića. On je godinama uređivao Krijes i trudio se da omiljeno štivo Žumberčana uoči svakog Božića dospije u domove u zavičaju i izvan njega. Nosio je luč nade i vedrine za mnoge Žumberčane i prijatelje Žumberka. Njegove misli koje su trajno zapisane na stranicama Krijesa zauvijek će ostati kao svjetionik generacijama koje dolaze. Hvala mu na tome. Sa osobitim poštovanjem i neizmjernom zahvalnošću sjećamo se i naše „Žumberačke vile" mlade Alenke Crljenice koja je godinama bila vjerna suradnica našeg godišnjaka. Njezina nas je prerana smrt duboko potresla, ali kao vjernici molimo za njezinu dušu i čvrsto vjerujemo da će u Kraljevstvu nebeskom primiti od Gospodina nagradu za sve dobro što je činila za svoju Crkvu i žumberačku zajednicu. Njoj i našem uredniku Mili neka bude vječni spomen u zajednici i neizmjerna zahvala za dobro koje su činili.

U 2025. godini napustio nas je i rimski prvosvećenik papa Franjo, a na njegovo mjesto izabran je novi papa Lav XIV. U vremenima nesigurnosti, ratova i mnogobrojnih sukoba novi papa svijetu donosi poruku mira i poziv na obraćenje. U Godini nade papa je pozvao svijet da se zaustave ratovi i da zavlada mir među ljudima. Potrebna je i unutrašnja obnova zato na stranicama Krijesa ove godine donosimo i poseban tekst o Kristu koji je jedina nada za mir i za uspostavljanje dobrih međuljudskih odnosa. U vremenima duhovne nesigurnosti jedino Krist daje čovjeku sigurnost. Potrebno si je posvijestiti da ništa u čovjekovoj duši ne može zamijeniti mjesto Boga. Jednostavno rečeno moramo se vratiti Bogu od kojega smo se udaljili. Crkva uvijek potiče ljude da osnažuju svoju vjeru, pomaže im da hode kroz život čuvajući duhovne vrijednosti i tradiciju. U tom smislu tijekom 2025. godine obilježene su važne obljetnice od kojih su najznačajnije 1700 godina od Nicejsko carigradskog sabora i 1100 godina od uspostave Hrvatskog kraljevstva. Uz obnovu duhovnog i kulturnog života zajednica u Žumberku u protekloj godini zabilježila je i značajan broj lijepih primjera povratka stanovništva u određena sela. Obnova kuća i vikendica koja se odvijala u proteklom razdoblju sada je rezultirala trajnim povratkom onih koji su iz grada odlučili doći nazad u svoj rodni zavičaj. Ovakvih primjera

biti će sve više jer život u gradovima za mnoge više nije trajna opcija. Nadamo se da će se povratkom ljudi u žumberačka sela obnoviti i način života koji podrazumijeva i obnovu gospodarstva.

Osim toga potrebno je upozoriti i na kvalitetniji pristup obnovi infrastrukture posebice na području jugoistočnog dijela Žumberka koji vapi za obnovom prometnica. Cestovni pristup preduvijet je za razvoj stoga se tom pitanju treba posvetiti posebna pažnja. Ceste prema susjednoj Sloveniji koje povezuju žumberačka i slovenska naselja sve su više u funkciji, stoga i njih treba osuvremeniti. Lijepi primjeri suradnje hrvatskih i slovenskih društava na području Žumberka znak su da postoji volja za sve većim zbližavanjem dvaju prijateljskih naroda. U budućnosti je moguće zajedničkim radom poboljšati uvijete života sa obije strane granice. Na stranicama Krijesa, koji je kroničar vremena, valja zabilježiti da je tijekom 2025. godine u mnogobrojnim selima diljem Žumberka bilo niz dobrovoljnih akcija čišćenja crkvenog okoliša i grobalja. Stanovnici su se samoorganizirali i poduzeli akcije čišćenja. To je uistinu lijep primjer kojeg treba pohvaliti. Svima koji poduzimaju radne akcije za dobrobit zajednice treba iskreno zahvaliti. Uređenje žumberačkih sela znak je nove nade jer u takvim akcijama sudjeluje sve veći broj mladih koji tu dolaze iz okolnih gradova. Treba se nadati da će u perspektivi tu pronaći mjesto za stalni boravak. Ako su u narednim godinama dio mladih obitelji odluči vratiti u Žumberak bit će to veliki blagoslov za naš zavičaj.

Svu nadu u bolju budućnost na kraju treba povjeriti pod zaštitu Presvete Bogorodice. To je i naša žumberačka tradicija da se u teškim vremenima, kao i naši uskočki preci, utječemo Nebeskoj Carici da nas vodi i štiti. Sigurni smo da nas Ona neće ostaviti. Pouzdajmo se u Nju i unatoč mnogobrojnim teškoćama hrabro kročimo kroz život ne gubeći nadu i vjeru u bolje sutra.

KALENDAR
2026.

1 Č **OBREZANJE GOSPODNJE; Bazilije Veliki, nadb. kapadocijski**
2 P Silvestar papa
3 S Malahija, prorok; Gordije, mučenik; Subota prije Bogojavljenja
4 N NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU; glas 5. Zbor 70-orice apostola; Teoktist, časni otac
5 P Teopemt i Teon, mučenici; Sinkletika č.m.; **(PREDVEČERJE BOGOJAVLJENJA)**
6 U BOGOJAVLJENJE GOSPODNJE
7 S Zbor sv. Ivana Krstitelja
8 Č Juraj Hozevit, časni otac; Dominika, č.m.; Emilijan, priznavalac
9 P Polieukto, mučenik
10 S Grgur, biskup iz Nise; Domecijan, biskup, Marcijan, časni otac; Subota po Bogojavljenju
11 N NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU, glas 6.; Teodozije Veliki, č.o.
12 P Tatjana, mučenica
13 U Ermil i Stratonik, mučenici
14 S Sinajski i Raitski, mučenici
15 Č Pavao iz Tebe i Ivan Kušnik, časni oci
16 P **Verige svetog apostola Petra**
17 S Antun Veliki, časni otac pustinjak
18 N NEDJELJA 32. PO DUHOVIMA (O ZAKEJU), glas 7.; Atanazije i Ćiril, nadbiskupi aleksandrijski
19 P Makarije Egipćanin, časni otac
20 U Eutimije Veliki, časni otac
21 S Maksim priznavalac, č.o.; Neofit, Eugen, Kandid, Valerije i Akil, mč.
22 Č Timotej, apostol; Anastazije Perzijski, č.o.
23 P Klement, biskup mučenik; Agatangel, mučenik
24 S Ksenija Rimljanka, časna majka
25 N NEDJELJA 33. PO DUHOVIMA (O CARINKU I FARIZEJU), glas 8.; Grgur Bogoslov, nadbiskup carigradski
26 P Ksenofont, časni otac
27 U Prijenos moći sv. Ivana Zlatoustoga
28 S Efrem Sirski, časni otac
29 Č Prijenos moći svećenika mučenika Ignacija Bogonosca
30 P Sveta tri Jerarha: Bazilij Veliki, Grgur Bogoslov i Ivan Zlatousti; Hipolit, svećenik mučenik - *Zaštitnici Križevačke eparhije*
31 S Kir i Ivan, dobrotvori

Siječanj

1 Č MARIJA BOGORODICA; Nova godina
2 P Bazilije Veliki i Grgur Nazijanski, Izidor
3 S Presveto Ime Isusovo, Genoveva, Cvijeta,
4 N 2. NEDJELJA PO BOŽIĆU;
Anđela Folinjska
5 P Gaudencije, Emilijana, Radoslav, Miljenka
6 U BOGOJAVLJENJE (Tri kralja)
7 S Rajmund, Lucijan, Krispin, Zorislav
8 Č Gospa Brze Pomoći, Severin, Teofil, Bogoljub
9 P Hadrijan, Julijan, Živko, Miodrag, Jadranko
10 S Agaton, Dobroslav, Aldo
11 N KRŠTENJE GOSPODINOVO;
Honorat, Higin
12 P Ernest, Tatjana, Bernard
13 U Hilarije, Veronika, Radovan
14 S Feliks, Srećko, Rajko, Žarko
15 Č Pavao Pustinjak, Anastazija, Stošija, Mavro
16 P Marcel, Oton, Mislav, Časlav
17 S Antun opat, Lucije, Zvonko
18 N 2. KROZ GODINU;
Margareta Ugarska
19 P Ljiljanka, Marta, Senka
20 U Fabijan i Sebastijan, Tijana
21 S Agneza, Janja, Neža, Ines
22 Č Vinko đakon i mučenik, Irena, Vice, Laura
23 P Emerencijana, Milka, Vjera, Blago
24 S Franjo Saleški, Bogoslav, Ksenija
25 N 3. KROZ GODINU;
Obraćenje sv. Pavla, Ananija
26 P Timotej i Tit, Paula Rimska, Tješimir
27 U Anđela Merici, Pribislav, Anđelka
28 S Toma Akvinski, Tomislav, Leonid
29 Č Valerija, Zdravko, Zdeslav, Tvrtko
30 P Hijacinta, Martina Gordana, Darinka
31 S Ivan Bosco; Marcela; Vanja

1 N NEDJELJA 34. PO DUHOVIMA (O RASIPNOM SINU), glas 1.
Tripun, mučenik
2 P SUSRET GOSPODA ISUSA KRISTA U HRAMU
3 U Šimun Bogoprimac; Ana proročica
4 S Izidor, časni otac
5 Č Agata, mučenica
6 P Vukol, biskup; Silvan, biskup i drugovi, mučenici
7 S **Mesopusna zadušna subota (prva);** Partenije, biskup; Luka, časni otac
8 N MESOPUSNA NEDJELJA. (35. PO DUH.) glas 2.
Spomen Strašnoga suda; Teodor Tiron, velemuč. Zaharija, prorok
9 P Nicefor, mučenik
10 U Haralampije, mučenik; bl. Alojzije Stepinac
11 S Blaž (Vlaho), biskup mučenik
12 Č Meletije, nadbiskup
13 P Martinijan, časni otac
14 S Siropusna subota – Spomen svih otaca isposnika; **Preminuće sv. Ćirila, č.o. učitelja slav.;** Auksencije, č. o.; Maron, pust. i čdtv.
15 N SIROPUSNA NEDJELJA (36. PO DUH.), glas 3.
Onezim, apostol; Koptski mučenici
16 P **Početak Velikog posta (strogi post);** Pamfilije, Porfirije i drugovi, mučenici
17 U Teodor Tiron, velemučenik
18 S Lav Veliki, papa
19 Č Arhip, apostol
20 P Lav, biskup katanski
21 S **Teodorova subota;** Timotej, časni otac; Eustat, nadbiskup
22 N PRVA NEDJELJA VELIKOG POSTA (SV. IKONA), glas 4.;
Eugenijski mučenici, načašće časnih moći
23 P Polikarp, biskup mučenik
24 U Prvo i drugo našašće glave sv. Ivana Krstitelja
25 S Taras, nadbiskup carigradski
26 Č Porfirije, biskup Gaze
27 P Prokopije, Dekapolit, časni otac
28 S **Druga zadušna subota;** Bazilije, časni otac priznavalac

1 N 4. KROZ GODINU;
Brigita, Miroslav, Sever
2 P PRIKAZANJE GOSPODINOVO (SVIJEĆNICA)
3 U Blaž, Vlaho, Oskar, Tripun, Šimun i Ana
4 S Veronika Jeruzalemska, Andrija Corsini
5 Č Agata, Dobrila, Modest, Jagoda
6 P Pavao Miki i dr., Doroteja, Dora
7 S Pio IX papa, Rikard, Držislav
8 N 5. KROZ GODINU;
Jeronim Emilijani, Mladen
9 P Skolastika, Apolonija, Sunčana
10 U **Alojzije Stepinac** (Stepinčevo), Alojzija
11 S **Gospa Lurdska,** Mirjana (Dan bolesnih)
12 Č Damjan, Zvonimir, Eulalija
13 P Katarina Ricci, Božidarka, Foška
14 S Valentinovo, Valentin, Zdravko
15 N 6. KROZ GODINU;
Klaudije, Vitomir, Vito
16 P Julija, Julijana, Miljenko
17 U Utemeljitelja Reda slugu BDM, Darko
18 S **Čista Srijeda – pepelnica** (post i nemrs)
19 Č Konrad, Rajko, Blago, Ratko
20 P Jacinta i Franjo, Leon Čudotvorac, Leon, Lea
21 S Petar Damjani, Eleonora, Natalija
22 N 1. KORIZMENA (Čista)
Katedra sv. Petra
23 P Polikarp, Grozdan
24 U Sinerot srijemski, Matija, Goran
25 S Donat Zadarski, Berislav, Hrvoje - *kvatre*
26 Č Aleksandar, Sandra, Alka
27 P Grgur iz Nerka, Gabrijel, Tugomil - *kvatre*
28 S Roman, Teofil, Bogoljub, Vikica - *kvatre*

1 N **DRUGA NEDJELJA VELIKOGA POSTA, glas 5.**
Eudokija, časna majka mučenica
2 P Teodot, biskup mučenik
3 U Eutropije, Kleonik i Bazilisko, mučenici
4 S Gerazim, časni otac
5 Č Konon, mučenik
6 P Amorijski mučenici
7 S **Treća zadušna subota;** Kersonski mučenici; bl. Leonid, m.č.
8 N **TREĆA NEDJELJA VEL. POSTA – KRIŽUPOKLONSTVENA, glas 6.;** Teofilakt Nikomedijski, č.o., priznavalac
9 P **Četrdesetorica sebastijskih mučenika**
10 U Kodrat i drugovi, mučenici
11 S Sofronije, nadbiskup jeruzalemski
12 Č Grgur Dvojeslov, papa; Teofan, časni otac
13 P Nicefor, nadbiskup carigradski prijenos moći
14 S **Četvrta zadušna subota;** Benedikt Nursijski, časni otac
15 N **ČETVRTA NEDJELJA VELIKOG POSTA – Ivan Ljestvičar, glas 7.;** Agapije i drugovi, mučenici
16 P Sabin i Papije, mučenici
17 U Aleksij, časni otac
18 S Ćiril, nadbiskup jeruzalemski
19 Č **Četvrtak Velikog kanona (Pokloni);** Krizant i Darija, mučenici
20 P Monasi sv. Sabe, časni oci mučenici
21 S **Akatistova subota;** Jakov, biskup
22 N **PETA NEDJELJA VELIKOGA POSTA – Marija Egipčanka; glas 8.** Bazilije, mučenik
23 P Nikon i učenici, mučenici
24 U Zaharija, časni otac; Artemon, biskup
25 S **BLAGOVIJEST PRESVETOJ BOGORODICI**
26 Č Zbor arkanđela Gabrijela
27 P Matrona Solunska, časna majka
28 S **Lazarova subota;** Hilarije, časni otac; Stjepan, čudotvorac
29 N **CVJETNA NEDJELJA (CVJETNICA);**
Marko, biskup.; Ćiril đakon i mučenik
30 P **Veliki ponedjeljak;** Ivan Ljestvičar, časni otac
31 U **Veliki utorak;** Hipatije, biskup

1 N 2. KORIZMENA (Pačista);
Albin, Jadranko
2 P Lucije, Čedomil, Iskra, Ines
3 U Marin, Marinko, Kamilo, Anzelmo
4 S Kazimir, Eugen, Natko
5 Č Euzebije, Vedran, Lucije I. papa
6 P Marcijan, Marsela, Viktor, Zvjezdana
7 S Perpetua i Felicita, Eugen
8 N 3. KORIZMENA (Bezimena);
Ivan od Boga
9 P Franciska Rimska, Franjka, Fanika
10 U Emil, Krunoslav
11 S Firmin, Tvrtko, Kandid, Blanka
12 Č Bernard, Budislav, Veljko, Fina, Dora
13 P Patricija, Sabina, Ratka, Rozalija
14 S Matilda, Milijana, Borka, Eva
15 N 4. KORIZMENA (Sredopostna);
Zaharija
16 P Smiljan, Hrvoje, Berta
17 U Patrik, Patricija, Domagoj, Hrvatin
18 S Ćiril Jeruzalemski, Eduard, Cvjetan
19 Č **JOSIP zaručnik BDM,** Josipa, Joso; (Dan očeva)
20 P Klaudija, Vladislav, Sandra, Sonja
21 S Serapion, Vesna, Vlasta
22 N 5. KORIZMENA (Gluha);
Oktavijan, Lea Rimska
23 P Turibije, Oton, Rebeka, Vjeran, Dražen
24 U Katarina Švedska, Latin, Javorka
25 S Navještenje Gospodinovo (Blagovijest)
26 Č Montan i Maksima, Emanuela
27 P Rupert, Lada, Lidija
28 S Priska, Sonja, Renata
29 N CVJETNICA (NEDJELJA MUKE GOSPODINOVE)
30 P Kvirin, Bogoljub, Viktor, Leonard, Vlatko
31 U Benjamin, Amos, Ljubomir, Natalija

1 S **Velika srijeda;** Marija Egipćanka, časna majka
2 Č **VELIKI ČETVRTAK;** Tit, časni otac
3 P VELIKI PETAK (strogi post); Nikita, časni otac priznavalac
4 S VELIKA SUBOTA; Josip Pjesmopisac i Juraj, časni oci
5 N USKRS (PASHA, VAZAM)
6 P SVIJETLI PONEDJELJAK; Preminuće sv. Metoda;
Eutih pat. carig.
7 U **SVIJETLI UTORAK;** Juraj, biskup mitilenski
8 S **SVIJETLA SRIJEDA;** Herodije i drugovi, apostoli
9 Č **SVIJETLI ČETVRTAK;** Eupsih, mučenik
10 P **SVIJETLI PETAK;** Terenc, Pompej i drugovi mučenici
11 S **SVIJETLA SUBOTA;** Antipa, biskup mučenik
12 N TOMINA NEDJELJA;
Bazilije, časni otac priznavalac
13 P Artemon i drugovi mučenici
14 U Martin, papa; Antun, Ivan i Eustat, mučenici
15 S Aristrah, Pud i Trofim, apostoli
16 Č Agapa, Irena i Kionija, mučenici akvilejske
17 P Šimun Perzijanac, časni otac; Akacij, biskup
18 S Ivan, časni otac
19 N NEDJELJA MIRONOSICA, glas 2.;
Pafnucij, biskup mučenik; Ivan Staropečerski, časni otac
20 P Teodor Trihin, časni otac isposnik
21 U Januarije, biskup i drugovi mučenici; Teodor iz Perga, mučenik
22 S Teodor Sikeot, časni otac
23 Č Juraj, velemučenik
24 P Saba Stratilat, mučenik
25 S Marko, apostol i evanđelist
26 N NEDJELJA O UZETOM, glas 3.;
Bazilije, biskup mučenik
27 P Šimun, mučenik, Stjepan, biskup
28 U Jason i Sosipater, apostoli; Dada i drugovi mučenici
29 S PREPOLOVLJENJE PASHE; Kiziški mučenici;
Memnon, časni otac čudotvorac
30 Č Jakov, apostol, brat sv. Ivana Bogoslova

1 S Venancije, Hugo, Teodora
2 Č **VELIKI ČETVRTAK,** Franjo Paolski, Sandra
3 P VELIKI PETAK (post i nemrs); Siksto, Krest
4 S VELIKA SUBOTA; Izidor Seviljski, Žiga
5 N USKRS (VAZAM);
Vinko Fererski, Berislav
6 P Uskrsni ponedjeljak,
Celestin, Petar Veronski
7 U Ivan de la Salle, Herman
8 S Dionizije, Diogen, Klement, Klementina
9 Č Marija Kleofina, Demetrije
10 P Ezekijel, Apolonije, Sunčica
11 S Stanislav, Stana, Radmila
12 N 2. USKRSNA (Bijela);
Božanskoga milosrđa
13 P Martin I. papa, Ida, Justin
14 U Valerijan, Lambert, Maksim, Zdravko
15 S Krescencije; Rastislav
16 Č Bernardica, Josip Benedikt Labre, Leonida
17 P Šimun, Robert, Rudolf
18 S Romana, Roman, Tihomir
19 N 3. USKRSNA;
Konrad, Ema, Rastislav, Marta
20 P Agneza, Marcijan, Teotim, Dina
21 U Anzelmo, Goran, Silvija
22 S Soter i Kajo, Teo, Leonida, Leon
23 Č Juraj, Adalbert, Đurđa, Helena
24 P Fidelis Sigmaringenski, Vjera, Vjeran, Lidija
25 S Marko evanđelist, Maroje, Markica
26 N 4. USKRSNA;
Dobri Pastir, Majka dobrog savjeta
27 P Ozana Kotorska, Jakov Zadranin
28 U Ljudevit M. Grignion, Petar Chanel
29 S Katarina Sijenska, Kata
30 Č Pio V. papa, Josip Cottolengo, Zrinka

1 P Jeremija, prorok; Josip, zaručnik BDM
2 S Atanazije Veliki, nadbiskup aleksandrijski
3 N NEDJELJA O SAMARIJANKI, glas 4.;
Teodozij Pečerski, časni otac; Timotej i Maura, mučenici
4 P Pelagija, mučenica
5 U Irena, mučenica; Nicefor, časni otac
6 S Job Strpljivi
7 Č Akacije, mučenik; Spomen na ukazanje časnoga Križa
8 P **Ivan Bogoslov, apostol i evanđelist;** Arsenij Veliki, časni otac
9 S **Nikola, biskup, prijenos moći;** Izaija, prorok.; Kristofor, mč.
10 N NEDJELJA O SLIJEPOROĐENOM, glas 5.; Šimun Revnitelj, ap.
11 P **Ćiril i Metod, apostoli i učitelji slavenskih naroda;** Mokij, svećenik mučenik
12 U Epifan, biskup; German, patrijarh carigradski; **Leopold Mandić, časni otac**
13 S Glikerija, mučenica
14 Č UZAŠAŠĆE GOSPODNJE; Izidor, mučenik
15 P Pahomije Veliki, časni otac
16 S Teodor Posvećeni, časni otac
17 N NEDJELJA SVETIH OTACA I. NICEJSKOG SABORA, glas 6.;
Andronik, apostol i drugovi
18 P Teodot i drugovi, mučenici
19 U Patrik, svećenik mučenik i drugovi
20 S Talelaj, mučenik
21 Č Konstantin car i njegova majka Jelena
22 P Bazilisko, mmučenik
23 S **Peta zadušna subota;** Mihael, biskup priznavalac; Eufrozina, č.m.
24 N SILAZAK DUHA SVETOGA (DUHOVI, PEDESETNICA)
25 P PRESVETA TROJICA *Proštenje u katedrali;*
Treće našašće glave sv. Ivana Krstitelja
26 U Karpo, apostol
27 S Terapont, biskup mučenik
28 Č Nikita, biskup
29 P Teodozija, časna majka mučenica
30 S Izak, časni otac
31 N NEDJELJA SVIH SVETIH, glas 8.; Herma, apostol; Hermej, mč.

1 P Josip Radnik, Jeremija
2 S Atanazije, Antonin, Boris
3 N 5. USKRSNA;
Filip i Jakov ap., Mladen
4 P Florijan, Julijan iz Bala, Cvijeta
5 U Maksim, Peregrin, Irena, Anđelko
6 S Irenej Srijemski, Dominik Savio, Dinko
7 Č Dujam, Duje, Flavije, Gizela
8 P BDM Posrednica svih milosti, Ida, Viktor
9 S Katarina Bolonjska, Mirna, Beata
10 N 6. USKRSNA;
Ivan Merz, Gospa Trsatska
11 P Mamerice, Franjo Hieronim, Gospa od Zečeva
12 U **Leopold Bogdan Mandić, Pankracije, Nerej i Ahil**
13 S **Gospa Fatimska,** Servancije, Ema
14 Č UZAŠAŠĆE GOSPODINOVO, Matija ap.
15 P Izidor ratar, Sofija, Sonja, Solinski mučenici
16 S Ivan Nepomuk, Andrija Bobola
17 N 7. USKRSNA;
Paskal, Paško, Gizela
18 P Ivan I. papa, Venancije, Feliks
19 U Celestin V. papa, Teofil, Ivona
20 S Bernardin Sijenski, Lidija
21 Č Kristofor Magallanes i dr., Eugen, Dubravka
22 P Rita, Helena, Renata, Jagoda
23 S Deziderije, Željko, Željana
24 N DUHOVI (PEDESETNICA);
Marija Pomoćnica
25 P BDM Majka Crkve, Duhovski ponedjeljak
26 U Filip Neri, Gospa od Karvaja, Anamarija, Zdenko
27 S Augustin Kanterberijski, Bruno - *kvatre*
28 Č German, Vilim, Velimir
29 P Pavao VI. Papa, Euzebije i Polion - *kvatre*
30 S Kraljica apostola, Ivana Arška, - *kvatre*
31 N PRESVETO TROJSTVO,
Pohod BDM

1 P Justin Filozof i drugovi mučenici
2 U Nicefor, nadbiskup carigradski, priznavalac
3 S Lucilijan i drugovi mučenici
4 Č PRESVETA EUHARISTIJA;
Mitrofan, nadbiskup carigradski
5 P Dorotej, bk. mučenik; Kuzma, mučenik
6 S Besarion i Hilarije Mlađi, časni oci
7 N NEDJELJA 2. PO DUHOVIMA, glas 1.;
Teodot, mučenik
8 P Teodor Tiron, velemučenik, prijenos moći
9 U Ćiril, nadbiskup aleksandrijski
10 S Timotej, biskup mučenik
11 Č Bartolomej i Barnaba, apostoli
12 P KRIST ČOVJEKOLJUBAC; Onufrij i Petar, časni oci
13 S Muke presvete Bogorodice; Akilina, mučenica; Trifilije, biskup
14 N NEDJELJA 3. PO DUHOVIMA, glas 2.;
Elizej, prorok; Metod nadbk. carigradski
15 P Amos, prorok; Jeronim Stridonski, svećenik
16 U Tihon, biskup čudotvorac
17 S Manuel, Sabel i Ismael, mučenici
18 Č Leoncije, mučenik
19 P Juda Tadej, apostol
20 S Metod, biskup mučenik
21 N NEDJELJA 4. PO DUHOVIMA, glas 3.;
Julijan Tarški, mučenik
22 P Euzebije, biskup mučenik
23 U Agripina, mučenica
24 S Rođenje Ivana Krstitelja
25 Č Febronija, časna majka mučenica
26 P David Solunski, časni otac
27 S Samson, časni otac
28 N NEDJELJA 5. PO DUHOVIMA, glas 4.;
Kir i Ivan, dobrotvori, prijenos moći
29 P Petar i Pavao, vrhovni apostoli
30 U **Zbor dvanaestorice apostola**

1 P Justin, Gaudencije, Mladen, Slobodan
2 U Marcelin i Petar, Eugen, Mladen
3 S Karlo Lwanga i dr. Olivija, Lucijan, Karla
4 Č TIJELOVO (PRESVETO TIJELO I KRV KRISTOVA)
5 P Bonifacije, Valerija, Doroteja
6 S Norbert, Artemije, Paulina, Berto
7 N 10. KROZ GODINU; Koloman, Antun de Fatatis
8 P Melanija, Vilim, Žarko
9 U Efrem, Ranko
10 S Sveti Josip zaštitnik Domovine, Ivan Dominicija
11 Č Barnaba ap., Borna, Jolanda, Ratimir
12 P PRESVETO SRCE ISUSOVO; Leon III. papa
13 S Antun Padovanski, Prečisto Srce Marijino
14 N 11. KROZ GODINU; Rufin, Elizej, Dinga
15 P Vid, Modest i Krescencija
16 U Franjo Regis, Aurora, Gvido
17 S Laura, Nevenka, Terezija
18 Č Marko i Marcelijan, Ljubomir, Ozana
19 P Romuald Gervazije, Rajka, Bogdan
20 S Naum Ohridski, Silverije
21 N 12. KROZ GODINU; Alojzije Gonzaga, Vjekoslav
22 P Ivan Fisher, Thomas More, Paulin iz Nole
23 U Josip Cafasso, Sidonija, Zdenko
24 S ROĐENJE IVANA KRSTITELJA, Krsto
25 Č Adalbert, Vilim, Doroteja
26 P Josip M. Escriva, Ivan i Pavao, Zoran
27 S Ćiril Aleksandrijski, Ladislav Ugarski
28 N 13. KROZ GODINU; Irenej Lionski, Mirko, Smiljan
29 P PETAR I PAVAO, APOSTOLI, Krešimir
30 U Rimski prvomučenici, Kajo

1 S Kuzma i Damjan, dobrotvori
2 Č Polaganje haljina Bogorodice; Sedam grkokatoličkih rumunjskih biskupa, mučenika
3 P Hijacint, mučenik
4 S Andrija, nadbiskup kretski; Marta, časna majka
5 N NEDJELJA 6. PO DUHOVIMA, glas 5.; Atanazije Atoški, č.o.
6 P Sisoj Veliki, časni otac
7 U Toma i Akacije, časni oci; Nedjelja, velemučenica
8 S Prokopije, velemučenik
9 Č Pankracije, biskup mučenik
10 P Nikopoljski mučenici; **Antun Pečerski, časni otac**
11 S Eufemija, velemč.; Olga, kneginja
12 N NEDJELJA 7. PO DUHOVIMA, glas 6.; Proklo i Hilarije, mučenici; Mihael, časni otac
13 P Zbor arkanđela Gabrijela; Stjepan Sabait; Julijan, biskup
14 U Akila, apostol
15 S Kerik i Julita, mučenici; **Vladimir Veliki, knez**
16 Č Atenogen, svećenik mučenik, i drugovi
17 P Marina, velemučenica; bl. Pavao Gojdič
18 S Hijacint i Emilijan, mučenici
19 N NEDJELJA SV. OTACA PRVIH 6 EKUMENSKIH SABORA, glas 7.; Makrina, časna majka; Dio, časni otac
20 P Ilija, prorok
21 U Ezekiel, prorok; Simeon i Ivan, časni oci
22 S Marija Magdalena, mironosica; Foka, mučenik
23 Č Trofim, Teofil i drugovi, mučenici
24 P Šarbel, časni otac; Kristina, velemučenica; **Boris i Gleb, mč.**
25 S Preminuće sv. Ane, majke pres. Bogorodice
26 N NEDJELJA 9. PO DUHOVIMA, glas 8.; Paraskeva (Petka) Rimljanka, časna majka mučenica; Hermol i drugovi mučenici
27 P **Pantelejmon, velemučenik; Sveti Sedmočislenici**
28 U Prohor, Nikanor, Timon i Parmen, apostoli
29 S Kalinik, mučenik
30 Č Sila, Silvan i drugovi mučenici
31 P Eudokim Pravedni

1 S Šimun, Zvjezdana, Predrag
2 Č Oton, Višnja, Martinijan
3 P Toma apostol, Tomislav
4 S Elizabeta Portugalska, Elza, Berta
5 N 14. KROZ GODINU;
Ćiril i Metod, Antun M. Zakarija
6 P Marija Goretti, Marica, Suzana
7 U Kotorski mučenici, Klaudije, Vilibald, Vilko
8 S Akvila i Priscila, Eugen, Edgar
9 Č Marija od Propetog Isusa, Augustin Zhao Rong
10 P Amalija, Ljubica, Rufina
11 S Benedikt opat, Budimir, Olga
12 N 15. KROZ GODINU;
Mislav, Suzana, Tanja
13 P **Majka Božja Bistrička,** Henrik
14 U Kamilo de Lellis, Angelina, Gašpar
15 S Presveti Otkupitelj, Bonaventura, Dobroslav
16 Č Gospa Karmelska, Karmela, Elvira
17 P Branimir, Marcelina, Dunja
18 S Ljubica, Bruno, Emilija
19 N 16. KROZ GODINU;
Aurelija, Makrina, Zora
20 P Ilija Tišbijac prorok, Apolinarije
21 U Lovro Brindiški, Danijel prorok, Dane, Danica
22 S Marija Magdalena, Manda
23 Č Brigita Švedska, Apolinar, Valerijan
24 P Šarbel Makhluf, Kristina, Mirjana
25 S Jakov ap., Kristofor, Jaka
26 N 17. KROZ GODINU;
Joakim i Ana, roditelji BDM
27 P Klement Ohridski
28 U Viktor I. papa, Viktorija
29 S Marta, Marija i Lazar, Flora, Blaženka
30 Č Silvan Dubrovački, Petar Krizolog, Anđa
31 P Ignacije Lojolski, Vatroslav

1 S Ophod časnog Križa; Makabejski mučenici
(početak posta Velike Gospe)
2 N NEDJELJA 10. PO DUHOVIMA, glas 1.;
Stjepan prvomučenik, prijenos moći
3 P Izakij, Dalmat i Faust, časni oci
4 U Efeški mučenici; Eudokija, časna majka mučenica
5 S Eusignij, mučenik
6 Č PREOBRAŽENJE GOSPODNJE
7 P Domecije, mučenik
8 S Emilijan, biskup priznavaoc
9 N NEDJELJA 11. PO DUHOVIMA, glas 2.; Matija, apostol
10 P Lovro, đakon mučenik
11 U Euplo, mučenik
12 S Focij i Anicent, mučenici
13 Č Maksim, priznavalac
14 P Mihej, prorok; Teodro Pečerski, prijenos moći
15 S UZNESENJE PRSV. BOGORODICE NA NEBO
16 N NEDJELJA 12. PO DUHOVIMA, glas 3.;
Sveti ubrus; Diomed, mučenik
17 P Miron, mučenik
18 U Flor i Lauro, mučenici
19 S Andrija i drugovi, mučenici
20 Č Samuel, prorok
21 P Tadej, apostol; Basa, mučenica
22 S Agatonik i drugovi, mučenici
23 N NEDJELJA 13. PO DUHOVIMA, glas 4.;
Irenej Lionski, bk. mč.; Lupo, mč.
24 P Eutih, mučenik; bl. Miroslav Bulešić
25 U Bartolomej, apostol, prijenos moći; Tit, apostol
26 S Adrijan i Natalija, mučenici
27 Č Pimen, časni otac, bl. Petro Oros
28 P Mojsije Etiopljanin, časni otac; Augustin, biskup
29 S Glavosijek Ivana Krstitelja - *post*
30 N NEDJELJA 14. PO DUHOVIMA, glas 5.;
Aleksandar, Ivan i Pavao Mlađi, patrijarsi carigradski
31 P **Polaganje Bogorodičinog pojasa**

1 S Alfonz Liguori, Vjera, Nada
2 N 18. KROZ GODINU;
Gospa od Anđela (Porcijunkula)
3 P Augustin Kažotić, Lidija
4 U Ivan Marija Vianney, Ivanka
5 S Gospa Snježna, Nives, Snježana
6 Č Preobraženje Gospodinovo (Božje lice)
7 P Siksto II. papa, Kajetan
8 S Dominik, Nedjeljko, Dinko
9 N 19. KROZ GODINU;
Terezija Benedikta od Križa
10 P Lovro, Lovorka
11 U Klara Asiška, Jasna, Suzana
12 S Ivana Franciska de Chantal, Veselka
13 Č Poncijan i Hipolit Rimski, Filomena
14 P Maksimilijan Marija Kolbe, Elizabeta
15 S VELIKA GOSPA (Uznesenje BDM), Marija
16 N 20. KROZ GODINU;
Stjepan Ugarski, Rok
17 P Urzicin, Miron, Natalija
18 U Jelena Križarica, Helena, Leonarda
19 S Ivan Eudes, Ljudevit, Tekla
20 Č Bernard, Samuel prorok
21 P Pio X. papa, Gospa Voćinska
22 S BDM Kraljica, Vladislava
23 N 21. KROZ GODINU;
Ruža Limska, Rozalija
24 P Bartolomej apostol, Miroslav Bulešić
25 U Josip Kalasancijski, Ljudevit IX., Patricije
26 S Melkisedek, Jadranko, Branimir
27 Č Monika, Marcel, Časlav
28 P Augustin, Tin, Gustav
29 S Mučeništvo Ivana Krstitelja, Sabina
30 N 22. KROZ GODINU;
BDM Bunarićka, Margarita
31 P BDM od Suza, Josip iz Arimateje, Rajmund

1 U Početak crkvene godine (Indikt); Simeon, časni otac
2 S Mamant, mučenik; Ivan Isposnik, časni otac
3 Č Antim, biskup mučenik; Pio X. papa
4 P Mojsije, prorok
5 S Zaharija, otac sv. Ivana Krstitelja, prorok; Majka Terezija, č.m.
6 N NEDJELJA 15. PO DUHOVIMA, glas 6.;
Čudo sv. Mihaela; Eudoksij, mučenik; Arhip, časni otac
7 P Sozont, mučenik; **Marko Križevčanin, mučenik**
8 U ROĐENJE PRESVETE BOGORODICE
9 S Joakim i Ana, roditelji Bogorodičini; Severijan, mučenik
10 Č Minodora, Mitrodora i Nimfodora, mučenici
11 P Teodora Aleksandrijska, časna majka
12 S Subota prije Uzvišenja; Autonom, svećenik mučenik
13 N NEDJELJA PRIJE UZVIŠENJA ČASNOG KRIŽA, glas 7.
Kornelije, biskup mč.; Posveta hrama Uskrsnuća u Jeruzalemu
14 P UZVIŠENJE ČASNOG KRIŽA GOSPODNJEG *(post)*
15 U Nikita, velemučenik
16 S Eufemija, velemučenica
17 Č Sofija i kćeri Vjera, Nada i Ljubav, mučenice
18 P Eumenije, biskup čudotvorac
19 S Subota po Uzvišenju; Trofim, Sabat i Dorimed, mučenici
20 N NEDJELJA POSLIJE UZVIŠENJA ČASNOG KRIŽA, glas 8.;
Eustat, velemučenik i obitelj, mučenici; Mihael i Teodor, m.č.
21 P Kodrat, apostol
22 U Prijenos moći sv. Šarbela u križevačku katerdalu;
Jona, prorok; Foka, biskup mučenik; Jona, časni otac
23 S Začeće sv. Ivana Krstitelja
24 Č Tekla, prvomučenica
25 P Eufrosina, časna majka
26 S Ivan Bogoslov, apostol i evanđelist
27 N NED. 18. PO DUHOVIMA, glas 1.;
Kalistrat i drugovi, mučenici Nil, časni otac
28 P Hariton, časni otac priznavalac
29 U Cirijak, časni otac pustinjak
30 S Grgur, biskup mučenik

1 U Viktor, Viktorija, Tamara, Branislav
2 S Veljko Severina, Ingrid, Divna
3 Č Grgur Veliki, Marin s otoka Raba, Gordana
4 P Ruža iz Viterba, Dunja, Marin, Ida, Iris
5 S Majka Terezija, Lovro Jus., Laura, Lara, Teodor
6 N 23. KROZ GODINU;
Zaharija prorok, Boris, Doris
7 P **Marko Križevčanin,** Judita
8 U Mala Gospa (Rođenje BDM), Maja
9 S Petar Claver, Strahimir
10 Č Nikola Tolentinski, Nikolina, Ines, Sebastijan
11 P Prot i Hijacint, Helga
12 S Ime Marijino, Dubravko
13 N 24. KROZ GODINU;
Ivan Zlatousti, Zlatko
14 P Uzvišenje svetog križa, Višeslav, Slavko
15 U BDM Žalosna, Dolores, Melita
16 S Kornelije i Ciprijan, Eufemija - kvatre
17 Č Hildegarda Bingenška, Robert Bellarmino
18 P Josip Kupertinski, Sonja - kvatre
19 S Januarije, Teodor, Željko - kvatre
20 N 25. KROZ GODINU;
Andrija Kim Teogon
21 P Matej apostol i evanđelist, Mate
22 U Mauricije i dr., Ivan Mendez, Toma Vilan.
23 S Pio iz Pietrelcine, Elizabeta, Sofija, Ksenija
24 Č Gospa od Otkupitelja, Rupert
25 P Aurelija, Zlata, Rikarda
26 S Kuzma i Damjan, Damir
27 N 26. KROZ GODINU;
Vinko Paulski, Vincencija
28 P Lovro Ruiz i dr., Većeslav, Lovorka
29 U Mihael, Gabrijel i Rafael, arkanđeli
30 S Jeronim, Sofija Rimska, Jerko

1 Č Pokrov Presvete Bogorodice; Ananija, apostol; Roman Slatkopojac, časni otac
2 P Ciprijan, biskup mučenik; Justina, mučenica; Andrija, jurodivij
3 S Dionizije Areopagita, biskup m.č.; Terezija od Djeteta Isusa, č.m.
4 N NEDJELJA 19. PO DUHOVIMA, glas 2.; Jerotej, biskup mučenik; Franjo Asiški
5 P Haritina, mučenica
6 U Toma, apostol
7 S Sergij i Bakho, mučenici
8 Č Pelagija, časna majka
9 P Jakov Alifejev, apostol; Abraham, pravednik Božji; Andronik, časni otac
10 S Eulampije i Eulampija, mučenici
11 N NEDJELJA SV. OTACA 7. EKUMENSKOG SABORA, glas 3.; Filip, đakon; Teofan, časni otac
12 P Prob, Tarah i Andronik, m.č.; Kuzma, časni otac; Martin, biskup
13 U Karpo, Papila i Agatonika, mučenici
14 S Nazarije, Gervazije i Protazije, mučenici; Paraskeva, č.m.
15 Č Eutimije Novi, časni otac; Lucijan, časni otac mučenik
16 P Longin, satnik, mučenik
17 S Hošea, pr.; Andrija Kretski, č.o. mučenik
18 N NEDJELJA 21. PO DUHOVIMA, glas 4.; Luka, ap. i evanđelist
19 P Joel, prorok; Var, mučenik; Ivan Rilski, časni otac
20 U Artemije, velemučenik
21 S Hilarije Veliki, časni otac
22 Č Averkije, biskup čudotovorac; Efeški m.č.; Ivan Pavao II., papa rimski
23 P **Jakov, apostol, brat Gospodnji**
24 S Areta i drugovi, mučenici
25 N NEDJELJA KRISTA KRALJA, glas 5.; Marcijan i Martir, m.č.
26 P Dimitrije, velemučenik
27 U Nestor, mučenik
28 S Terenc i Neonila, m.č.; Stjepan Sabait, č.o.; Paraskeva Ikonijska, m.č.
29 Č Anastazija, časna majka mučenica; Abraham Zatvornik
30 P Zinovije i Zinovija, mučenici
31 S Stahije, Amplije i dr. mč.; Epimah, mučenik

1 Č Terezija od Djeteta Isusa, Remigije
2 P Anđeli čuvari, Anđelko
3 S Gerhard, Kandid, Svjetlana
4 N 27. KROZ GODINU;
Franjo Asiški, Franka
5 P Faustina Kowalska, Flavijan, Mauro
6 U Bruno, Renato, Vjera, Vjeran
7 S BDM od Krunice (Rožarija), Ruža, Ernest
8 Č Šimun starac, Demetrije Solunski, Zvonimir
9 P Dionizije, Ivan Leonardi, Abraham i Sara
10 S Danijel i dr., Franjo Borgia, Dario
11 N 28. KROZ GODINU;
Ivan XXIII. papa, Milan
12 P Maksimilijan, Makso, Velibor, Serafin
13 U Eduard, Edo, Hugolin
14 S Kalist I. papa, Ljeposav, Divna
15 Č Terezija Avilska, Valter
16 P Marija Margareta Alacoque, Hedviga
17 S Ignacije Antiohijski, Vatroslav
18 N 29. KROZ GODINU;
Luka ev., Lukas
19 P Pavao od Križa, Ivan Brebefski i Izak Jogues i dr.
20 U Vendelin, Irena, Sanja, Miroslava
21 S Hilarion, Uršula, Karlo, Lara
22 Č Ivan Pavao II. papa, Dražen, Draženka
23 P Ivan Kapistranski, Ivanko
24 S Antun Marija Claret, Jaroslav
25 N 30. KROZ GODINU;
Katarina Kotromanić
26 P Demetrije Srijemski, Dmitar, Zvonimir
27 U Sabina Avilska, Flor, Gordana
28 S Šimun i Juda Tadej apostoli, Siniša
29 Č Mihovil Rua, Narcis, Darko
30 P Marcijan, Marsela, German
31 S Alfons Rodriguez, Volfgang, Vuk

1 N NEDJELJA 23. PO DUHOVIMA, glas 6.;
Kuzma i Damjan, dobrotvori
2 P Akindin, Pegaz i drugovi, mučenici
3 U Akepsim, Josip i Aital, mučenici; Juraj, velemučenik
4 S Joanikije Veliki, časni otac; Nikander i Ermej, mučenici
5 Č Galaktion i Epistimija, mučenici
6 P Pavao, nadbiskup carigradski
7 S Melitenski mučenici; Lazar, časni otac čudotvorac
8 N NEDJELJA 24. PO DUHOVIMA, glas 7.;
Zbor arkanđela Mihaela
9 P Onesifor i Porfirije, mučenici; Matrona i Teoktista, časne majke
10 U Erast, Olimp, Rodion i drugovi, apostoli
11 S Mina, Viktor i Vincent, mučenici; Stefanida, mučenica; Teodor Studita, časni otac priznavalac
12 Č Jozafat, nadbiskup mučenik; Nil, časni otac; Ivan, nadbiskup
13 P Ivan Zlatousti, nadbk. carigradski
14 S Filip, apostol; Nikola Tavelić, č.o. mč.
15 N NEDJELJA 25. PO DUHOVIMA, glas 8.;
Gurije, Samon i Abib, mučenici
16 P Matej, apostol i evanđelist
17 U Grgur, biskup čudotvorac
18 S Platon i Roman, mučenici
19 Č Obadija, prorok; Barlaam, mučenik
20 P Grgur Dekapolit, časni otac; Proklo, nadbiskup carigradski
21 S UVOD PRESV. BOGORODICE U HRAM
22 N NEDJELJA 26. PO DUHOVIMA, glas 1.
Filemon i drugovi, apostoli; Cecilija, mč.
23 P Amfilohije i Grgur, biskupi
24 U Katarina, velemučenica; Merkur, velemučenik
25 S Klement, papa, i Petar, biskup mučenici
26 Č Alipije, časni otac
27 P Jakov Perzijanac, mučenik; Paladije, časni otac
28 S Stjepan Mlađi, časni otac mučenik; Irinarh, mučenik
29 N NEDJELJA 27. PO DUHOVIMA, glas 2.;
Paramon i Filomena, mučenici; Akacije, časni otac
30 P Andrija Prvozvani, apostol

1 N 31. KROZ GODINU, SVI SVETI,
Svetislav
2 P **Dušni dan**
3 U Martin iz Porresa, Hubert
4 S Karlo Boromejski, Dragutin
5 Č Srijemski mučenici, Mirko, Imbro
6 P Leonard pustinjak, Vedran, Sever
7 S Engelbert, Anđelko
8 N 32. KROZ GODINU;
Gracija Kotorski, Milostislav
9 P Posveta Lateranske bazilike
10 U Leon Veliki papa, Lavoslav, Lav
11 S Martin Tourski, Davorin
12 Č Jozafat, Miljenko
13 P Stanislav Kostka, Stanko
14 S Nikola Tavelić, Ivan Trogirski
15 N 33. KROZ GODINU;
Albert Veliki, Leopold III.
16 P Margareta Škotska, Gertruda, Biserka
17 U Elizabeta Ugarska, Igor
18 S Posveta bazilike sv. Petra i Pavla, Noa
19 Č Salomeja, Matilda, Jakov
20 P Feliks, Srećko, Edmund
21 S Prikazanje BDM, Gospa od Zdravlja, Mauro
22 N ISUS KRIST, KRALJ SVEGA STVORENJA;
Cecilija
23 P Klement I. papa, Kolumban opat
24 U Andrija Dung-Lac i dr., Krizogon, Krševan
25 S Katarina Aleksandrijska, Kata
26 Č Konrad, Delfina, Leonard
27 P BDM od Čudotvorne medaljice, Virgilije
28 S Jakov Markijski, Držislav
29 N 1. DOŠAŠĆA;
Vlasta
30 P Andrija apostol, Andro, Andrea

1 U Naum, prorok
2 S Habakuk, prorok
3 Č Sefanija, prorok
4 P Barbara, velemučenica; Ivan Damaščanski., časni otac
5 S Saba Posvećeni, časni otac
6 N NEDJELJA 28. PO DUHOVIMA, glas 3.;
Nikola, nadbiskup čudotvorac
7 P Ambrozije, biskup
8 U Bezgrešno začeće presvete Bogorodice
9 S Patapije, časni otac
10 Č Mino, Hermogen i Eugraf, mučenici
11 P Danijel Stilit, časni otac
12 S Spiridon, biskup
13 N NEDJELJA SVETIH PRAOTACA, glas 4.;
Eustrat, Orest i drugovi, mučenici: Lucija, djevica mučenica
14 P Tirzo, Leuk i drugovi, mučenici
15 U Eleuterije, svećenik mučenik; Pavao, časni otac
16 S Hagaj, prorok
17 Č Danijel, prorok
18 P Sebastijan i drugovi, mučenici
19 S Subota prije Božića; Bonifacije, mučenik
20 N NEDJELJA SVETIH OTACA, glas 5.;
Ignacije Bogonosac, mučenik
21 P Julijana, mučenica
22 U Anastazija, velemučenica
23 S Kretski mučenici
24 Č **Badnjak;** Eugenija, časna majka mučenica
25 P BOŽIĆ (ROĐENJE ISUSA KRISTA)
26 S Zbor presvete Bogorodice; Eutimije, biskup mučenik
27 N NEDJELJA PO BOŽIĆU, glas 6. – sv. Josip, David kralj i Jakov apostol; Stjepan Prvomučenik; Teodor, časni otac
28 P Nikomedijski mučenici
29 U Nevina betlehemska dječica; Marcel, časni otac
30 S Anizija, mučenica Zotik, časni otac
31 Č Melanija Rimljanka, časna majka

1 U Natalija, Božica, Božena
2 S Bibijana, Živka, Blanka
3 Č Franjo Ksaverski, Klaudije
4 P Ivan Damaščanski, Barbara
5 S Sabina, Slavka, Kristina
6 N 2. DOŠAŠĆA;
Nikola biskup, Nikolina
7 P Ambrozije, Ambroz, Sabina
8 U BEZGREŠNO ZAČEĆE BDM, Marija, Ljiljana
9 S Ivan Diego C., Abel, Valerija - kvatre
10 Č Gospa Loretska, Julija
11 P Damaz I. papa, Danijel - kvatre
12 S BDM Guadalupska, Špiro - kvatre
13 N 3. DOŠAŠĆA;
Lucija, Svjetlana, Otilija, (Materice)
14 P Ivan od Križa, Oton iz Pule
15 U Drinske mučenice, Irena, Dario
16 S Adela, Albina, Zorka
17 Č Izak, Lazar, Jolanda
18 P Gracijan Tourski, Dražen, Bosiljko
19 S Urban, Teo, Vladimir
20 N 4. DOŠAŠĆA;
Amon, Eugen i Makarije (Očići)
21 P Petar Kanizije, Mihej prorok
22 U Toma Holland, Časlav
23 S Ivan Kentijski, Vilka
24 Č Badnjak, Adam i Eva (post)
25 P BOŽIĆ (Rođenje Gospodinovo), Božidar
26 S Stjepan prvomučenik, Krunoslav
27 N SVETA OBITELJ;
Ivan ap. i ev., Janko
28 P Nevina dječica, Mladen, Nevenika (Mladenci)
29 U Toma Becket, David kralj
30 S Feliks I. papa, Trpimir, Rajner
31 Č Silvestar I. papa, Stara godina - zahvalnica

DRŽAVNI PRAZNICI U REPUBLICI HRVATSKOJ 2025. GODINE

1.	siječnja	**Nova godina**
6.	siječnja	**Sveta tri kralja (Bogojavljenje)**
20.	travnja	**Uskrs**
21.	travnja	**Uskrsni ponedjeljak**
1.	svibnja	**Praznik rada**
30.	svibnja	**Dan državnosti**
4.	lipnja	**Tijelovo**
22.	lipnja	**Dan antifašističke borbe**
5.	kolovoza	**Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja**
15.	kolovoza	**Uznesenje Blažene Djevice Marije - Velika Gospa**
1.	studenoga	**Svi sveti**
18.	studenoga	**Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata**
25.	prosinca	**Božić**
26.	prosinca	**Drugi dan Božića – Sv. Stjepan**

IZ ŽIVOTA SVEOPĆE CRKVE

U SPOMEN UTEMELJITELJU ŽUMBERAČKOG KRIJESA

Svećeniku Milanu Vranešiću

Preminućem dugogodišnjeg glavnog urednika Žumberačkog krijesa protojereja stavrofora o. Milana Vranešića ostaje u javnom prostoru žumberačke zajednice trajna praznina koju će biti teško ispuniti. Milan Vranešić od svojih studentskih dana stasao je uz žumberačkog velikana rektora Ivana Pavkovića koji je u teškim vremenima znao prepoznati opasnosti te na njih i primjereno odgovoriti. U vrijeme medijske crkvene izoliranosti Ivan Pavković i Milan Vranešić pokreću Žumberački krijes koji ima za cilj Žumberčanima i cjelokupnoj crkvenoj i društvenoj javnosti prenijeti vijesti i događaje iz života zajednice. Nakon nekoliko brojeva Krijes postaje omiljeno štivo za stanovnike Žumberka kao i za iseljenike. Godišnjak spaja ljude u domovini i inozemstvu. S vremenom Krijes formira mišljenje o određenim društvenim pitanjima koja utječu i na svakodnevni

Bogoslov Milan Vranešić kao student sa kolegom i prijateljem Ivicom Vučajnikom

život žumberačke zajednice. U svojoj osnovi preko Žumberačkog krijesa željelo se od samog početka ljudima približiti poruku o Kraljevstvu Božjem i važnosti duhovnog života. To je bila i nakana osnivača. Probuditi vjeru u narodu i očuvati žumberačku crkvenu tradiciju. Krijes i njegovi osnivači u tome su i uspjeli.

Milan Vranešić u sjećanju Žumberčana zauvijek će ostati upamćen kao čovjek koji je podizao spomenike svojim predčasnicima. To ne samo da su bile spomen ploče na crkvama i kapelama to je bilo puno više od toga. U tom simboličnom postavljanju mramornih ploča očitovalo se neizmjerno poštovanje prema svećenicima koji su djelovali na žumberačkim župama. Zahvalnost prema njima očitovala se u fizičkom postavljanju spomen ploča. To je tradicija Žumberačkog klera da poštuje i cijeni svoje predčasnike. Da se za njih moli i prikazuje liturgije. To je istinska duhovna ostavština i svećenika Milana Vranešića. Za svog života uvijek je isticao kako se ne smiju zaboraviti i svećenici mučenici koji su dali svoj život za Boga, narod i Domovinu. Za njih je izradio i posebne slike kao trajni spomen na njihovo mučeništvo.

Urednik Krijesa o. Milan Vranešić sa svećenicima na Mariji Bistrici 1998. godine

Osnivač i urednik Krijesa posebno je gajio i zajedništvo klera rimskog i bizantskog obreda. Okupljao je u svom župnom dvoru grkokatoličke i rimokatoličke svećenike i biskupe u svakoj prilici i zbog toga je bio prepoznat kao čovjek zajedništva i bratske svećeničke solidarnosti. Posebno se radovao i novim duhovnim zvanjima a i sam je osobno godinama pomagao mnoge svećeničke kandidate iz Žumberka. Sve to odlikovalo je svećenika Milana koji je ostavio novoj generaciji u nasljeđe duhovne vrijednosti koje valja nasljedovati, prije svega zajedništvo i solidarnost sa svakim čovjekom. Bio je bliz malom čovjeku u svakodnevnici i to su mnogi prepoznali i konačno pokazali dolaskom u velikom broju na njegov posljednji ispraćaj. Svoju životnu knjigu osnivač i urednik Žumberačkog krijesa o. Milan Vranešić zauvijek je zatvorio svojim dobrim djelima. Za cijelu žumberačku zajednicu ostaje u sjećanju kao čovjek iskrena i čista srca. U znak trajne zahvalnosti podignut mu je spomenik uz stojdrašku crkvu sv. Jurja u kojoj je više od tri desetljeća svakodnevno prikazivao sv. Liturgiju. Neka mu bude na svemu vječna hvala.

PREMINUO PAPA FRANJO

(1936. – 2025.)

Jorge Mario Bergoglio rođen je 17. prosinca 1936. u Buenos Airesu, u obitelji s petero djece, a otac mu je bio talijanski imigrant, te novi papa ima i argentinsko i talijansko državljanstvo. Diplomirao je kemijsku tehnologiju, no poslije se odlučio za svećenički poziv te stupio u bogosloviju. U novicijat Družbe Isusove stupio je 11. ožujka 1958. godine. Humanističke studije završio je u Čileu, a 1963., po povratku u Buenos Aires, završio je filozofiju na Filozofskom fakultetu kolegija „San Jose" u San Miguelu.

Sljedeće dvije godine predavao je književnosti i psihologiju na kolegiju „Immacolata" u Santa Feu, a 1966. predavao je iste predmete na kolegiju „Salvatore" u Buenos Airesu.

Od 1967. do 1970. studirao je teologiju na Teološkom fakultetu kolegija „San Jose" u San Miguelu.

Za svećenika je zaređen 13. prosinca 1969. godine, a unutar Družbe Isusove proveo je svoj treći probandat 1970. – 1971. u Alcali de Henares u Španjolskoj, te je 22. travnja 1973. položio svoje doživotne zavjete.

Bio je magister novaka u Villa Barilari u San Miguelu (1972. – 1973.), profesor na Teološkom fakultetu, konzultor u svojoj Provinciji te rektor kolegija. Za provincijala Argentine izabran je 31. srpnja 1973. i tu je službu obnašao šest godina.

Između 1980. i 1986. godine bio je rektor kolegija i Filozofskoga i teološkog fakulteta u istoj kući, te župnik u biskupiji San Miguel.

U ožujku 1986. pošao je u Njemačku kako bi ondje dovršio rad na svojoj doktorskoj disertaciji, nakon čega su ga poglavari smjestili u kolegij „Salvatore" odakle je premješten u crkvu Družbe Isusove u gradu Cordobi, gdje je obnašao službu duhovnika i ispovjednika.

Blaženi Ivan Pavao II. imenovao ga je 20. svibnja 1992. pomoćnim biskupom Buenos Airesa, a 27. lipnja iste godine primio je u katedrali u Buenos Airesu biskupski red po rukama kardinala Antonija Quarracina. Suzareditelji su bili apostolski nuncij Ubaldo Calabresi i biskup Mercedes-Lujana Emilio Ognjenović.

Nadbiskupom koadjutorom Buenos Airesa imenovan je 3. lipnja 1997., a 28. veljače 1998., nakon smrti kardinala Qarracina, naslijedio ga je u nadbiskupskoj službi.

Kao nadbiskup putovao je javnim prijevoznim sredstvima, a umjesto biskupske palače, stanovao je u iznajmljenom stanu, te si je zaslužio nadimak „kardinal siromašnih".

Govori španjolski, talijanski, a služi se i njemačkim jezikom. Poznat je i kao dobar kuhar, ljubitelj opere, prijatelj grčke klasike, Shakespearea i Dostojevskoga te kao dobar plivač, premda od djetinjstva ima poteškoća s plućima.

Napisao je knjige: „Meditationes para religiosos" (Razmatranja za redovnike) 1982., „Reflexiones sobre la vida apostolica" (Razmišljanja o apostolskom životu) 1986., i „Reflexiones de esperanza" (Razmišljanja o nadi) 1992.

Bio je ordinarij i za vjernike istočnoga obreda koji prebivaju u Argentini, a nemaju ordinarija vlastitoga obreda. Usto je bio i Veliki kancelar Argentinskog katoličkog sveučilišta.

Na 10. redovitoj općoj skupštini Sinode biskupa u listopadu 2001. bio je generalni relator.

Od studenoga 2005. do studenoga 2011. bio je predsjednik Argentinske biskupske konferencije.

Blaženi Ivan Pavao II. imenovao ga je kardinalom na konzistoriju 21. veljače 2001., a naslovna mu je crkva bila crkva Sv. Roberta Bellarmina. Bio je član Komisije za Latinsku Ameriku, Vijeća za obitelj, Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, te Kongregacije za ustanove posvećenog života.

IZABRAN NOVI PAPA LAV XIV.

Robert Francis Prevost rođen je 14. rujna 1955. u Chicagu. U novicijat redovnika augustinaca u provinciji Naše Gospe od dobrog savjeta u Saint Louisu stupio je 1977. a 29. kolovoza 1981. položio je svečane zavjete. Studirao je na Katoličkom teološkom učilištu u Chicagu, gdje je diplomirao teologiju.

Kao 27-godišnjaka redovnički poglavari poslali su ga u Rim gdje je studirao kanonsko pravo na Papinskom sveučilištu svetog Tome Akvinskog (Angelicum). Za svećenika je zaređen 19. lipnja 1982. godine. Licencijat je primio 1984., nakon čega je poslan u misije u Chulucanas, u Piuri u Peruu, gdje je ostao od 1985. do 1986. godine.

Doktorirao je 1987. s tezom: „Uloga mjesnog priora u redu Svetog Augustina". Iste je godine izabran za ravnatelja za pozive i ravnatelja misija provincije augustinaca Majke dobrog savjeta u Olympia Fieldsu u Illinoisu. Godine 1988. poslan je u misije u Trujillo kao ravnatelj združenog formacijskog projekta kandidata za redovnike augustince u vikarijatima Chulucanas, Iquitos i Apurímac. Ondje je služio kao prior od 1988. do 1992., ravnatelj formacije od 1988. do 1998. i nastavnik od 1992. do 1998. U nadbiskupiji Trujillo bio je sudski vikar od 1989. do 1998., kao i profesor kanonskog prava, patristike i moralne teologije u bogosloviji San Carlos e San Marcelo.

Za priora provincije Majke dobrog savjeta u Chicagu izabran je 1999. Nakon dvije i pol godine, provincijski kapitul izabrao ga je za generalnog priora, a na istu službu ponovno je izabran 2007. godine. Od listopada

2013. služio je kao nastavnik i provincijalni vikar do 3. studenoga 2014., kad ga je papa Franjo imenovao apostolskim upraviteljem dijeceze Chiclayo u Peruu, istodobno ga imenovavši biskupom s naslovnom dijecezom Sufar. Kanonsko upravljanje dijecezom preuzeo je 7. studenoga u nazočnosti apostolskog nuncija Jamesa Patricka Greena. Biskupom je zaređen 12. prosinca na blagdan Naše Gospe Guadalupske, u katedrali svoje dijeceze.

Služio je kao biskup Chiclaya od 26. studenoga 2015. U ožujku 2018. postao je drugi dopredsjednik Biskupske konferencije Perua. Papa Franjo imenovao ga je članom Kongregacije za kler 2019. godine, a 2020. članom Kongregacije za biskupe. Dne 15. travnja 2020. papa ga je imenovao apostolskim upraviteljem dijeceze Callao.

Dne 30. siječnja 2023. papa Franjo imenovao je kardinala Prevosta prefektom Dikasterija za biskupe i predsjednikom Papinske komisije za Latinsku Ameriku. Kardinalom je imenovan 30. rujna 2023. godine.

Za poglavara Katoličke Crkve izabran u četvrtom krugu glasovanja u četvrtak 8. svibnja 2025. i uzeo je ime Lav XIV.

NOVI ZAGREBAČKI POMOĆNI BISKUPI

Marko Kovač i Vlado Razum

Sveti Otac Lav XIV. imenovao je pomoćnim biskupima Zagrebačke nadbiskupije prečasnog Marka Kovača, biskupskog vikara i kancelara Nadbiskupskog duhovnog stola, i prečasnog Vladu Razuma, rektora Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, priopćila je u ponedjeljak 17. studenoga u podne Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj.

MARKO KOVAČ

Preč. Marko Kovač rođen je 10. siječnja 1981. u Zagrebu. Kršten je 15. ožujka 1981. u župnoj crkvi sv. Josipa na zagrebačkoj Trešnjevci, gdje je 7. listopada 1995. primio i sakrament svete potvrde.

Odrastao je na Trešnjevci, pohađao je osnovnu školu od 1987. do 1995. godine, a potom nastavio školovanje u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu kao vanjski učenik (1995.–1999.), gdje je 1999. položio maturu. Iste godine stupio je u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište te započeo studij filozofije i teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Nakon dvije godine studija, 2001. poslan je u Rim, gdje je nastavio formaciju na Papinskom sveučilištu Gregoriana, boraveći u kolegiju Germanicum et Hungaricum. Dana 24. lipnja 2004. stekao je bakalaureat te se potom vratio u Hrvatsku. Za đakona je zaređen 18. lipnja 2005., a za svećenika 17. lipnja 2006. godine. Preč. Kovač je od 2005. do 2006. bio đakon u Župi sv. Nikole Tavelića u Zagrebu – Kustošija te suradnik u Tajništvu za

pripremu Sinode Zagrebačke nadbiskupije. Službu župnog vikara obnašao je od 2006. do 2010. u Župi Blažene Djevice Marije Žalosne, Zagreb – Španska; od 2010. do 2011. u Župi Uzašašća Gospodnjega, Zagreb – Sloboština te od 2011. do 2012. u Župi sv. Petra u Zagrebu. Na postdiplomskom studiju kanonskog prava na Fakultetu sv. Pija X. u Veneciji boravio je od 2012. do 2015. godine. Moderator Nadbiskupskog duhovnog stola bio je od 2015. do 2017., a od 2015. do 2022. djelovao je kao pastoralni suradnik u Župi sv. Jeronima u Zagrebu. Biskupski vikar za pastoral je od 2017. Godine 2020. bio je na službi privremenog upravitelja Župe sv. Barbare u Zagrebu. Kancelar Nadbiskupskog duhovnog stola je od 2021. godine. Od 2022. do 2023. bio je privremeni upravitelj Župe Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije u Zagrebu – Malešnica-Oranice; a od 2023. je pastoralni suradnik u Župi Sv. Obitelji u Zagrebu.

VLADO RAZUM

Prečasni Vlado Razum rođen je 19. studenoga 1960. u Župi Svetog Martina pod Okićem u Zagrebačkoj nadbiskupiji. Nakon završene osnovne škole, preč. Razum je pohađao srednju školu u Novom Zagrebu, a potom i Geodetski fakultet, na kojem je diplomirao 1985. godine. Tijekom tog razdoblja sazrela je njegova odluka da krene svećeničkim putem te se upisuje u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište u Zagrebu i započinje studij filozofije i teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, na kojem je diplomirao 1992. godine. Za đakona je zaređen 11. listopada 1992., a za svećenika 27. lipnja 1993.

Preč. Razum je đakonsku službu obavljao od 1992. do 1993. u Župi sv. Petra u Zagrebu. Župni vikar u toj župi bio je od 1993. do1997. Upravitelj nove Župe sv. Nikole biskupa u Stenjevcu bio je od 1997. do 1998. Vicerek-

tor i odgojitelj u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu bio je od 1998. do 2007., a kao odgovoran za pastoral duhovnih zvanja i ravnatelj Papinskih misijskih djela za Zagrebačku nadbiskupiju djelovao je od 1998. do 2002. godine. Od 2007. do 2013. bio je župnik u Župi Navještenja Blažene Djevice Marije u Velikoj Gorici.

Službu duhovnika u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu obnašao je od 2013. do 2021. Rektor kapele Corpus Domini u Zagrebu i vanjski duhovnik spomenutog Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa bio je od 2021. do 2024. Od 2024. je rektor Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, navodi se u službenim životopisima upućenima iz Apostolske nuncijature.

ČIN POSVETE HRVATSKOGA NARODA I HRVATSKE DOMOVINE PRESVETOMU SRCU ISUSOVU

27. lipnja 2025.

MOLITVA POSVETE

1.

Gospodine Isuse Kriste,
Mudrosti, Ljubavi i Riječi Očeva,
po Duhu Svetome utjelovljena
i nama za vječni život darovana,
mi, hrvatski vjernici,
pouzdajući se u tvoju dobrotu dolazimo k tebi
da nam iznova otvoriš svoje Presveto Srce,
središte uvijek nove božanske ljubavi
koje je toliko ljubilo svijet
da za sebe ništa nije zadržalo
nego se posvema za nas predalo.

(Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!)

2.

Isuse, Sine i Milino Očeva,
zahvaljujemo ti što si nebrojeno puta
svojim Srcem govorio našemu srcu
i svojom ga milošću učinio osjetljivim
za nadahnuća Duha Svetoga,
za povratak u dubine našega bića
gdje živimo sjedinjenost s našim Stvoriteljem
i u radosti s tobom, našim Otkupiteljem;
gdje se dopire do smisla života,

gdje se oblikuju naše misli i odluke,
gdje se otvaraju putovi susreta s drugima
i započinju živjeti naša djela.

3.

Kriste, Dobri pastiru i Učitelju,
ti nas svojim božanskim glasom i pogledom pozivaš
da svakoga dana uzimamo svoj križ i da te slijedimo;
da prepoznamo kako je tvoj jaram sladak i tvoje breme lako;
da učimo od tebe koji si blaga i ponizna srca.
Stoga te ponajprije molimo:
ne dopusti da naše srce otvrdne, postane sporo i hladno.
Ti ga svojim Duhom omekšaj i zagrij
da u svemu što govorimo i činimo
uvijek bude vidljivo da imamo srca i srdačnosti.
(Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!)

4.

Isuse, Lice milosrđa i Dodire blagosti,
od čije nas ljubavi ništa ne može rastaviti,
zahvaljujemo ti za sve darove
koje si nam udijelio tijekom hrvatske povijesti,
osobito po ljudima koji su – privučeni žarom tvoga Srca –
svoje živote plodonosno ugradili u živote bližnjih
živeći svetost u svakidašnjim poslovima,
a nerijetko ju potvrđivali i mučeništvom.

5.

Božji Jaganjče, izvore novoga i vječnoga Saveza,
prinosimo ti hvalu za ljude u našemu narodu
koji su promicali otajstvo života
od začeća do prirodne smrti,
naviještali istinu koju si nam objavio,

zalagali se za obespravljene i odbačene,
brinuli se za potrebite i suprotstavljali se nasilju
te branili mir i slobodu ljudi i domovine,
svjedočeći da nema veće ljubavi
od polaganja svoga života za život drugih ljudi.
(Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!)

6.

Sada, u zajedništvu Crkve,
tebi, koji si Put, Istina i Život,
i tvojemu Presvetom Srcu povjeravamo sebe,
svoj hrvatski narod i cijelu hrvatsku domovinu,
moleći da nas u svome prinošenju Ocu
snagom Duha trajno posvećuješ,
kako bismo na tvoju ljubav odgovorili ljubavlju
i u svome srcu uvijek imali mjesta za bližnje,
osobito za ljude koji trpe.
Božanska je ljubav razlivena u našim srcima
da bismo bili prepoznatljivi kao tvoje otajstveno Tijelo
i da bismo te mi, koji se zovemo tvojim imenom,
prepoznavali i susretali u malenima,
u svima koje si nazvao blaženima;
da ogladnjele nahranimo, žedne napojimo,
strance primimo, gole zaodjenemo,
oboljele pohodimo i donosimo svjetlo utamničenima.

7.

Presveto Srce, prepuno sućuti i nježnosti,
posvećujemo ti hrvatske obitelji
da budu ozračja: prihvaćanja života,
uzajamnoga poštivanja i opraštanja,
kućne Crkve i rasadišta ljubavi.
Posvećujemo ti sve koje si pozvao

da te nasljeduju u svećeništvu i redovništvu
ili da ti u Crkvi služe u skladu s milosnim darovima
tvoje proročke svećeničke i kraljevske službe.
Posvećujemo ti naše biskupije i župe,
redovničke i druge vjerničke zajednice,
da ih svojom prisutnošću trajno obnavljaš
te budemo sve više svjetlo svijeta i sol zemlje.
Posvećujemo ti očeve i majke,
supružnike i zaručnike;
ražari im srca za uzajamno darivanje;
čuvaj ih u neokrnjenoj vjernosti
i udijeli im onu istu ljubav
kojom ti ljubiš svoju Crkvu.
Posvećujemo ti djecu i mlade
da se u tebi raduju i ostanu tvoji prijatelji;
da se u svojim traženjima ne izgube
nego rastu u vjeri i kršćanskim krjepostima
očiju i srca ispunjenih snovima i nadom.
Posvećujemo ti naše bolesne i nemoćne
da u svojim trpljenjima prepoznaju dioništvo
u djelu spasenja koje si dovršio na križu
i da pod svojim križevima ne padnu u malodušje.
Zahvalni za njihovu mudrost i prenošenje vjere
posvećujemo ti starce i starice;
udijeli im odmor i vedrinu u svojoj ljubavi
da budu i ostanu otvoreni radosnoj nadi.
Posvećujemo ti ljude koji predano i odgovorno rade
u raznim područjima hrvatskoga društva
da u tebi pronalaze snagu za kršćansko svjedočenje.
Na sve nas izlij svoj blagoslov da ti naša posveta omili
a naš život bude na čast i hvalu tvoga imena.

(Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!)

8.

Spasitelju naš i Utočište u kušnjama,
u našoj posveti tvojemu Srcu
prepoznaj iskreno htijenje i nastojanje
da na ruševinama koje je ostavila mržnja i ravnodušnost
gradimo zajednički dom i civilizaciju ljubavi.
Rekao si da će nam blago biti gdje nam je srce.
Dopusti da se, kao braća i sestre, svi nađemo u tebi.
U svoje Srce primi ljude koji su uvijek s tobom,
ali i one koji su se udaljili od tebe; vrati ih u Očev dom.
U svoje Srce primi i one koji žive u zabludi
ili su zbog nečega od tebe odijeljeni;
zagrli ih svojom istinom i ispuni svojim mirom.

9.

Kriste, Radosti vječna,
Tvoji smo i tvoji želimo biti!
Molimo te da iz tvoga Presvetog Srca,
iz kojega je na križu potekla Krv i Voda
i iz kojega je rođena Crkva,
i dalje teku rijeke Žive vode za sve nas,
da izliječe rane kojima smo mi povrijedili ljude i stvoreni svijet
kojima su drugi ranili nas
i rane koje smo grijehom nanijeli samima sebi;
da u okrilju Prečistoga Srca tvoje i naše Majke
jačaju našu poslušnost i ponizno služenje;
da nas nauče hoditi zajedno u nadi neprolaznoga,
u pravednosti i osjetljivosti prema svakomu čovjeku.
Priteci u pomoć našim slabostima,
a naše grijehe spali ognjem svoje milosrdne ljubavi.

10.

Daj da blagujući tebe, *živi Kruh koji je s neba sišao,*
velikodušno živimo razdajući se drugima
i svojim te životom proslavimo,

kako bi otkucaji našega srca
u svemu bili usklađeni s tvojim Srcem
te da uzmognemo čuti poziv
na gozbu u nebeskome kraljevstvu,
gdje dobrostivi Otac ispunja našu čežnju
za puninom radosti i ljepote
i gdje ti, Kralju naših srdaca,
živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.
Amen.
Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!

zaziv:
Isuse blaga i ponizna Srca,
učini srce naše po Srcu svome!

Molitva odobrena na 70. plenarnome zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, u Zagrebu 30. travnja 2025.,

OBNOVIMO SVOJU VJERU U ISUSA KRISTA

U ovom vremenu velikih duhovnih iskušenja kada se mnogi osjećaju kao barka na uzburkanom moru, gdje prijete nevere i potop, potrebno je osnažiti svoju vjeru u Isusa Krista koji daje sigurnost na životnom olujnom moru. Kao poticaj svima donosimo tekst o Kristu koji će nam pomoći prebroditi duhovne krize te nas ojačati da hrabrije i odlučnije kročimo kroz život. Autor Roland Werner u svom djelu Deset dobrih razloga da (p)ostaneš kršćanin potiče nas na produbljivanje vlastite vjere u Onoga koji je došao na ovaj svijet da spasi svakog čovjeka.

Isus je stvarno uskrsnuo

Dok ne vidim na rukama njegovim znak od čavala i ne stavim prst svoj u mjesto od čavala i ne stavim ruke svoje u njegov bok, neću vjerovati!

(Ivan, 20,25)

Uskrsnuće je središnja poruka Novoga zavjeta. S njim ili sve postoji ili sve propada. Ako je uskrsnuće činjenica, tada čuda koja je Isus činio više nisu prijeporna. Ako je Isus uskrsnuo, tada je to potvrda da je doista od Boga poslan.

Tada više ne moramo tražiti dalje. Tada je svako čudo o kojem evanđelja izvještavaju i koje mnogima danas predstavlja poteškoće moguće, odnosno vjerojatno. Tada su i druge izreke Novog zavjeta istinite: da je Isus Božji Sin, da je grijehe svijeta ponio na križ i da će ponovno doći kako bi ustanovio novi svijet Božji, u kome će vladati mir i pravednost.

Uskrsnuće Isusovo: središte kršćanskog vjerovanja

Ako pak Isus nije uskrsnuo, tada se cijela kršćanka vjera ruši. Tada Novi zavjet nije drugo do li obična zabluda. Tada u njemu čak nalazimo neke korisne, dobre, ohrabrujuće riječi i priče, ali ne više od toga. Tada su kršćani potpuno iznevjereni, jer su svoje nade položili u mrtvoga Mesiju o kome misle da je živ.

Pavao je to spoznao i razgovjetno formulirao. Ako li Krist nije uskrsnuo, onda je neosnovano naše propovijedanje, neosnovana je i vaša vjera. Tad izlazi da smo i mi lažni svjedoci Božji jer smo svjedočili da je Bog uskrisio Krista, kojega nije uskrisio… A ako Krist nije uskrsnuo, bez ikak-

ИИС
ХРС
Ω
Н

ve je vrijednosti vaša vjera; vi ste još u svojim grijesima. Ako se samo u ovome životu uzdamo u Krista, najbjedniji smo od svih ljudi. (1. Korinčanima 15, 14-19)

Pavao je imao samo jednu alternativu: Ili je istina da je Isus uskrsnuo, ili nije. Sredina ne postoji.

Bio je presvjedočen da je Isus stvarno uskrsnuo. Inače svoj život ne bi bezuvjetno vezao uz Isusa, čije je pristaše prije tako revno progonio. Zato u pismu Korinćanima ovako nastavlja: Krist je uskrsnuo od mrtvih! (redak 20)

Jezgra naviještanja prvih kršćana bila je: Isus Krist, koga su židovske vođe odbacili i Rimljani razapeli, koga je Bog uskrsnuo i time postavio Gospodarem nad svim (usp. npr. Djela apostolska 2, 31-36). Petar je u prvoj javnoj propovijedi na Dan duhova rekao: Dakle: neka sav dom Izraelov sa sigurnošću spozna da je Bog učinio Gospodinom i Mesijom tog Isusa koga ste vi razapeli! (redak 36). Time što ga je uskrsnuo od mrtvih.

Sjajna svijest

Svijest o uskrsnuću, koja progovara iz ovih Petrovih riječi, bila je značajna prvih kršćana. Tijekom svog drugog misijskog putovanja u Atenu, Pavao je s takvim oduševljenjem govorio o Iesous kaonastasis, o Isusu i uskrsnuću, da su njegovi grčki slušatelji prvo pomislili da će im predstaviti novi božanski par, poput onih koje su poznavali iz svoje mitologije (Djela apostolska 17, 18).

Na žalost, kada taj događaj usporedimo s našim današnjim kršćanskim crkvama, vidimo da se danas razmjerno malo govori o uskrsnuću. Premda se svake nedjelje iznova obvezatno nabraja u Apostolskom vjerovanju, čini se da mnogima ipak predstavlja problem. Rijetko se čuje jasna riječ o uskrsnuću.

Zavladala je sumnja u povijesnost Isusova uskrsnuća. Može li suvremeni čovjek uopće u to vjerovati? Ili to znači odreći se razuma? Jednostavni kršćanin ne dobiva puno potpore ni od stručnjaka, teologa. Naprotiv, ponekad se čini da upravo ceh teologa postaje grobnica svijest o uskrsnuću. Nedavno sam u nekom islamskom propagandom časopisu pročitao jedan slavodobitni članak u kojem su naznačena imena i citati njemačkih evangeličkih teologa koji ne vjeruju u uskrsnuće Isusovo. Zaključak islamskog časopisa: „Pa to smo mi oduvijek govorili. Čak i kršćani sada priznaju da je Biblija krivotvorena."

Kako tragično! I kako nepotrebno! Jer u stvarnosti, vjerovati u uskrsnuće Isusa uopće nije skok u nepoznato ili neznanstveno. Štoviše, postoje mnogi razlozi zbog kojih se vrlo vjerojatno Isusovo uskrsnuće jednako takvo zataškavalo kao što se u Novom zavjetu o njemu javno govorilo.

Želim vam dati još neke upute. Ne možete ni ne smijete ikoga prisiljavati da vjeruje. Ali možete mu dati dovoljno intelektualne podloge za vjeru u uskrslog Isusa. Vjera se rađa tek u osobnom susretu s njim.

Kako povijesne činjenice bivaju prepoznate kao činjenice

Neki tvrde da se uskrsnuće ne može dokazati. To je točno ako želimo prirodno-znanstveni dokaz. U prirodnoj je znanosti neka stvar dokaziva tek ako se može ponoviti. Pokus treba ponovno uspjeti, inače tvrdnja nije ispravna.

Događaje iz povijesti ne možemo dokazati na takav način. Oni se ne ponavljaju, uvijek su jedinstveni. Tvrdnja da Isus nije mogao uskrsnuti iz mrtvih, jer od tada nitko nije uskrsnuo, krajnje je slaba. Svaki povijesni događaj je jedinstven i neponovljiv. Zato se strogo povijesno-znanstveno nikada ne može dokazati.

Da je Hanibal stajao pred Rimom, da je Cezar koračao Rubikonom i da se Kleopatra zaljubila u Marka Antonija, nikada se povijesno-znanstveno ne može dokazati. Nitko od nas nije bio nazočan. Zašto tome ipak vjerujemo? Zato što na temelju napomena i dokaza povijesne događaje možemo prepoznati kao stvarne događaje.

Kako izgleda takva potvrda događaja? Kao prvo, postoje očevici koji o nečemu izvješćuju. Oni mogu lagati, ali mogu i reći istinu. Važno je odvagnuti interese. Ako im određena izreka donosi prednosti tada se savjetuje oprez.

Kao drugo, prosuđujemo prema posljedicama nastalim na temelju nekog događaja. Kada je Hanibal stajao pred Rimom, prvi puta su preko Alpa došli slonovi. Mnogi stanovnici talijanskog poluotoka vidjeli su te životinje koje su Kartažani dresirali za ratne svrhe po prvi put u svome životu. Možemo zamisliti da je neki talijanski seljak taj doživljaj nacrtao i da pri iskapanju pronađemo jednu talijansku seljačku kuću iz onoga doba, na kojoj se može razaznati zidni crtež sa slonovima. To bi tada bio važan dokaz, nastao kao posljedica Hanibalova dolaska pred vrata Rima.

Naravno, nikada ne smijemo isključiti ni činjenicu da je seljak ili netko iz njegove obitelji bio na putovanju u Sjevernoj Africi i tamo vidio Ha-

nibala kako sa svojim slonovima prolazi uz kuću u kojoj je ovaj boravio. To treba poslužiti kao primjer kakve vrste povijesnih sudova postoje. Niti jedan povijesni događaj ne može se konačno dokazati. Možemo saslušati izjave svjedoka, i uz to skupljati daljnje dokaze. Samo na taj način moguć je razmjerno siguran sud. Prema tom načelu ne rade samo povijesni istraživači, nego i sudovi. I konačno, svi mi, koji želimo nešto pouzdano saznati o nekom događaju iz prošlosti u kojemu nismo sudjelovali.

Što to znači za uskrsnuće

Kao što sam već pokazao, tekstovi Novoga zavjeta koje danas imamo u 99 posto slučajeva su onakvi kako je napisano. Dakle, pred sobom imamo prvotne izvore, koje su napisali posve različiti, neovisni ljudi, u različito vrijeme, na različitim mjestima. Ali svi oni izvještavaju ili barem polaze od činjenice da je Isus uskrsnuo. Jesu li se svi prevarili? Ili – jesu li svi lagali? U čemu bi tada bio njihov interes?

Ne želim dalje objašnjavati pojedinosti za dokaz pretpostavki o uskrnuću. Želim dati samo neke napomene (i zatim vam za daljnje proučavanje preporučiti literaturu).

Prazan grob

Ne postoji nikakva sumnja u to da je Isus umro na križu. Niti u to da je položen u grob u Jeruzalemu. Također je izvjesno da je treći dan grob bio prazan. Sva evanđelja o tome izvještavaju. I Isusovi protivnici su to morali priznati. Jedino su objašnjenja zašto je grob bio prazan različita.

Postoje tri temeljne mogućnosti: 1. Isus je uskrsnuo. 2. Netko je ukrao njegov leš. 3. Isus uopće nije bio mrtav, odgurnuo je grobni kamen, uplašio stražare i tada se javio svojim učenicima zbog čega je dojam koji je ostavio na njih bio tako uvjerljiv da su od tada živjeli samo zato da bi cijelome svijetu govorili kako je Isus pobjednik nad smrću.

O trećoj mogućnosti uopće ne trebamo raspravljati. Kao što sam već rekao, Rimljani nisu nikome dopustili da živ siđe s križa. Da je Isus ipak, kao što se ponekad tvrdi, bio prividno mrtav i u hladnoj grobnici ponovno došao k svijesti, još bi uvijek postojao problem kako odmaknuti grobni kamen. Konstrukcija je u to vrijeme bila takva da su kamenove za zatvaranje grobova, koji su stajali sa strane, otkoturali u njih izdubljen utor, i samo ih je više muškaraca zajedno moglo ponovno odgurati u stranu. Zato su se i žene pitale: Tko će nam odmaknuti kamen s vrata na grobu? (Marko

16,3). Ako ih više ljudi izvana nije moglo odmaknuti, kako bi to iznutra mogao učiniti Isus, koji se tek oporavljao od bičevanja i raspeća? Ne, ta mogućnost ne postoji.

Dakle, ostaju prve dvije. Zamislimo da je netko ukrao Isusov leš. Pitanje je: Tko? I još: Kako je riješen problem s postavljanom stražom?

Gledano iz te perspektive: Kome bi bilo u interesu ukrasti mrtvog Isusa? Rimljani su isključeni. Oni su samo željeli mir, i nisu imali nikakva motiva. Vjerojatno su željeli da Isus konačno bude uklonjen s puta kako bi svima postalo jasno da nije Mesija. Tajanstveno nestajanje leša samo bi moglo pobuditi nove nade u Isusa. A da su imali leš, mogli su nekoliko tjedana kasnije, kada je nastala kršćanska zajednica, u svečanoj povorci pronijeti tijelo mrtvog Isusa ulicama Jeruzalema i jednom zauvijek utišati sva naviještanja o tome da je Isus uskrsnuo. Razlog zašto to nisu učinili samo je jedan. Zato što uopće nisu imali tijelo mrtvog Isusa.

Sada nam preostaju još samo učenici. Koji su motiv oni mogli imati? Dobro, možda su mogli urediti drugi grob, na nekom nepoznatom mjestu, gdje bi nesmetano od Rimljana i židovskog vodstva mogli njegovati svoje sjećanje na Isusa. Ali učenici nisu imali na umu ništa takvo. Željeli su samo jedno, pobjeći od te iluzije. Vratiti se tamo odakle su došli. Vratiti se svome poslu. Zaboraviti Isusa. Otići što dalje od Jeruzalema, gdje su se sve te strahote desile.

Nezamislivo je da su se svi ti razočarani, do temelja uzdrmani učenici, dogovorili ukrasti tijelo mrtvoga Isusa (sa svim rizicima koje je to sa sobom povlačilo) i zatim poći u cijeli svijet s viješću da je Isus uskrsnuo i da

će ponovno doći kao Gospodar i Kralj, a da su s druge strane istodobno znali gdje su ga pokopali i gdje se sada polako raspada. Čak da su to neko vrijeme i izdržali nezamislivo je da bi svi bili spremni tako radosno poći u smrt, kada su točno znali da se radi o laži.

Kao posljednju mogućnost možemo zamisliti da su ga ukrali neki sporedni ljudi. Ali i tu se postavlja pitanje motiva. Također i pitanje je li to uopće bilo izvedivo kada se uzme u obzir rimska straža ili objavljivanje uskrslog Isusa njegovim učenicima.

Jednako je neodrživo i mišljenje da žene, koje su rano izjutra došle na grob, nisu pronašle pravi grob jer pri polaganju Isusa u grob od silnog plakanja nisu dobro gledale. Tada bi najkasnije nakon nekoliko tjedana neki rimski vojnik ili visoki svećenik zbunjenim učenicima i učenicima Isusovim pokazao pravi grob. Ne, slučaj praznog groba ostaje neobjašnjiv ako Isus stvarno nije uskrsnuo.

Objave Isusa

Uz izvještaje u evanđeljima u kojima je uskrsli Isus dao svojim učenicima da ga prepoznaju, nalazi se i u Pavlovu pismu korinstskoj zajednici zanimljivo svjedočanstvo o Isusovu uskrsnuću. Pavao tamo piše ovako: Predao sam vam najprije ono što sam i sam primio: da je Krist suglasno Pismima umro za naše grijehe, da je pokopan, da je treći dan, suglasno Pismima uskrsnuo, da se ukazao Kefi, potom Dvanaestorici. Zatim se ukazao braći kojih je bilo zajedno više od pet stotina, od kojih većina još i sada živi, a neki su već pomrli. Potom se ukazao Jakovu, pa onda svim apostolima. A naposljetku ukazao se i meni kao nedonoščetu (1. Korinćanima 15, 3-8).

O ovim Pavlovim riječima čovjek bi mogao napisati cijelu knjigu. Želim napisati nešto o tome: Pavao 53 (56.?) godine piše Korinćanima, kojima je nekoliko godina prije navijestio Isusa. Podsjeća ih na nešto što im je prenio kao tradiciju i na nešto što je već primio kako bi naučio napamet kada je postao kršćanin. Pavao nije primanjem te tradicije postao kršćanin ili bio presvjedočen o uskrsnuću. Ne, osobno je vidio uskrslog Isusa. Osobno ga je Krist u to uvjerio. Ali, tada je naučio napamet, kao i svi kršćani tada, popis onih koji su osobno susreli uskrslog Isusa.

Nova su istraživanja pokazala da se ta vrst predanja oslanja na metode rabina, koji su u mladom kršćanskom pokretu odigrali važnu ulogu. Tako je Pavao predao Korinćanima popis očevidaca, koji je usvojio temeljnim proučavanjem kršćanske vjere. Taj popis imena je dojmljiv.

Od svega najviše uzbuđuje to da je ljudima istodobno upućivan poziv da očevice osobno upitaju. U pedesetim godinama već je Pavao morao ograničiti krug osoba, jer su neki u međuvremenu već umrli, ali poziv ljudima da se osobno uvjere još je jednako vrijedio. Pavlu i drugim prvim kršćanima bilo je očito važno povijesno dokazati da je Isus stvarno uskrsnuo. Jesu li sve te objave bile halucinacije? Nemoguće.

Halucinacije se najčešće doživljavaju pod određenim okolnostima. Čovjek za to treba biti psihički spreman. Učenici se ni u kom slučaju nisu željeli ponovno prevariti i za crno tvrditi da je bijelo. Jakov, brat Isusov i ostali članovi Isusove obitelji dotle još nisu bili njegovi učenici. Možemo naslutiti da je Jakov, kao i Pavao, tek nakon susreta s uskrslim Isusom postao kršćanin.

Halucinacije su većinom povezane s jednim mjestom. Objave Uskrslog događale su se na svim mogućim mjestima: u zatvorenoj gornjoj sobi, na putu za Emaus, na grobu, na Galilejskom moru, na Maslinskoj gori, na putu za Damask.

Halucinacije se većinom ponavljaju. Objave Isusa događale su se u okviru točno određenog razdoblja od 40 dana (s iznimkom objave, koju je doživio Pavao nekoliko godina kasnije na putu za Damask). Uostalom, halucinacije, nemaju pozitivne učinke, kao što je to bio slučaj s Uskrslim.

Promijenjeni učenici

Došli smo do točke koju svaki pažljivi čitatelj Biblije mora primijetiti. Učenici su nekoliko dana nakon Isusova raspeća bili potpuno promijenjeni.

Koliko su prije bili zbunjeni, toliko su sada težili za postizanjem cilja. Prije su se sastajali u strahu iza zatvorenih vrata. Odjednom su stajali nasred ulica i govorili velikim skupinama ljudi da je kao zločinac osuđeni Isus Božji Sin. Koliko god su se prije željeli vratiti u svoju domovinu Galileju i zaboraviti sve što je imalo veze s Isusom, tako su sada bili spremni svoj život potpuno predati u službu zadatka, nositi vijest o Isusu do svih krajeva svijeta.

Iz tugujućih i očajnih postali su ljudi puni nade i radosti. Što li je uzrokovalo tu temeljnu i trajnu promjenu? Sigurno ne neka skupna halucinacija. Niti neka potajna želja. Ne, razlog za to bila je činjenica uskrsnuća. Sam ih je Isus posjetio, dao im svoj mir i postavio ih na novi kolosijek.

Iskustvo kršćana

Ovo iskustvo nije ograničeno na prve kršćane. Stotine tisuća, zapravo, milijuni ljudi od tada su doživjeli živog Isusa. Njihove molitve su uslišane. Većina ga nije vidjela, ali su uvjereni u njegovo postojanje. Mir, koji samo Isus može dati, ispunio je njihova srca. Unatoč velikim nevoljama i progonstvima ostali su vjerni Isusu.

Je li to samo umišljaj? Nemoguće. Činjenica kršćanske zajednice već je sama po sebi uvjerljiv dokaz Isusova uskrsnuća. Tamo gdje su nastali veliki valovi, u vodu je morao biti bačen veliki kamen. Isus je stvarno uskrsnuo. I danas ga možete susresti.

Nedjelja

I nedjelja je jedan od velikih dokaza stvarnosti uskrsnuća. Često zaboravljamo da su prvi kršćani gotovo bez iznimke bili Židovi. Za njih je bez ograničenja vrijedio Mojsijev zakon – pa tako i zapovijed da drže svetim sabat. Da, to je bila posebno važna zapovijed, jer je bila povezana s Božjim stvaranjem. Zato što se Bog odmarao sedmog dana i svaki se pobožni Židov trebao odmarati sedmoga dana. Posvećenje sabata prihvaćeno je s velikom ozbiljnošću.

Sada se desilo čudo. Židovi, koji su ostali Židovi počeli su držati svetim drugi dan i premjestili su službe Božje na nedjelju ujutro, na dan poslije sabata.

Ta je izmjena već prisutna u Novom zavjetu. To je bio takav preokret kakav ne možemo ni zamisliti. Moralo se zbiti nešto što je opravdalo tako veliki raskid s tradicijom. Inače pobožni Židovi nikada ne bi napustili sabat.

Da, nešto se zbilo: Bog je u Isusovu uskrsnuću počeo novo stvaranje. Sabat je bio simbol svršetka prvog stvaranja. Nedjelja je postala simbolom početka novog, drugog stvaranja, jer je bila dan kada je Isus uskrsnuo. On je, kao što Pavao jednom tumači, Prvorođenac od mrtvih, Početak novog stvaranja (usp. Kološanima 1, 18-20).

Nedjelja je kao dan odmora ranih kršćana snažan dokaz za ono što se u nedjelju dogodilo: uskrsnuće Isusa od mrtvih.

Isus živi!

Činjenica da je Isus Krist uskrsnuo od mrtvih – ne kao čudovište ili ideja, nego somatikos, u tijelu, temelj je i ugaoni kamen kršćanstva. Mrtvi Isus ništa ne koristi. Ali živi Isus želi nam biti sve. Naveo sam neke dokaze povijesnosti Isusova uskrsnuća. Mogao sam spomenuti i niz drugih stvari. Primjerice, zadivljujuću činjenicu, o kojoj govore evanđelja, da su žene prve vidjele Uskrsloga. U starom Izraelu žene pred sudom nisu imale pravo svjedočiti. Njihovo svjedočanstvo ništa nije vrijedilo. Niti jedan Židov (i manji dio nežidova)ne bi ženinu svjedočenju pridao niti mrvicu vrijednosti. Da su svi ovi izvještaji izmišljeni, zacijelo ne bi sadržavali taj slabi dokaz. Jedini mogući razlog zašto je o tome izvješteno jest taj što se stvarno tako dogodio. Prvi svjedoci Isusova uskrsnuća bile su žene. O tome je izvješteno iako kad svjedočanstvo za Židove nije imalo nikakvu vrijednost.

I oba središnja simbola kršćanstva, krštenje i sveta večera, sadrže jake dokaze nužnosti i stvarnosti raspeća i uskrsnuća Isusova. Tako je barem razumljivo iz Novog zavjeta. U krštenju kršćanin biva s Kristom pokopan i izlazi iz krštenja u novi život (Rimljanima 6, 3-10). Svetom večerom prvi su kršćani naviještali smrt Isusovu, dok on ne dođe (1 Korinćanima 11, 23-26). Samo uskrsli Isus može ponovno doći. Očekivanje ponovnog Kristova dolaska, koje se provlači kroz cijeli Novi zavjet, pretpostavilo je činjenicu uskrsnuća.

Uskrslog možemo susresti

Morao sam navesti i mnoge druge dokaze. Ali niti jedan od njih nikoga ne može primorati da vjeruje. Svijest o Isusu možete steći tek onda kada

se osobno otvorite za njega. Isusa ne možemo uzimati kao predmet, kao objekt. Put prema njemu je osoban, potpun.

Želim vas zamoliti: upitajte se je li Isus uskrsnuo. Pročitajte izvještaje Novoga zavjeta o raspeću i uskrsnuću Isusovu (Matej 26-28; Marko 14-16; Luka 22-24; Ivan 18-21; Djela apostolska 1) i promislite možete li očevicima vjerovati da su stvarno vidjeli Uskrslog. Ako da – podvucite to. To može značiti samo ovo: da postanete kršćanin i slijedite Isusa jer on je doista uskrsnuo i živi.

S Isusom život postaje nov

Čudno je kroz maglu putovati.

Živjeti znači biti usamljen.

Ni jedan čovjek ne može drugoga vidjeti.

Svatko je usamljen. (Herman Hesse)

Ja sam svjetlo svijeta. Tko mene slijedi, sigurno neće ići po tami, nego će imati svjetlo koje vodi u život. (Ivan 8, 12)

Kakve sve to ima veze sa mnom? Ako je Isus stvarno Sin Božji, ako je stvarno umro i uskrsnuo što to znači za mene? Ti su se događaji ionako dogodili davno prije mog rođenja.

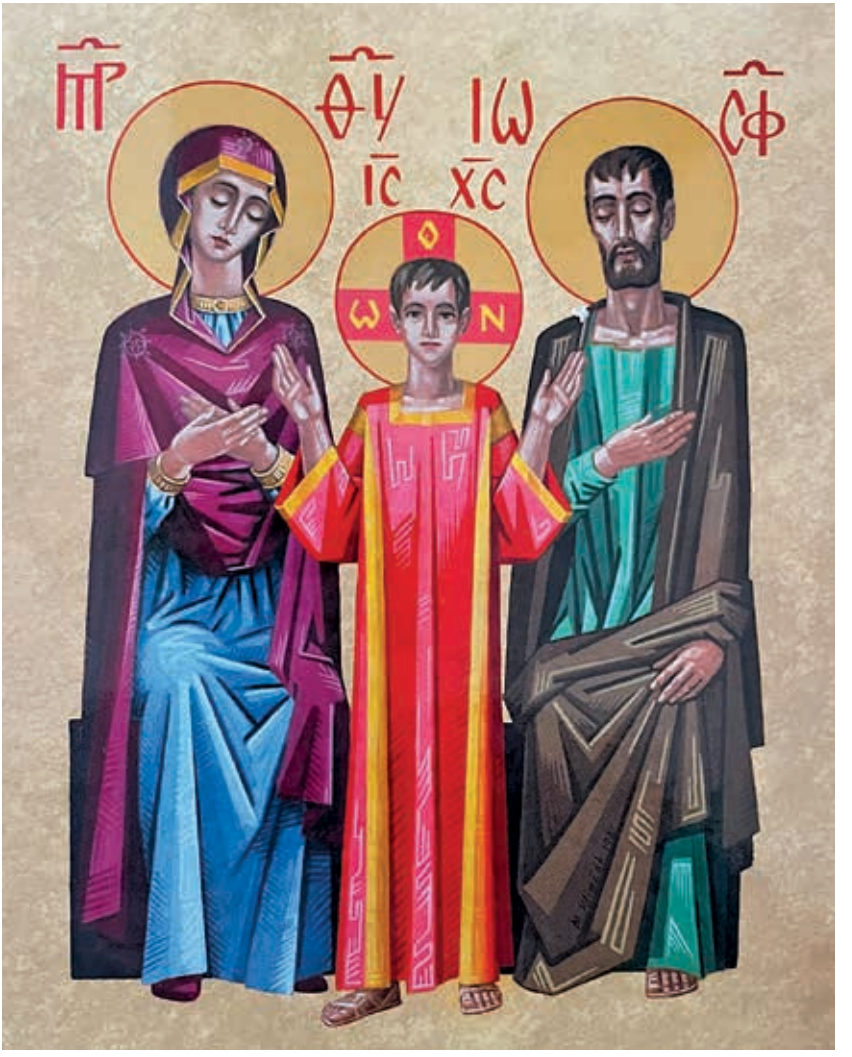
Mnogi ljudi se tako pitaju. Intelektualno prepoznaju Biblijske izvještaje. Ali ne znaju kakve to veze ima s njihovim životom.

Upravo ovdje postaje napeto. U Novom zavjetu se naglašava da sve što je Isus doživio i učinio izravno utječe na nas. Ni jedan čovjek osim Isusa nije savršeno ispunio Božju volju. Jedino je on bio pravedan.

Ali njegova pravednost je nama dana u nasljedstvo. Tko vjeruje u Isusa, prione uz njega (tako se „vjera" prevodi na jedan brazilski indijanski jezik), i ima udjel u Isusovu životu. Tko postane kršćanin, sada je „u Isusu". I zato sve ono što vrijedi za Isusa, vrijedi i za njega.

Isus je na križu umro za naše grijehe. Zato smo i mi s njim umrli (Rimljanima 6,3 i dalje). Zato što je Isus uskrsnuo i mi smo s njim uskrsnuli (Rimljanima 6, 4 i dalje) i trebamo živjeti kao novi ljudi.

To može postati djelatno u našem životu. Bog nam u Isusu daje veličanstvene poklone, a na nama je da ih otvorimo.

Najveći poklon: oproštenje grijeha

Mnogi ljudi pate zbog osjećaja da su promašili . Ne mogu zaželjeti ništa drugo osim još jednu mogućnost da počnu iznova i poprave ono što su zbog svoje tvrdoglavosti pokvarili. Neki sebi jednostavno ne mogu oprostiti neke postupke. Uvijek se toga iznova sjećaju.

Sada više nije moguće popraviti prošlost. Ružne riječi koje smo izrekli više ne možemo opozvati. Pomoć koju nismo pružili više ne možemo nadoknaditi. Ali možemo prihvatiti oproštenje Božje koje nam Isus nudi. I na temelju činjenice da nam je Isusovom smrću na križu sve oprošteno – bez obzira kako strašno i zlo bilo naše djelo – možemo početi iznova. Tamo gdje je moguće možemo ispraviti pogreške. Možemo moliti za oproštenje one kojima smo nanijeli nepravdu.

Temelj za to je spoznaja da nam je sve oprošteno. Pavao piše u pismu Kološanima o tome kako je sveobuhvatno oproštenje i pomirenje s Bogom, koje nam je Isus omogućio svojom smrću na križu: Izbrisa zadužnicu koja je svojim odredbama bila nama protivna: ukloni je prikovavši je na križ (Kološanima 2, 14).

Oproštenje Božje je sveobuhvatno. Obnavlja cijeli naš život. Tko ga je iskusio, oslobodio se velikog tereta. U njegovom životu raste ljubav, ljubav prema Bogu i prema ljudima. Život može početi ispočetka jer smo primili Božje oproštenje.

Cilj života

To je drugi poklon koji nam uskrsli Isus daje. Više ne trebamo živjeti bez smisla. Život više nije „putovanje u magli" (Hermann Hesse). Štoviše, život dobiva smisla u svjetlu činjenice da kao kršćani pripadamo onom koji je Gospodar živih i mrtvih.

Zato što Isus sada, nakon uskrsnuća sjedi zdesna Bogu i vlada, zato što mu je dana svaka vlast na nebu i na zemlji, zato smo i mi od njega ovlašteni vladati snagom života po jednome – Isusu Kristu (Rimljanima 5, 17). Kroz Svetoga Duha kojega je Isus obećao i poslao svojima, neraskidivo smo povezani s njim. Njegova snaga i ljubav, radost i mudrost dnevno nam pritječu. Kršćani postaju djeca svjetla (Efežanima 5, 9), koja više ne moraju hodati u tami ili polutami vlastite mudrosti, nego bivaju vođeni Svjetlom života.

To vrijedi za svakoga, bez obzira na zasluge. Isus nam pokazuje cilj. Kao njegovi svjedoci trebamo živjeti na ovome svijetu. Trebamo se zauzimati za izgradnju njegova Kraljevstva. Možemo živjeti u očekivanju njegova ponovnog dolaska. Naš cilj je novi Božji svijet. To će nas motivirati u svim teškoćama, jer znamo da naš trud nije uzaludan. Isus će dovršiti i ono što smo tek počeli krpati. Istina je: naš život može još jedanput iznova početi, ako dopustimo živome Isusu da uđe u njega.

Snaga da budemo novi

Stvarno pitanje života jest pitanje snage. Odakle nam snaga da činimo ono što smatramo ispravnim? Uopće ne trebamo započeti s mjerilima Biblije. Ono što smatramo ispravnim, i mjerila po kojima sudimo druge, već nam pokazuju jaz između htjeti i činiti. Pavao je to iskustvo ovako izrazio: Zaista, htjeti dobro jest u mojoj moći, ali nije učiniti ga, budući da ne činim dobro koje hoću nego činim zlo koje neću (Rimljanima 7, 18-19).

To je ljudska dilema, ne samo u životu pojedinca nego i u pokretima, organizacijama, državama i narodima. Mi svakako trebamo snagu koja će nam pomoći činiti ono što je dobro.

Veliki grčki povjesničar Herodot došao je do ovog nalaza: „Jedno od najvećih zala među smrtnim ljudima jest da, premda se toliko trudimo činiti dobro, ipak u tome ne uspijevamo". Rimski pjesnik Ovidije to je iskustvo ovako sažeo: „Vidim bolji put i smatram ga ispravnim. Ali slijedim lošiji".

Naš stvarni problem nije nedovoljna izobrazba, uvid ili htijenje. Nedostaje nam snaga za činjenje dobra. Upravo ovdje susrećemo Isusovu ponudu: On nam želi dati svoju snagu. Njegov Sveti Duh želi naša srca ispuniti ljubavlju (Rimljanima 5, 5). Želi nas ojačati i osposobiti za ono što vlastitom snagom nikada ne bismo mogli učiniti. Ljubav Božja izlivena Svetim Duhom u naša srca odgovor je na pitanje snage.

Naš život može započeti iznova, jer nas je oproštenje Božje oslobodilo tereta. Zato što nam je Isus pokazao jasan cilj.

I zato što nam kroz snagu Duha daje snagu da živimo kao novi ljudi.

Mi smijemo uvježbavati novi život

Kako uvježbavanje novog života izgleda na djelu, pokazuje nam Isus u svojim učenjem, primjerice u Propovijedi na gori (Matej 5-7). Mnoga novozavjetna pisma bave se tom temom: Pismo Filipljanima, Efežanima, Kološanima i druga. Pokušao sam to obrazložiti u knjigama „Slijediti Isusa" i „Isus znači slobodu".

Moguće je početi iznova. To sam doživio kao i mnogi moji prijatelji. Neke od njih sam zamolio da zapišu svoja iskustva. Grit piše: „Odrasla sam pod srpom, čekićem i klasjem. S 15 godina došla sam na Zapad. Sve iluzije i snovi o neograničenoj slobodi uskoro su se srušile. S 19 godina bila sam potpuno potištena. Čak ni put na jedan otok na Atlantskom oceanu nije mogao ispuniti moju čežnju. S 20 sam neželjeno zatrudnjela i u posljednjem trenutku sam se odlučila za dijete.

U to vrijeme došla sam u bliski kontakt s kršćanima. Trebalo je proći još neko vrijeme dok sam Isusu rekla svoje „Da". Danas znam da mi je Isus pomogao u svim važnim odlukama kada bi moj razum ili savjet drugih zakazao.

Nikada više ne želim izgubiti njegovu blizinu, zato što znam da bez njega ne bi mogla snositi odgovornost za Saru i za sebe. Dan za danom Bog mi daruje sve ono što sam tako dugo tražila: ljubav, sigurnost, radost… Pri krštenju mi je postalo jasno da sam primila novi život, život u svjetlu, u koji smijem urasti kao novorođeno dijete".

Drugi, koji je također to iskusio, naš je prijatelj umirovljeni svećenik Wilhelm Veller, koji živi u Marburgu. On piše: „Vjerujem da nisam vlastitim razumom ili snagom mogao povjerovati u Isusa Krista, mog Gospodina, i doći k njemu, nego me Sveti Duh kroz evanđelje pozvao, svojim darovima prosvijetlio i pravom vjerom posvetio i održao".

Već u ranoj mladosti i kao studenta Bog me se snažno dojmio. Ali tek u prvim godinama moje svećeničke službe je Bog, usred Trećeg Reicha, upotrijebio jednu međunarodnu konferenciju u Švicarskoj da bi svjetlost njegove milosti zasvijetlila u mom životu. Od tada sam mogao mnogima svijetliti, jer je moj život učinio novim. Mogao sam svijetliti kao svećenik u gradu i na selu, među zatočenima i slobodnima, iza bodljikave žice i zidina zatvora.

To svjetlo poklonilo mi je dvostruko bogatstvo: oproštenje grijeha i obnavljajuću snagu. Svetoga Duha. Tako je riječ koju je Pavao napisao u 2 Korinćanima 4, 5 našla radosni odaziv u mome srcu. „Zbilja, Bog koji je zapovijedio: Neka iz tame zasvijetli svjetlo, on je zasvijetlio u našim srcima da osvijetli spoznaju slave Božje na licu Kristovu". Toliko o kratkom životopisu jednog svećenika u dobi preko 70 godina.

Prije nekoliko godina upoznao sam Franka. U međuvremenu mi je postao dobar prijatelj. On ovako izvještava o svom putu k Isusu: „U potrazi za vlastitim svjetlom, stupio sam, zaslijepljen lažima „droge", u tamu. Droga se nudi lijepo zamotana i sjajna. Tako se i meni učinilo rješenjem za moje duševne rane, potiskivane osjećaje i neizgovorene riječi. Tama, koja se je sastojala od strasti, usamljenosti, potištenosti i slomljena srca proširila su se oko mene.

U toj noći nisam mogao vidjeti ni sebe ni druge. Zbog toga sam izgubio sve odnose s ljudima, okolinom i samim sobom. Kao dijete koje se izgubilo i sada sjedi u tami i teži za snažnom rukom koja će mu pomoći, hvatao sam se za svaku ponuđenu pomoć. Ali, i nakon terapija, duboko u meni je ostao mrak, tu nisam mogao nikome dopustiti da zaviri – a i kome bih?

Godinama sam patio zbog potiskivanja svojih misli, osjećaja, svog načina doživljavanja situacija, dok Bog nije bacio svoje svjetlo na njih. Ispočetka nisam želio svjetlo, jer je to bilo tako bolno. Ali kada sam doživio da to svjetlo poklanja iscjeljenje otvorio sam se Bogu i njegovoj Riječi. Ta Riječ prodrla je duboko u moj život. Zove se: „Isus, Bog šalje svoje svjetlo tamo gdje smo mi u mraku i bespomoćni."

S Isusom život postaje nov. Zato što on sam dolazi i Duhom svojim živi s nama. Isus želi iznutra obnoviti naš život. On dolazi i u područja do kojih nitko drugi ne može prodrijeti i koja mi sami ne možemo promijeniti. On nas doista može učiniti novim ljudima. To je iskustvo kršćana: Dakle, ako je tko u Kristu, on je novi stvor; staro je nestalo, novo je, evo nastalo (2 Korinćanima 5, 17). I ovo je više nego razlog da postaneš kršćanin.

Nitko ne mora ostati sam

Pakao, to su drugi. (Jean Paul Sartre)

Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana radi mene, tu sam ja među njima. (Matej 18,20)

Usamljenost je jedan od najvećih problema Zapada. U golemim neboderima žive stotine i tisuće ljudi, jedni uz druge. U gradovima tisuće lica žurno prolaze jedan pokraj drugih. Bezimene mase. Okruženi smo drugim ljudima. A ipak, kada malo bolje pogledamo, mnogi su potpuno usamljeni. Jadikovku čovjeka na ribnjaku Betsaidi danas mnogi ponavljaju: Nemam nikoga! (Iv 5, 7).

Od Boga smo stvoreni za odnos. Za odnos s njim, našim Stvoriteljem, i za odnos s drugim ljudima, koji su bića kao i mi. Pozvani smo živjeti u zajedništvu. Sami ćemo duševno propasti.

Zajedništvo nije jednostavno

Upravo život u zajedništvu s drugima mnogima predstavlja velik problem. Nije lako uvijek iznova razvijati odnos s drugim ljudima. Oni imaju vlastite predodžbe, koje se protive našima. Njihov život ima značajke koje otežavaju suživot s drugima. Spremnosti za zajedništvo pripada i spremnost da se opredijelimo, promijenimo i prihvatimo drugoga onakvog kakav jest.

Biblija tu vrlinu naziva poniznošću. Samo nam poniznost omogućuje trajno življenje u zajedništvu s drugima. Poniznost je plod Svetoga Duha, koji može rasti u našem životu ako to želimo (Galačanima 5, 22). Poniznost je bila i Isusova osobina. On je mogao o sebi reći: Jer sam krotka i ponizna srca! (Matej 11, 22).

Od Isusa možemo naučiti kako se osposobiti za zajedništvo. Biti sposoban za zajedništvo ne znači odreći se vlastite osobnosti. To znači naučiti i druge cijeniti kao sebe same. Druge smatrati bogatstvom, a ne konkurencijom ili nužnim zlom.

Grčka riječ za zajedništvo, koinonia, pripada temeljnim riječima Novoga zavjeta. Upravo zato što su ljudi tako nesposobni za zajedništvo, Isus nas poziva na zajedništvo. Možemo naučiti prekoračiti naše granice i učiniti sljedeći korak.

Nitko ne mora ostati sam. Svatko je pozvan u novo zajedništvo, koje utemeljuje Isus.

Što ruši zajedništvo

Mnogi to ne žele. U svojoj knjizi „Velika rastava", engleski teoretičar književnosti C.S. Lewis prikazuje sliku pakla. Vidi beskrajni, sivi grad. Pun je kuća. Širi se na sve strane, dokle god pogled dopire, u neizmjerne daljine.

Pripovjedač se čudi nad tim velikim sivim gradom. Objašnjavaju mu da u tom gradu ljudi sele sve dalje jedni od drugih. Čim se zavade sa svojim susjedom, jednostavno sagrade novu kuću, daleko od susjedove. To je posve jednostavno, jer kuću mogu sagraditi tako da je zamisle.

Tako se grad sve više širi, jer njegovi stanovnici ne mogu živjeti zajedno. Osim toga, sve se više udaljuju od mjesta s kojeg je moguć jedini izlaz iz tog grada.

C.S. Lewis u ovoj priči ne prikazuje samo sliku pakla. Prikazuje i svijet u kojem živimo. Grijeh egoizma ljude tjera sve dublje u osamljenost u usamljenost. Više druge ne možemo podnijeti – zato što su drugačiji od nas, uspješniji od nas, sretniji od nas.

Prvi koji je raskinuo zajedništvo bio je Kajin. Postao je ubojica svoga brata, jer nije mogao podnijeti pravo zajedništvo koje je Abel imao s Bogom. Raskid zajedništva, ubojstvo iz zavisti. U temelju je svakoga grijeha raskid zajedništva s Bogom ili s bližnjim. Usamljenost ljudi je sastavni dio našega svijeta, koji je vođen grijehom.

Zajedništvo je Isusov poklon

Gdje god je dolazio, Isus je osnivao zajedništvo. Okupio je oko sebe učenice i učenike, koji su živjeli u zajedništvu s njim i jedu s drugima. Osnovao je zajedništvo za stolom. Dopustio je Zakeju, cariniku, da ga pozove u svoju kuću i time ga pridobio za Božju stvar. Zato što je Isus prihvatio Zakeja i zajedništvo s njim, Zakej je mogao postati novi čovjek. Prvo što je učinio nakon susreta s Isusom bilo je upravo to: poklanjanje zajedništva. Počeo je dijeliti sa siromašnima i vraćati nepošteno zarađeni novac. To je središnji oblik zajedništva. Samo onaj koji može dijeliti može živjeti u zajedništvu.

Božji duh ruši granice

Prvi kršćani doživjeli su na Dan duhova da Sveti Duh siđe na njih i ispuni ih (usp. Djela apostolska 2). To je imalo snažne posljedice.

Rođeno je novo zajedništvo Duha. Posvuda su porušene granice. Prva granica koja je trebala biti srušena bila je granica jezika i naroda. Odjednom su ljudi različitih naroda mogli čuti slavu Božju na svom jeziku, kada je okupljena zajednica u novim jezicima slavila Boga, kako im je Duh davao. Zajedništvo je stvoreno. Nitko nije bio isključen. Svatko je mogao razumjeti: Bog nam se približio.

Druga granica koja je srušena bila je granica između prijatelja i neprijatelja, između Isusovih sljedbenika i protivnika. Bez obzira na to što dogodilo prije uskrsnuća, sada je svatko bio pozvan ući u novonastalo zajedništvo Duha Isusova. I neprijatelji, koji su ga razapeli. Jer za njih se Isus molio: Oče, oprosti im jer ne znaju što čine! Svi su sada mogli obraćenjem, vjerom i krštenjem imati Svetoga Duha, Duha zajedništva.

Treća granica koja je srušena bile su društvene i financijske razlike, Nitko više nije imao potrebu ponositi se svojim položajem u društvu ili štititi svoj posjed od drugih.

Izvještaj o zajedništvu prvih kršćana prikazuje da je ovo bilo jedno od glavnih rezultata ispunjena Svetim Duhom. Oni, dakle, prihvatiše njegovu riječ i krstiše se. Tako se onoga dana pridruži Crkvi oko tri tisuće duša. Oni su bili postojani o apostolskoj nauci, zajedničkom postu, lomljenju kruha i u molitvama. Svi koji prigrliše vjeru držahu se zajedno i sve im bijaše zajedničko. Prodavali bi pokretna i nepokretna dobra i to bi dijelili svakom prema njegovoj potrebi. Kao što su svaki dan postojano – kao po dogovoru bili u hramu, tako su po kućama lomili kruh (Djela apostolska 2, 41-46).

Granice mojega i tvojega, društvenog položaja i vlasništva, mogu pasti samo ondje gdje je zajedništvo u Svetome Duhu postalo snažno.

Zajedništvo je moguće

Iako se danas u mnogim kršćanskim zajednicama ne doživljava ova dimenzija zajedništva, posvuda postoje ohrabrujući znakovi obnovljenja. Mnogi kršćani pitaju o alternativnim oblicima života, premještanju iskustva prvih kršćana u Jeruzalemu u naše vrijeme.

Iskustvo zajedništva postoji na svim razinama u raznim oblicima. Kućne skupine, bratstva, sestrinstva, zajednički život i zajedništvo misionara – posvuda postaje jasna snaga Svetoga Duha koja omogućuje zajedništvo i tamo gdje to inače ne bi moglo biti moguće.

Zajedništvo oko stola Kristova

Središte kršćanskih zajedništava je zajedništvo oko stola Gospodnjeg. Isus nas poziva da s njim sjedimo za stolom u novome kraljevstvo Božjemu. To vječno zajedništvo oko stola obuhvaća ljude iz svih naroda, jezika, nacionalnosti i rasa: Doći će od istoka i zapada, sa sjevera i juga, i sjest će za stol u kraljevstvu Božjem (Luka 13, 29). Tada konačno nitko više neće biti usamljen.

Zajedništvo oko stola Isusova, u lomljenju kruha i vinu, predokus je onoga što će doći u Božjem novom svijetu. Ovdje je sve samo slabi odraz, čak i zajedništvo među kršćanima. Tamo ćemo vidjeti savršenog onoga što smo ovdje djelomično doživjeli: zajedništvo svetih. Ono što već doživljavamo rađa u nama čežnju da doživimo više. I to je razlog da postanete kršćanin: iskustvo zajedništva koje Isus poklanja.

U kršćanskim zajednicama zasigurno mnogo toga nije onakvo kakvo bi trebalo biti. Ipak, ljudi tu doživljavaju sigurnost koju drugdje ne mogu pronaći. To i treba tako biti. Svatko ima svoje mjesto u kraljevstvo Božjem. Nitko ne mora biti usamljen.

Pozvani na zajedništvo

Isus vas poziva na zajedništvo s njim. Istodobno, i na zajedništvo obitelji Božje. Tamo ćete pronaći braću i sestre, ljude sa slabostima i pogreškama, posve normalne ljude – ali ljude koji žive u zajedništvu s Isusom Kristom i kroz Svetoga Duha poznaju dimenziju koja produljuje i osvjetljuje njihov život.

Pozvani ste u zajedništvo kršćana. Tim putem ne morate ići sami. I drugi su tu, koji su prije vas, u vama i koji će poslije vas biti na putu u novi grad Božji, gdje pravda živi.

Primati i drugima davati Božju ljubav

Nitko ne mora biti sam. To iskustvo zajedništva nam je poklonjeno. Mi ne trebamo biti posljednja postaja ljubavi Božje, nego kanal koji vodi k drugima. Isus je u jednoj od najpoznatijih usporedbi naglasio kako je važno da bližnjemu koji je sam poklonimo zajedništvo (Luka 10, 29-37).

Nitko nije bio tako usamljen kao čovjek na putu za Jerihon. Razbojnici su ga nemilosrdno pretukli. Potpuno opljačkana i napola mrtvog ostavili su ga ležati na jakom suncu. Rane su ga boljele. Bio je preslab da bi ustao ili se barem malo pomaknuo. Ležao je ostavljen i usamljen.

Jedan svećenik mu se približavao. Čovjek koji je od Boga bio izdvojen za zajedništvo s njim. Prošao je pokraj njega. Nije imao vremena – pa bio je na putu za hram, gdje je velika zajednica Božja čekala njega i njegovu službu. Bez njega bi sve propalo. Sigurno nije mogao ostaviti tolike da čekaju, da bi se ovdje pobrinuo za jednoga! Prošao je kraj njega. Čovjek je bio još usamljeniji nego prije. Srce ga je boljelo zbog iznevjerene nade. Upravo

tako se desilo i s Levitom, slugom u hramu. Mnogi zadaci su ga čekali. Morao je na slavu Božju svirati. Mnoge praktične stvari trebalo je obaviti u hramu. Za pretučenog nije imao vremena.

A ipak je volja Božja da nitko ne ostane usamljen. I ovo je razlog da postanete kršćanin: u Isusovom imenu možemo biti bližnji onima koji nemaju nikoga. U snazi njegova Duha možemo zamotati rane i podijeliti svoju ljubav s drugima. Nitko ne mora biti sam. Bog nas poziva na svoju svečanost. Možemo povesti i druge.

Smrt nije kraj

Vrane grakću i s lepetom sele u grad.
Uskoro će sniježiti. Jao onome tko nema dom!
Tu sada stojiš, na zimsko putovanje proklet,
dimu jednak, koji stalno teži višim prostranstvima.

Ja sam Prvi i Posljednji, Onaj koji živi! Bio sam mrtav, ali, evo, živim u vijeke vjekova i imam ključeve smrti i podzemlja. (Otkrivenje 1, 17-18)

Smrt nije kraj. Mnogima bi to odgovaralo. Živjeti kako hoćeš, bez obzira na gubitke, osjećaje i prava drugih ljudi, i onda jednostavno kraj. Jednostavno sići s pozornice događanja, sa ili bez bljeska. Gotovo. Jednostavno zaboraviti na sve. Počivati u miru.

Ali to je zabluda i naše srce to od početka zna. Još od početka ljudi su se pokušavali pobrinuti za život nakon smrti. Grobna oprema i brojne potrepštine to dokazuju. Mi ljudi znamo da naš život seže iznad smrti.

Smrt je otvoreno pitanje

Ipak postoji jedna tajna u svezi smrti. Što nakon nje dolazi, skriveno nam je. Smrt je poput tamne prostorije u koju ćemo prije ili poslije morati ući.

Tako, barem, život shvaća čovjek koji o Bogu ne zna ništa. Za njega je smrt velika nepoznanica, posve otvoreno pitanje. Neugodna prostorija u kojoj se smrzavaš od hladnoće. Ono što bezbožni čovjek osjeća o činjenici smrti jest nesigurnost, očaj ili gnjev na sudbinu.

Čovjek je nesiguran u životu i u smrti. U Bedinoj „Povijesti engleske crkve i naroda" nalazi se jedan izvještaj u kojem je pitanje života i smrti izraženo skoro na klasičan način.

Monah i crkveni povjesničar Beda opisuje kako se godine 627. u dvoru kralja Edwina iz Northumbrije održala sjednica plemićkog vijeća. Razgovaralo se o tome bi li kralj i cijeli narod trebali postati kršćani ili ne. Monah Paulinus došao je na dvor i navijestio Edwinu vijest o Isusu. Edwin je bio spreman postati kršćanin, ali je htio čuti mišljenje svojih prijatelja i utjecajnih ljudi kraljevstva.

Nakon što je neki Coifi, dotadašnji veliki svećenik poganskog svetišta, izjavio da je spreman moliti se kršćanskom Bogu jer su stari bogovi nemoćni (a on kao veliki svećenik to je najbolje mogao znati), jedan je narodni poglavar rekao sljedeće: „Kralju, kada život na zemlji usporedim s vremenom o kojemu ništa ne znam (vremenom nakon smrti), čini mi se poput leta jednog vrapca po svečanoj dvorani, u kojoj jednog zimskog dana sjedite sa svojim vojvodama i savjetnicima. U sredini dvorane nalazi se peć, koja ugodno grije, dok vani bjesne oluje zimske kiše ili snijega. Taj vrabac brzo ulijeće kroz jedna vrata dvorane i izlijeće kroz druga vrata. Dok je unutra siguran je od zimskih oluja, ali nakon nekoliko trenutaka ugodne topline ponovno nestaje u zimskom svijetu iz kojega je i došao.

Isto tako čovjek kratko živi na svijetu, ali o onome što je bilo prije njega ili što će doći ne zna ništa. Ako će nam, dakle, to novo učenje dati sigurnu spoznaju, tada mi se čini ispravnim da prihvatimo (Beda, History of the English Church and People II.13).

Za Edwina i njegov dotada poganski narod ovaj je govor bio odlučujući povod da postanu kršćani. Pitanje je što je iza smrti bilo važno. I oni su spoznali da uskrsnuli Krist ima odgovore na ono što u germanskoj religiji nisu pronašli. Jer u njoj su bogovi bili smrtnici.

Isus ima odgovor na pitanje što poslije smrti

Kao što sam već u petom poglavlju pokazao, smrt je granica prema kojoj svi idemo. Od trenutka kada je Isus uskrsnuo nastala je u pogledu smrti posve druga situacija. Smrt je izgubila svoju strahotu. Iščupan je žalac smrti. Na granici smrti više nas ne očekuje hladna i tamna zimska noć, nego Isus, Onaj koji živi, koji će nas povesti u svoju vječnu dvoranu za svečanosti. To iskustvo je nama, koji još nismo došli do granice smrti, većinom skriveno. Samo se ponekad zastor malo pomakne u stranu i biva nam dopušten pogled na stvarnost u novom Božjem svijetu. Naša prijateljica Diana Kamp i ne mogu dati konačnu informaciju o životu nakon smrti, ipak su u skladu s izrekama Biblije: Isus stoji s druge strane smrti. To je jednako sigurno kao i uskrsnuće. Isus je bio mrtav i ponovno živi. Smrt mu nije mogla nauditi. Ne, on je Gospodar i nad smrću i nad podzemljem. Ključevi su u njegovoj ruci.

I zato znamo: Smrt nije kraj. Ne, pravi život tek tada počinje. Ključna osoba je Isus. Nitko neće proći uz njega. Isus je sudac živih i umrlih.

Isus, Gospodar živih i mrtvih

U usporedbi sa svjetskim sudom Isus jasno kaže sljedeće: Kad Sin Čovječji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, sjest će na prijestolje slave svoje. I sabrat će se pred njim svi narodi, a on će ih jedne od drugih razlučiti kao što pastir razlučuje ovce od jaraca… (Matej 25, 31-46).

To je biblijska zbilja koju ne smijem prešutjeti. Smrt nije kraj. Ne očekuje nas beskrajno kolanje ponovnih rođenja. Ne: i kao što je ljudima određeno jednom umrijeti – potom dolazi sud (Hebrejima 9,27). To našem životu, našim djelima, riječima, mislima i postupcima daje stvarnu vrijednost. Bog nas uzima tako ozbiljno da će nas pozvati na odgovor i odgovornost. Taj posao predao je Isusu, Sinu Čovječjem(Daniel 7, 13-14.27).

Ali Isus nije hladan, nepravedan sudac. Naprotiv, On sam ponio je krivice za naše grijehe sa sobom na križ. Jer Sin Čovječji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne život svoj kao otkup mjesto svih (Marko 10, 45).

Isus je sve učinio da bi nam oprostio i pomirio nas s Bogom. Mimo njega ne možemo proći. Smrt nije kraj. Isus nas čeka. Ne želi nas isključiti iz svoje svečane dvorane. Ali on nikoga ne tjera. Niti prije, niti poslije smrti. On poštuje našu slobodu.

Smrt nije kraj. I to je jedan od razloga da postanete kršćanin. Čak i ako danas nije popularno ili se smatra neugodnim uopće govoriti o smrti ili sudu, ipak je redak iz apostolskog vjerovanja istinit: „odonud će doći suditi žive i mrtve". Nemam namjeru prešutjeti vam o tako važnom razlogu da postanete kršćanin.

Mnogo je posla

Otkrila sam jedno proturječje: Ako ljubim do boli, tada to više nije bol nego sama ljubav. Dok sam držala djelić života i hranila ga jer je bilo odbačeno novorođenče, dok sam držala ruku čovjeka koji je umirao od raka i osjećala njegovo pouzdanje i zahvalnost, mogla sam vidjeti, osjetiti i dotaknuti Božju ljubav, ljubav koja je postojala od početka. (Majka Tereza)

Meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ovih najmanjih. (Matej 25, 40)

Svijet, nije onakav jest, ostavlja nam mnogo želja. Premda je mnogo toga lijepog u njemu, vidimo i jako mnogo lošega. Onečišćenje okoliša, mržnja i rat među narodima, nepomirljivost nekadašnjih prijatelja, rastave, glad, ovisnost o drogi i mnogi drugi problemi pokazuju da je svijet zapravo uništen.

Trebamo biti Božji suradnici

Kada čovjek postane kršćanin, trebao bi odmah pristupiti u red Božjih pomoćnika. Pomoć koju smo doživjeli od Boga trebamo pružiti i drugima. Pomirenje s Bogom koje smo doživjeli treba se odražavati u našem odnosu s drugim ljudima. Zaista ima mnogo posla na ovom svijetu.

Traže se ljudi koji su slobodni od sebe samih. Koji se smatraju tako voljenima da ljubav mogu davati drugima ne misleći na vlastitu korist. Oni koji su doživjeli takvu sigurnost da je mogu navješćivati i drugima. Problem našega svijeta u stvari nije nedostatak društvenih projekata i inicijativa za pomoć. Problem je, štoviše, sam čovjek.

U zemljama Trećeg svijeta često sam doživio da pomoć koja je onamo poslana ne dopre do gladnih zato što nam carinski službenici bez dugog čekanja i golemih svota mita nisu dopustili prolazak. U međuvremenu su

ljudi izgladnjeli i umrli, premda je pomoć bila tako blizu. Pomoć se nasukala na pohlepu manjine, koji su ionako imali dovoljno.

Ljudi trebaju ljudsku pomoć

Uopće ne trebamo pogledati u Treći svijet da bismo vidjeli gdje je pomoć hitno potrebna. I u nas žive ljudi bez krova nad glavom. I u nas se žene bave prostitucijom kako bi nešto zaradile. I kod nas ljudi umiru usamljeni.

Jedan od mojih najboljih prijatelja bio je liječnik na odjelu za sidu. Pričao je da je imao mnoge pacijente koji su tjednima prije kliničke smrti umrli socijalnom smrću. Nije ih posjećivao nitko od rodbine. Nitko od prijatelja ili poznanika. Bolničko osoblje bili su jedini ljudi s kojima su još kontaktirali.

Isus traži ljude koji mogu služiti

Mnogo je posla. Samo treba otvoriti oči da bismo ga vidjeli. Zadaće su tako velike i raznovrsne da bi se čovjek pod njima mogao slomiti. Ili očajavati, jer ih uopće nije moguće obaviti.

Isus traži ljude koji će biti spremni da ih pošalje u žarište svijeta i koji će djelovati gdje je potrebno. Naravno, ne može svatko činiti sve. Ali, mi jesmo potrebni. I Bog ima zadaću za svakoga, koju sam on ili ona može obaviti. Kršćanin je poslanik. Isus nas je pomirio s Bogom, oprostio nam našu krivicu i ispunio nas svojim Duhom, kako bismo u njegovo ime išli u svijet. Kršćani su predstavnici Isusa Krista. Kao i on, i mi bismo u ovome svijetu trebali raditi na širenju Kraljevstva Božjega.

Kada se uskrsli Isus objavio svojim učenicima, odmah im je dao zadaću: Mir vama! Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas (Ivan 20, 21). Utjeha mira, utjeha oproštenja za prošlost i zadaća za budućnost u Isusu su uvijek povezani. On nas oslobađa od svih loših sveza našega života i čini nas slobodnima da možemo poći u svijet i služiti Bogu. Zato je to uvijek dio pravog obraćenja k Bogu, tražiti ga da nam pokaže svoju volju i tvoriti je.

Postani kao Isus

Isus je u svom poznatom govoru u Nazaretu objavio svoj životni program. Čitao je ulomak iz Izaije, koji opisuje što se događa kada Bog iznova zahvaća u svijet i stvari ponovno vrati na pravo mjesto: Na meni je Duh Gospodnji, jer me pomazao. Poslao me da donesem Radosnu vijest siro-

masima, da navijestim oslobođenje zarobljenicima i vraćanje vida slijepcima, da oslobodim potlačene, da proglasim godinu milosti Gospodnje (Luka 4, 18-19, Izaija 61, 1-2).

To se događa, rekao je Isus, mojim dolaskom. Isus je od Boga poslan i pomazan da siromašnima naviješta Radosnu vijest, slijepima vraća vid, zarobljene oslobađa, slomljene ispravlja i da ljude ponovno pomiri s ljudima.

Tu zadaću prenio je svojim učenicima. A time i nama koji ga slijedimo.

Bog vidi one koje nitko ne vidi

Bog je naročito zainteresiran za siromašne, slijepe, slomljene, potlačene, zarobljene i beznadežne, bolesne i stare, očajne i umiruće. U Starom zavjetu nalazimo mnoge zapovijedi koje štite prava udovica i sirotih, siromašnih i najsiromašnijih, tuđinaca i obespravljenih. Isus u gore navedenom o sudu, kaže da je važno ono što smo njegovoj najmanjoj braći učinili (Matej 25, 31-46). Jednog dana će nas pitati jesmo li nahranili gladne, jesmo li dali žednima piti i jesmo li ugostili strance. Pitat će nas jesmo li gole odjenuli, a bolesne i zatočene posjetili i pomogli im. Bog je za ljude. On ih želi spasiti, osloboditi i obdariti. Mi, kao njegovi ljudi, trebali bismo pomoći u ostvarenju njegove volje. On nas šalje, kao i Isusa da naviještamo Radosnu vijest spasenja.

Bog traži vojnike za svoju vojsku pomoći. On traži vojnike koji će njegovu vijest nositi do krajeva zemlje. Jer, ne radi se samo o socijalnoj pomoći. Vijest o Isusu, kruhu života treba doprijeti do svakoga, zajedno s kruhom za gladne ljude. Posvuda ljudi trebaju pronalaziti put k Bogu. Svi trebaju znati da je Isus Gospodin i da ih ljubi. On, koji je za njih umro i uskrsnuo.

Ljudi trebaju Isusa

Ljudi žive bez nade. Ne očekuju više ništa od života, jer su prečesto bili razočarani. Upravo oni trebaju Isusa, koji je nada.

Ljudi žive bez mira. Izvana i iznutra. Trebaju Isusa koji će im dati Božji mir.

Ljudi su usamljeni. Čekaju nekoga tko će ih posjetiti i suosjećati s njima. Isus ih želi posjetiti kao prijatelj i bližnji. Mi im možemo otvoriti pristup k Isusu.

Ljudi umiru u usamljenosti. Nema nikoga tko će im držati ruku. Isus im se kroz vas želi približiti. Posvuda ljudi čekaju vjesnike o ljubavi Božjoj,

Isus traži ljude koji će biti njegovi vjesnici. Traži ljude koji će se za njega otvoriti, kako bi se u njima njihova ljubav mogla očitovati.

Mnogo je posla

U svim područjima života ljudi se trebaju suočiti s prisutnim problemima u imenu Isusa Krista. Primjera radi želim navesti samo neka područja u koja nas Isus želi poslati. Trebamo kršćane kao učitelje u školama, koji će djeci i mladeži moći biti pravi primjeri i sugovornici. Trebamo kršćane u medicini, koji pacijente neće smatrati samo još jednim slučajem, nego vrijednim ljudima, stvorenim po obličju Božjem. Trebamo kršćane u znanosti, koji će imati hrabrosti ostati pošteni i otvoreni kako bi tvorili Božju volju, čak ako im to bude na štetu. Trebamo kršćane u politici, koji će se usuditi mjerila Božja i u tim područjima ozbiljno shvatiti. Oni koji neće raditi za vlastitu slavu ili vlastiti džep, nego uistinu na dobrobit društva. Trebamo kršćane u umjetnosti, kulturi i medijima, koji će dobro obavljati svoj posao i istodobno kao Isusovi ljudi unositi i ono što je Isusu važno: istinu, ljepotu, čistoću, radost i ljubav. Trebamo kršćane u društvenim žarištima, koji osim svoga znanja mogu donijeti i svoju ljubav prema Isusu, pružiti je i drugima; koji ispunjeni Svetim Duhom pokušavaju ljudima potpuno pomoći, služiti im i istodobno ih upoznati s Božjom ljubavi i snagom.

Trebamo kršćane u svim zvanjima i zadacima, jer je Isus Krist Gospodar nad svim. Kao njegovi svjedoci trebamo živjeti potpuno „u ovome svijetu", ali ne se dati voditi mjerilima ovog svijeta. Mnogo je posla; zato što je Bog sve učinio za nas, smijemo i mi sve predati njemu. Ne iz grča ili osjećaja krivice nego iz zahvalnosti prema Isusu.

Život iz zahvalnosti

Tada će na našim djelima počivati blagoslov Božji, bez obzira što činili u njegovo ime. Božja vlast je tako sveobuhvatna da želi obuhvatiti sva područja našega života. Pavao piše: I što god htjednete reći ili učiniti, neka sve bude u ime Gospodina Isusa! Po njemu zahvaljujte Bogu Ocu! (Kološanima 3, 17).

Friedrich von Bodelschwingh najveći socijalni reformator i očinski pomoćnik mnogim prikraćenim ljudima, poznavao je taj snažan izvor zahvalnosti. On je to iskustvo svoga života ovako riječima opisao: „Zahvalnost i ljubav su moći koje mogu izvojevati više pobjeda nego sva vojska svijeta".

Tako je mnogo posla za vas

I to je jedan razlog da postanete kršćanin. Bog vas treba. Nemojte se okrenuti od svog zadatka, svog pozvanja, koje je Bog naložio vašem srcu. Imate samo to jedno. I to je nevjerojatno važno.

Poznati engleski igrač kriketa Charles Studd je na opće negodovanje cijelog uglednog engleskog društva poklonio sav svoj veliki imetak koji je naslijedio, zatim je kao Isusov vjesnik na mnogo godina otišao u Aziju, a kasnije kao bolestan starac još i u središnju Afriku. U očima svijeta bio je luđak koji je svoj život odbacio. U Isusovim očima bio je dragulj. Njegovo je geslo bilo: „Ako je Isus Krist Bog i umro je za mene, tada niti jedna žrtva koju ja dajem nije prevelika."

U jednom od svojih posljednjih pisama ovako je to izrazio: „Ovo je samo jedan život koji će uskoro proći. Ostat će samo ono što je učinjeno za Isusa."

Po nalogu velikog Kralja, Isusa, mnogo je posla. Prihvatimo ga se!

OD KRIJESA DO KRIJESA
PO NAŠIM ŽUPAMA

ŽUPA RADATOVIĆI

Župu Uskrsnuća Gospodnjeg u Radatovićima krasi jedna od najljepših žumberačkih crkava. No crkva bez vjernika ne bi imala svoj smisao. Raduje stoga što se u našoj crkvi na godišnje proštenje i u drugim prigodama okupljaju vjernici u molitvi i zajedništvu. Crkva je mjesto duhovnog zajedništva svih članova župne zajednice i svih onih koji tu dolaze s ciljem slavljenja Boga. Kada je crkva ispunjena vjernicima to je vidljivi znak duhovnog napretka koji je danas potreban cijelom društvu. Na Tominu nedjelju na liturgijskom slavlju okupili su se župljani i vjernici iz okolice. Nakon što je tradicionalno molitveno proslavljeno župno proštenje druženje je nastavljeno u zajedništvu oko bratskog stola u župnom dvoru.

Vjernici na liturgiji na Tominu nedjelju

Sveta Gera okuplja

U radatovićkoj župi od svih kapela najviše se vjernika okuplja u kapeli sv. Ilije na Svetoj Geri. U crkvi na vrhu Žumberka na godišnjoj razini održava se više liturgijskih okupljanja. Uz zimsko hodočašće, liturgiju na 1. svibnja, ponajviše ljudi okupilo se na sam blagdan sv. Ilije. Na Ilinje su svetoj liturgiji prisustvovali vjernici iz Hrvatske i Slovenije a pridružili su se i oni koji su u ljetnim mjesecima pristigli iz dijaspore. Uz molitveni dio i ove godine ugostiteljsku ponudu osigurali su članovi DVD-a Radatovići.

U svetogerskom svetištu molimo za sve naše potrebe

Raduje nas okupljanje kod sv. Ilije na Geri

Zimsko hodočašće okuplja planinare sa svih strana

ŽUPA PEĆNO

Mala i gotovo ispražnjena župa Uznesenja presvete Bogorodice u Pećnom unatoč svim povijesnim nedaćama ipak odolijeva vremenu. Vjernici ovdašnje župe odavna su se iselili iz pećanskog kraja ali mnogi ipak u povodu blagdana i drugih događaja rado dolaze u svoj zavičaj i u svoje svetinje. Lijepo je vidjeti sve one koji dođu Svetoj Mariji u Pećno na proštenje ili na blagdan Uskrsa. I ove godine na Uskrs zajednica vjernika sudjelovala je na svetoj liturgiji i na blagoslovu hrane.

Poslije liturgijskog slavlja vjernici se tradicionalno nastavljaju družiti izmjenjujući iskustva i dijeleći radost uskrsnog zajedništva. U narednom periodu potrebno je posvetiti više pažnje i pitanju pristupnih cesta do pojedinih pećanskih naselja kako bi se i u ovom dijelu Žumberka započela obnova starih kuća u koje bi se mogao vratiti život. Cestovni pristup omogućio bi mnogima da svoju djedovimu ponovno vrate u funkciju. U tom smislu potaknuti će se i lokalne vlasti da poduzmu mjere koje bi u konačnici rezultirale željenim uspjehom.

Ovogodišnja liturgija na Uskrs u Pećnom okupila nas je sa svih strana

ŽUPA MRZLO POLJE

U svakoj župi središnje godišnje duhovno događanje je župno proštenje. I u Mrzlom polju vjernici su se okupili u župnoj crkvi kako bi svetom liturgijom proslavili sv. Petra i Pavla. Petrovsko proštenje osim duhovnog sadržaja pruža i priliku da se u ljetnim mjesecima posjeti obitelj i prijatelje koje zbog užurbanosti života sve manje vidimo. Proštenje je uvijek nova prilika da se ljudi okupe i podijele iskustva te obnove zajedničko druženje.

Liturgija na Petrovo u Mrzlom Polju

Budinjak

Mrzlopoljska župa tradicionalno duhovno živi u svojim „vitalnim granama" a to su sela koja imaju vlastite kapele. Na dan zaštitnika filijalnih kapela vjernici se rado okupljaju u svojim pradjedovskim svetinjama. Ove godine u povodu obilježavanja 1100-te godišnjice uspostave Hrvatskog kraljevstva na temeljima kapele sv. Petke na Budinjaku služena je sveta liturgija koja je okupila vjernike sa svih strana. Na Petrovsku nedjelju tu su se sabrali Žumberčani i prijatelji Žumberka kako bi se svetom liturgijom zahvalilo dobrom Bogu za sve dobro što je nastalo nakon uspostave hrvatske države. Na svečanosti su sudjelovali predstavnici vlasti. Kulturnih i drugih društava koji su svojom nazočnošću željeli doprinijeti očuvanju uspomene na slavnu hrvatsku povijest.

Procesija na Budinjaku

Nastup zbora na svetoj liturgiji

Ove godine nastavile su se mnogobrojne aktivnosti oko uređenje prostora oko kapele sv. Petke na Budinjaku ali i na samom groblju na kojem su sahranjeni vjernici iz okolnih sela. Uistinu raduje činjenica se na radne akcije za uređenje groblja odaziva sve više ljudi. Prilika je to da se dostojanstveno uredi prostor posljednjeg počivališta naših najmilijih. Svatko tko ima nekog od svojih sahranjenih na budinjačkom mjesnom groblju ima ujedno i moralnu obvezu doprinositi održavanju groblja. Zajedničkim trudom i radom groblje je uređeno i ono je tijekom ljetnih mjeseci bilo doista za primjer svima. Na ovome mjestu treba pohvaliti sve one koji su izdvojili vrijeme i svojim se radom uključili u ovu hvalevrijednu inicijativu.

Na svečanosti su sudjelovali uskoci

Druženje kod sv. Petke nakon radne akcije

Osunja

I u selu Osunja nalazi se groblje koje su vjernici tijekom godine redovito održavali. Osjećaj za svoje pokojne potiče nas da neumorno obilazimo mjesta njihovog posljednjeg počinka. Osim groblja vjernici sa Osunje brinu i za svoju kapelu sv. Nikole u kojoj se vjernici redovito okupljaju više puta godišnje.

Liturgija u kapeli sv. Nikole u Osunji

Aktivni lovci odlučili su na proplanku prije sela Osunje podići spomen kapelu u čast zaštitnika lovaca sv. Huberta. Marljivim radom podignuta je drvena kapela koja će zasigurno postati mjesto okupljanja za lovce sa obje strane granice. Na blagoslovu kapele okupili su se hrvatski i slovenski lovci kako bi se molitveno preporučili sv. Hubertu da ih čuva i prati u njihovim aktivnostima.

Hrvatski i slovenski lovci na blagoslovu lovačke kapele sv. Huberta kod sela Osunje

Siječevac

Vjernici sela Siječevac rado se okupljaju kod seoskog križa na dan blagoslova hrane. Blagoslov je uvijek prilika da se vjernici ujedine u molitvi i sabranosti. Svaki susret oko Križa Gospodnjeg blagoslov je za pojedinca i zajednicu. U Siječevcu je u prošlosti postojala i kapela čije mjesto svakako treba obilježiti u narednom razdoblju.

Blagoslov hrane u Siječevcu

Prisjeka

Selo Prisjeka aktivno živi tijekom cijele godine. Ove godine bilo je svečano kod obitelji Gvozdanović jer se proslavila 50-ta godišnjica braka. Bila je to prilika da se okupe članovi obitelji i da se Bogu zahvali na dar bračnoga života. Zahvalnost Bogu temelj je za sve ostalo, jer tko je zahvalan taj oko sebe širi mir, ljubav i zajedništvo. To vidljivo zajedništvo potvrdilo se i kod obitelji Gvozdanović. Neka našim vjernicima Bog podari još obilje lijepih i zajedničkih godina.

Obnova života

U ovoj godini u mrzlopoljskoj župi valja istaknuti i lijepe primjere povratka ljudi u svoje stare domove. Obnovljene su stare kuće i pojedinci su se vratili živjeti u svoj rodni zavičaj. Sve je više primjera da se ljudi iz gradova odlučuju vratiti na djedovinu. Taj lijepi trend u svakom slučaju treba podržati jer to vraća život u naš dragi Žumberak.

Gvozdanovići u Prisjeki proslavili su 50 godina braka

Lijepi primjer obnovljene stare kuće obitelji Romanović u selu Bukvići (Mrzlo Polje)

KROZ ŽUPU STOJDRAGA U 2025. GODINI

U protekloj 2025. godini koja je bila proglašena Godinom nade u župu Stojdraga trajno se naselilo nekoliko novih stanovnika. Iako je broj mali ipak ova vijest ohrabruje i uistinu daje novu nadu u povratak života na žumberačkom području. Dolazak stalnih stanovnika najljepša je potvrda nade i vjere da će život opstati unatoč teškom vremenu. Ovaj nam primjer živo potvrđuje da nadu nikada ne smijemo gubiti. S pozitivnim mislima nastavlja se život u stojdraškoj župi.

Zadušna subota

Župna zajednica u Stojdragi tradicionalno se okupila na Zadušnu subotu kako bi molili za sve svoje pokojnike. Ove godine Zadušnu subotu posebno je obilježila i molitva za preminulog svećenika Milana Vranešića koji je u ovdašnjoj župi proveo 32 godine. Svećenici i vjernici molili su za njegovu dušu kao i za sve duše svih preminulih stojdraških župnika i vjernika. Moliti za preminule župnike dužnost je koja obvezuje i koja potiče nove generacije da poštuju svoje duhovne pastire koji su nekada služili na ovdašnjim župama.

Molitveno obilježavanje Zadušne subote u Stojdragi

Jurjevo

Na blagdan sv. Jurja u Stojdraškoj crkvi liturgijskim slavljem kojeg je predvodio o. Vladimir Simunović, generalni vikar Križevačke eparhije, proslavljeno je župno proštenje. Osim svećenika iz Hrvatske i Slovenije na liturgiji su sudjelovali i klerici iz Canade. Po završetku liturgije tradicional-

Vjernici na Jurjevo prate liturgiju

Markovski blagoslov polja i usjeva na Jurjevo

no je obavljen i Markovski blagoslov naših polja i usjeva. Vjernici su u procesiji obišli crkvu a blagoslov je izvršen na sve četiri strane svijeta. Prijateljsko druženje nastavljeno je i u župnim prostorijama, a za sve je organizirana proštenjarska ponuda. I ove godine obradovali smo se gostima iz susjedne Slovenije koji dolaze u sve većem broju. Ova lijepa tradicija će se nadamo nastaviti i u narednom periodu.

Akcije obnove perivoja

Od proljeća do jeseni u župi Stojdraga organizirano je više akcija s ciljem krčenja i čišćenja okoliša župne crkve i crkvenog perivoja. Na akciju su se odazvali sami župljani ali i mnogobrojni pojedinci volonteri. Tijekom šest mjeseci uklonjeno je raslinje i višak stabala tako da je perivoj dobio svoj izvorni izgled. No unatoč mnogobrojnim akcijama ipak ostaje još puno toga za napraviti tako da treba i dalje planirati nove aktivnosti. Svima koji su bili uključeni u akcije čišćenja i uređenja okoliša potrebno je zahvaliti na uloženom trudu.

Akcija uređenja okoliša župne crkve i perivoja

Spomen bista svećeniku Milanu Vranešiću

Nakon velikih radova na uređenju perivoja pristupilo se uređenju svećeničke grobnice i izgradnji spomen postolja za bistu pokojnom župniku Milanu Vranešiću. Radovi su završeni krajem kolovoza i sve je pripremljeno za podizanje biste. Samoborski kipar i umjetnik Pero Kurobasa izradio je bistu koja je u subotu 13. rujan 2025. godine svečano otkrivena u nazočnosti više od dvjesto pedeset uzvanika. Bistu svećeniku Milanu Vranešiću pokraj župne crkve u Stojdragi otkrili su njegovi unuci Noa i David. Nakon otkrivanja spomen biste prisutnima su se obratili prijatelji pokojnika gospodin Darko Pavičić, novinar i publicist te pukovnik Hrvatske vojske gospodin Nikica Burić. Nakon njihovih emotivnih govora svijeće su ispred novootkrivene biste položili predstavnici KUD-ova, Društava, bratovština i udruga. Nakon svečanosti za sve je organizirana zajednički objed i druženje u župnim prostorijama.

U spomen na svećenika Vranešića organizirani su i „Žumberački susreti" na kojima su se okupili prijatelji pokojnika. Susreti će se njemu u spomen održavati u Stojdragi svake godine na subotu uoči 14. 9. (spomendan Uzvišenje sv. Križa). Mnogobrojni prijatelji istaknuli su njegov veliki doprinos u promociji Žumberka, grkokatoličke zajednice i crkvenosti općenito. Kao vizionar uvijek je znao govoriti da je „Žumberak rezidencijalna četvrt grada Zagreba" i da će tu život u budućnosti biti ugodan i lijep. Poticao je i druženja te je ostavio iza sebe kao trajni zalog rečenicu „Okupljajte se u Stojdragi i cijelom Žumberku kao prijatelji u zajedništvu, slozi i

Spomen bista svećeniku Milanu Vranešiću

Obitelj Vranešić ispred spomen biste

Gospodin Darko Pavičić govorio je na svečanosti

ljubavi". Nosio je luč napretka za cijeli Žumberak poštovan od svih ljudi. Bio je uistinu dobar savjetnik i moralni autoritet jer je do pred kraj života živio u Žumberku te svjedočio da se tu može živjeti. Za sve dobro što je za svog života učinio vjerni žumberački narod zahvalio mu je na najljepši mogući način podižući mu trajno spomen obilježje.

Pukovnik Nikica Burić istaknuo je važnost svećenika Milana Vranešića za sve Žumberčane

Mnoštvo uzvanika sudjelovalo je na otkrivanju biste Milanu Vranešiću žumberačkom vikaru i dugogodišnjem uredniku Žumberačkog krijesa

Akcija obnove se nastavila

U nastavku godine nastavljeni su daljnji radovi na uređenju crkvenog okoliša i obnovi spomenika u crkvenom perivoju. U potpunosti je obnovljen Milenijski križ koji je postavljen povodom 1000- te obljetnice Hrvatskog kraljevstva.

Obnovljen je spomenik Žumberačkim braniteljima i stradalnicima iz Domovinskog rata koji se nalazi ispred župne crkve. Cjelovito je obnovljeno odmorište Hrvatskog auto kluba te sjeverna strana krovišta na Uskočkom muzeju.

Obnovljeni Milenijski križ

Obnovljeni spomenik Žumberačkim braniteljima i stradalnicima iz Domovinskog rata

Ispred obnovljenog odmorišta HAK-a

Radovi na obnovi krovišta Uskočkog muzeja

Galerija u spomen župnika Mihajla Trbojevića

U župi Stojdraga posebna se pažnja posvećuje preminulim i zaslužnim župnicima koji su tijekom prošlosti svojim radom zadužili ovu župu. Jedan od takvih stojdraških župnika bio je Mihajlo Sergej Trbojević. Kako bi očuvali sjećanje na njega i kako bi mu iskazali trajnu zahvalnost za sve što je tijekom svog djelovanja u Stojdragi učinio odlučili smo mu posvetiti Galeriju koja se uređuje u zgradi nekadašnje škole. On je sagradio školsku zgradu, zaslužan je za uređenje perivoja, velika mu je zasluga što je u Stojdragi izgrađen vodovod a ponajviše je doprinio da Stojdraga bude prepoznata u široj javnosti kao izletište.

U Galeriji „Mihajlo Trbojević“ u Stojdragi uređuje se prostor za izlaganje umjetničkih radova

Stojdraga će uz župnu crkvu, Uskočki muzej i sada Galeriju imati kulturnu ponudu za sve generacije posjetitelja koji tu dolaze kako bi se upoznali sa kulturnom baštinom. I ove godine profesori i učenici posjetili su našu župu obilazeći znamenitosti sela i župe.

Učenici i učitelji prilikom posjete Stojdragi

Povijesne crtice svakako zauzimaju važno mjesto u tradiciji stojdraške župe. Tijekom prošlosti župa Stojdraga sačuvala je jedinstvenu zbirku starih fotografija na kojima možemo pratiti povijest u zadnjih stotinjak godina. Stare slike svjedoče nam o vremenu koje je minulo a koje iza sebe ostavlja lijepe tragove.

Na stojdraškim zvonima upisana su imena donatora iz Amerike

Jedna prvopričesnica ispred stojdraškog dvora sa svojim bližnjima

Rektor sjemeništa i stojdraški župnik o. Ivica Pavković u središtu sela sa mladićima iz sela. U pozadini se vidi seoska pipa (česma) koja je nekad tu stajala a danas je više nema.

Blagoslov konja i konjanika

Tijekom jesenskih dana u Stojdragi su organizirani „Konjički susreti“ na kojima su se okupili konjanici iz Hrvatske i Slovenije. Skup su organizirali Jurica Živoder i Nikolina Gojko a okupilo se više od pedeset sudionika

Župnik sa konjanicima iz Hrvatske i Slovenije nakon blagoslova

Radujemo se susretima u Stojdragi

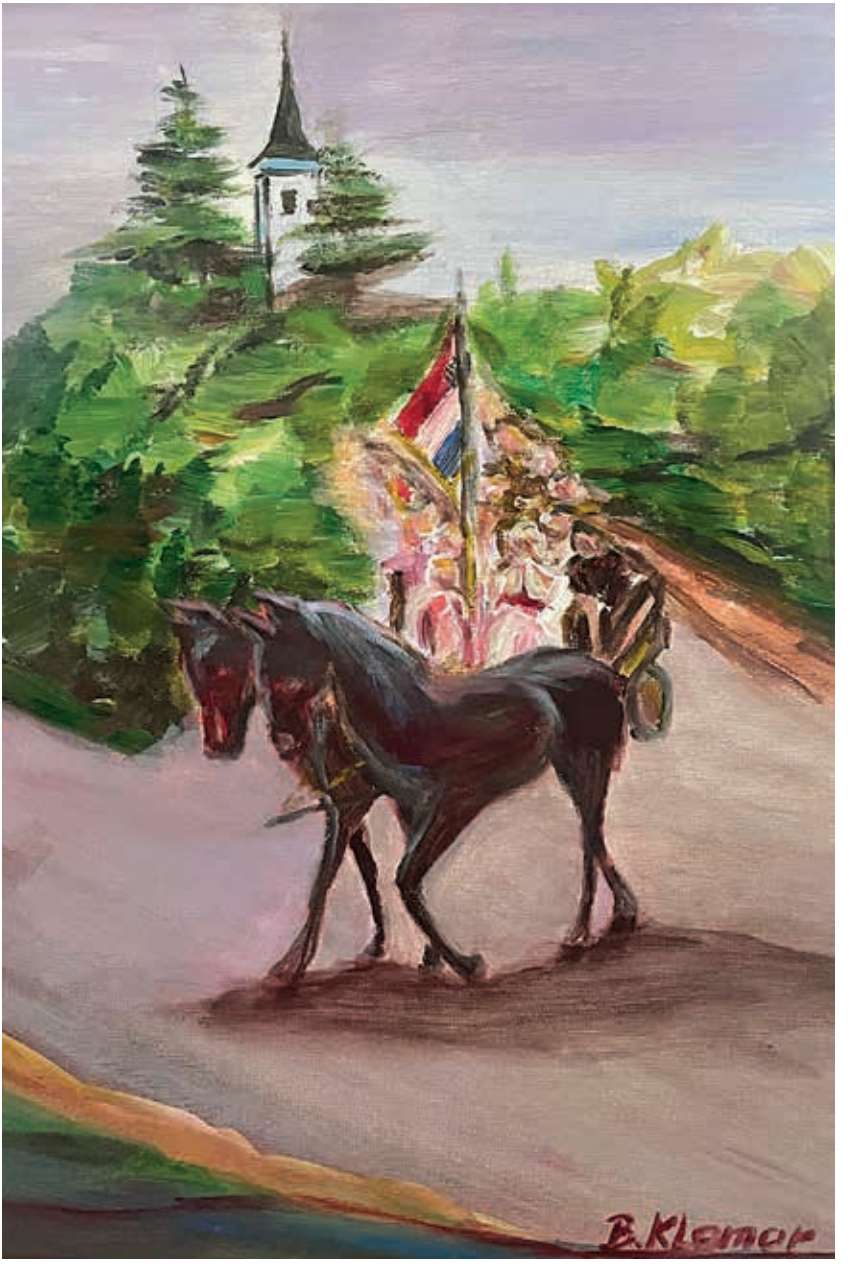
sa obije strane granice. Za sve njih organiziran je i blagoslov te molitva da ih Bog prati tijekom jahačkih ruta. Nadamo se da će se ova manifestacija nastaviti i slijedeće godine.

Žumberački lovci redovito se okupljaju na svojim susretima a ne zaboravljaju i svoj vjerske dužnosti. U tom smislu na blagdan sv. Huberta lovačka udruga „Žumberačka gora"iz Stojdrage organizirala je zajedno sa župom molitveno sjećanje ne sve preminule članove Udruge.

Liturgija je služena na Grandovici a okupili su se i prijatelji iz susjednog društva „Žumberački vepar" u zajedništvu je druženje nastavljeno i nakon liturgije.

Liturgija za pokojne lovce na Grandovici

B. Klemen

KATEDRALNA ŽUPA PRESVETE TROJICE, KRIŽEVCI

Božić - Svetkovina rođenja Gospodnjega u katedrali

Na svetkovinu Rođenja Gospoda našega Isusa Krista - Božić, 25. prosinca 2024., u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima, križevački vladika služio je arhijerejsku Božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga, zajedno s apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj nadbiskupom Giorgiom Linguom, koji se pridružio slavlju.

Suslužili su još katedralni župnik protojerej stavrofor o. Mihajlo Simunović, eparhijski ekonom o. Danijel Hranilović i đakon o. Antonije Pajić. Na liturgiji je pjevao Zbor križevačke Katedrale pod ravnjanjem maestra Martina Pleše.

Nedjelja Božje Riječi u Križevačkoj katedrali - duhovna obnova bračnih parova

U Nedjelju 31. po Duhovima i Nedjelju Božje Riječi, 26. siječnja 2025., križevački biskup mons. Milan Stipić služio je Božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga u Katedrali Presvete Trojice u Križevcima. Na liturgiji su se

okupili parovi koji žele imati djecu, a koji su sudjelovali na dvodnevnoj duhovnoj obnovi u Biskupskom dvoru u Križevcima. Duhovnu obnovu je organizirala zajednica Nanovorođeni, a nagovore je držao otac obitelji i evangelizator Mijo Barada.

Svečano proslavljen Dan Križevačke eparhije

U četvrtak, 30. siječnja 2025., na blagdan Sveta tri hijerarha i svetitelja Bazilija Velikoga, Grgura Bogoslova i Ivana Zlatoustoga, velikih crkvenih otaca i zaštitnika Križevačke eparhije, svečanim euharistijskim bogoslužjem u Grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima, Križevačka eparhija je proslavila Dan eparhije.

Arhijerejsku liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga predvodio je križevački biskup Milan Stipić, zajedno s mons. Andrejom Sajeom, biskupom Novog Mesta i predsjednikom Slovenske biskupske konferencije, koji je i propovijedao, zatim mons. Vjekoslavom Huzjakom, biskupom bjelovarsko-križevačkim, mons. Vladom Košićem, biskupom sisačkim, mons. Božom Radošom, biskupom varaždinskim, mons. Mijom Gorskim i mons. Ivanom Šaškom, pomoćnim biskupima zagrebačkim te vladikom Nikolom Kekićem, biskupom križevačkim u miru. Suslužili su brojni grkokatolički i rimokatolički svećenici iz Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine i eparhijski đakoni, a posluživali poddakoni i bogoslovi. Liturgiju je pjevao Zbor križevačke katedrale pod ravnanjem Martina Pleše. Među brojnim okupljenim vjernicima bili su i župan koprivničko-križevački Darko Koren, predstavnica Grada Križevaca Gordana Kapor, gradonačelnik Jastrebarskog Zvonimir Novosel, Sestre bazilijanke i Sestre Kćeri Božje ljubavi, profesori i studenti Studija istočne kršćanske duhovnosti, Molitvena zajednica sv. Šarbela iz Križevaca te ovogodišnji dobitnici nagrade „Sveta tri svetitelja" za promicanje i doprinos životu i razvoju Križevačke epar-

hije: prof. Renata Husinec, predsjednica Matice hrvatske – Ogranka Križevci, zatim Siniša, Silvana i Martin Pleše iz Zbora katedrale, prof. Darjana Blaće-Šojat, dugogodišnja voditeljica Ćirilo-Metodova kora i g. Stipe Bučar, član Poglavarstva grada Jastrebarsko.

Dobitnici eparhijske nagrade: obitelj Pleše, prof. Renata Husinec, prof. Darjana Blaće-Šojat i gospodin Stipo Bučar.

Blagoslov obnovljene kapelice sv. Josipa na Kosovcu u Križevcima

U srijedu, 19. ožujka 2025., na blagdan sv. Josipa, zaručnika presvete Bogorodice, na Kosovcu u Križevcima, na imanju Križevačke eparhije, bogoslovljena je obnovljena spomen kapelica sv. Josipa koja na tome mjestu postoji već preko 80 godina.

Kapelica je bila u derutnom stanju, a obnovili su je obitelj Vučajnik i Perus iz Križevaca. Povodom blagoslova su se spontano okupili stanovnici Kosovca i Malog Potočeca te članovi Djela Marijina. Kapelicu je blagoslovio katedralni župnik o. Mihajlo Simunović.

Križupoklonstvena nedjelja

Treće nedjelje Velikoga posta svete Četrdesetnice, 23. ožujka, prema bizantskoj katoličkoj tradiciji, proslavljena je Križupoklonstvena nedjelja. Te se nedjelje u crkvama izlaže sveti križ na klanjanje i štovanje vjernicima.

U grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima, Božansku liturgiju sv. Bazilija Velikoga služio je vladika Milan Stipić, biskup križevački. S vladikom Milanom suslužili su o. Vladimir Simunović, generalni vikar, o. Mihajlo Simunović, katedralni župnik i o. Antonije Pajić, đakon, a pjevao je Zbor katedrale pod ravnanjem Martina Pleše.

Vladika Stipić posvetio sveti miron i antiminse na liturgiji u katedrali

Na Sveti i veliki četvrtak, 17. travnja 2025., u grkokatoličkoj katedrali Presvete trojice u Križevcima, na arhijerejskoj božanskoj liturgiji svetoga Bazilija Velikoga, vladika Milan Stipić, biskup križevački, posvetio je sveti miron i antiminse (oslikane tjelesnike sa svetim moćima na kojima se služi sveta liturgija).

Bio je to prvi puta da je vladika Stipić posvetio sveti miron ili svetu krizmu u križevačkoj katedrali. Antiminsi se također posvećuju na ovaj dan te ih vladika dijeli svećenicima i župnim crkvama za služenje svete liturgije na oltarima.

Vladika Stipić predvodio službe Velikog petka i katedrali Presvete Trojice u Križevcima

Na Sveti i veliki petak Muke i Smrti Gospodnje, 18. travnja 2025., vladika Milan Stipić, biskup križevački, predvodio je obrede sva bogoslužja toga dana u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima. Ujutro je predvodio službu Carskih ili velikih časova, poslijepodne Večernju s polaga-

njem plaštanice mrtvoga Krista u Božji grob nasred katedrale i navečer Jeruzalemsku jutrenju Velike subote koja je završila ophodom oko katedrale.

S vladikom su služili o. Mihajlo Simunović, katedralni župnik, o. Danijel Hranilović, eparhijski ekonom, o. Nenad Krajačić, župnik zagrebački, o. Mihajlo Lesiv, vicerektor Grkokatoličke bogoslovije Svetoga Duha u Lavovu te đakoni o. Antonije Pajić i o. Ante Jurković. Posluživali su bogoslovi Grkokatoličkog sjemeništa u Zagrebu, a pjevanje su predvodili pjevači Zbora katedrale i ukrajinski bogoslovi iz Lavova. Na svim službama sudjelovali su brojni vjernici koji su tijekom dana dolazili na molitvu pred cvijećem okićenim Božjim grobom.

Vladika Milan Stipić predvodio Uskrsno slavlje u Križevcima

Na Uskrsnu nedjelju 20. travnja, vladika Milan služio je arhijerejsku božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustog u katedrali Presvete Trojice u Križevcima te Pashalnu večernju. S vladikom su služili svećenici i đakoni, a uz Zbor katedrale i puk, u pjevanju su sudjelovali gostujući bogoslovi iz Grkokatoličke bogoslovije Svetoga Duha u Lavovu. Na kraju liturgijskih slavlja vladika Milan je po običaju blagoslovio uskrsne jestvine i svima čestitao Uskrs - Pashi Gospodnju pozdravom: „Krist uskrsnu! Uistinu uskrsnu!"

Vladika Stipić služio liturgiju na Svijetli ponedjeljak u katedrali za hodočasnike sv. Šarbelu

Na Svijetli ponedjeljak, 21. travnja 2025., u katedrali Presvete Trojice, vladika Milan Stipić, biskup križevački, služio je arhijerejsku božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustog na kojoj su se okupili brojni hodočasnici sv. Šarbelu, čije se moći čuvaju u katedrali.

Arhijerejska zadušna liturgija za Svetog oca u grkokatoličkoj katedrali u Križevcima

Na Svijetli utorak, 22. travnja 2025., u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima, vladika Milan Stipić, biskup križevački, služio je arhijerejsku zadušnu liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga za preminuloga Svetoga Oca Franju, „papu rimskoga i sveopćeg prvosvećenika našega" kako se papu oslovljava u bizantskim katoličkim liturgijskim knjigama.

S vladikom Milanom su suslužili o. Vladimir Simunović, generalni vikar, o. Danijel Hranilović, eparhijski ekonom, o. Mihajlo Simunović, katedralni župnik, o. Mihajlo Lesiv, vicerektor Grkokatoličke bogoslovije Svetoga Duha u Lavovu, fra Danijel Lukić i đakon o. Antonije Pajić. Na liturgiji su pjevali bogoslovi iz Grkokatoličke bogoslovije Svetoga Duha u Lavovu i Zbor katedrale.

Pedesetnica - Duhovi u katedrali

Na Nedjelju Pedesetnice - Silaska Svetoga Duha (Duhovi), 8. lipnja 2025., vladika Milan Stipić, biskup križevački, služio je arhijerejsku božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustog u Katedrali Presvete Trojice u Križevcima. Za vrijeme svete liturgije, vladika Stipić je za podđakona rukopoložio bogoslova Vladimira Zastavnog.

S vladikom su suslužili o. Vladimir Simunović, generalni vikar, o. Mihajlo Simunović, katedralni župnik i o. Antonije Pajić, katedralni đakon. Liturgiju je pjevao Zbor katedrale pod ravnanjem Martina Pleše.

Križevci: proslava naslovne svetkovine katedrale Presvete Trojice

Na Duhovski ponedjeljak, 9. lipnja 2025., kada se po bizantskom katoličkom obredu slavi svetkovina Presvete Trojice, istoimena grkokatolička katedrala u Križevcima proslavila je svoj naslovni blagdan. Arhijerejsku božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustog služio je vladika Milan Stipić, biskup križevački, zajedno s brojnim grkokatoličkim i rimokatoličkim svećenicima i đakonima. U sklopu liturgije vladika Stipić je rukopoložio za đakona podđakona Vladimira Zastavnog. Liturgiji, koju je pjevao Zbor križevačke katedrale, prisustvovali i novi gradonačelnik Grada Križevaca Tomislav Katanović, tajnik AMK „Križevci" Stjepan Peršin i brojni vjernici, a sudjelovala je i Križevačka djevojačka straža.

Koncert zbora „Cantores Dei" u katedrali

U ponedjeljak, 16. lipnja 2025., ukrajinski komorni crkveni zbor „Cantores Dei" iz Lavova održao je koncert u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima. Zbor je prije koncerta također pjevao i na svetoj liturgiji. Koncertu je nazočio vladika Milan Stipić, biskup križevački, a u pratnji zbora je i duhovnik o. Jurij Hanušćak. Zborom je ravnala dirigentica Zorjana Lopadčak.

Komorni crkveni zbor Cantores Dei pri crkvi Uzašašća Gospodnjega u Lavovu aktivno djeluje od 2017. godine, ne samo u Ukrajini, nego i u inozemstvu, osobito za ukrajinsku dijasporu.

Liturgija u Matuljima

U nedjelju, 22. lipnja 2025., u sklopu Dana Rusina i Ukrajinaca u Rijeci, u Matuljima, u župnoj crkvi Krista Kralja služena je Božanska liturgija. Liturgiju je predslužio o. Vladimir Simunović, generalni vikar, a suslužili su o. Mihajlo Simunović, župnik katedrale, o. Andriy Savjak,

dušobrižnik za grkokatolike Rijeke i Primorja, rimokatolički župnik don Mario Gerić, jedan svećenik iz Ukrajine i đakon o. Antonije Pajić. Na liturigji je pjevao Zbor križevačke katedrale pod ravnanjem Martina Pleše, a poslije liturgije je zakarpatski akademski narodni zbor 'Zaslužni' iz Užgoroda održao kratki koncert. Cijelo događanje je organizirao gosp. Vladimir Provči, predsjednik Zajednice Rusina i Ukrajinaca Primorsko-goranske županije.

Završene duhovne vježbe u Križevcima

Arhijerejskom božanskom liturgijom i Zahvalnim bogoslužjem u Katedrali Presvete Trojice u Križevcima, u četvrtak 4. rujna 2025., završene su ovogodišnje duhovne vježbe svećenika, đakona i bogoslova Križevačke eparhije, kojima su se ove godine pridružili strumičko-skopski vladika Kiro Stojanov s desetak svećenika Strumičko-skopske grkokatoličke eparhije iz Sjeverne Makedonije kao i nekoliko svećenika iz Ukrajine te iz Eparhije sv. Nikole u Ruskom Krsturu. Arhijerejsku liturgiju služio je vladika Milan Stipić, križevački biskup, uz susluženje vladike Stojanova te svećenika i đakona. Duhovne vježbe vodio je pavlin fra Gaudencije Vito Stepić OSPPE.

Uočnica proslave sv. Marka Križevčanina u grkokatoličkoj katedrali

Svetom arhijerejskom liturgijom u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice i procesijom sa svijećama do kapele svetih Ladislava i sv. Marka Križevčanina, u Križevcima je na uočnicu svetkovine, u subotu 6. rujna, započela proslava svetkovine sv. Marka Križevčanina. Arhijerejsku božansku liturgiju je predvodio vladika Milan Stipić, biskup križevački, uz suslavlje mons. Vjekoslava Huzjaka, biskupa bjelovarsko-križevačkog te svećenika i đakona bizantskog i rimskog obreda iz Križevaca i okolice.

U Križevcima svečano proslavljen blagdan Prijenosa moći sv. Šarbela

U subotu, 20. rujna 2025., u Križevcima, uz grkokatoličku katedralu Presvete Trojice, cjelodnevnim liturgijsko-duhovnim programom, proslavljen je blagdan Prijenosa moći sv. Šarbela Makhloufa u križevačku katedralu. Svečeve moći prvog stupnja prenijete su iz maronistkog samostana sv. Marona u Libanonu u Križevce 20. rujna 2023. godine i od tada počivaju u bočnoj lađi križevačke katedrale gdje mnoštvo hodočasnika redovito hodočasti.

Svečanost je započela u 10 sati svečanom arhijerejskom liturgijom sv. Ivana Zlatoustog koja se zbog mnoštva hodočasnika održala u dvorištu katedrale, a koju je predslužio vladika Milan Stipić, biskup križevački, uz susluženje svećenika i đakona, a pjevao je Zbor katedrale pod ravnanjem Martina Pleše.

Jubilejsko hodočašće u Rim

Od 6. do 11. listopada 2025., vjernici Križevačke eparhije, na čelu s vladikom Milanom Stipićem, biskupom križevačkim, sudjelovali su na zajedničkom jubilejskom hodočašću Svete godine u Rim, zajedno sa svim biskupijama Hrvatske. Na hodočašću su sudjelovali vjernici katedrale župe sa svojim župnikom o. Mihajlom Simunovićem, te katedralnim zborom iz Križevaca.

Svečanom liturgijom i koncertom proslavljena peta obljetnica biskupskog ređenja vladike Milana Stipića

U petak, 17. listopada 2025., u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima, svečano je proslavljena peta obljetnica biskupskoga ređenja vladike Milana Stipića, biskupa križevačkoga.

Božansku liturgiju sv. Ivana Zlatoustog služio je vladika Stipić, zajedno s o. Vladimirom Simunovićem, generalnim vikarom, o. Nenadom Krajačićem, župnikom zagrebačkim, ravnateljem Caritasa, o. Danijelom Hranilovićem, eparhijskim ekonomom, o. Mihajlom Simunovićem, katedralnim župnikom, o. Nikolom Stupjakom, župnikom lipovljanskim i slavonskim dekanom, o. Mladenom Mikulićem, jeromonahom, o. Darkom Racom, kancelarom Eparhije sv. Nikole iz Novog Sada te đakonima o. Livijom Marijanom, eparhijskim kancelarom i o. Ivanom Rajnerom. Liturgiju su pjevali bogoslovi Grkokatoličkog sjemeništa i pjevači katedrali.

Molitveni spomen pokojnih

Na blagdan Svih svetih po rimskom obredu, 1. studenoga 2025., održan je molitveni spomen pokojnih (Panahida) na Gradskom groblju u Križevcima, kod grobova pokojnih grkokatoličkih biskupa, svećenika, časnih sestara i vjernika kao i njihovih obitelji. Panahidu su služili vladika Milan Stipić, biskup križevački, o. Vladimir Simunović, generalni vikar, o. Mihajlo Simunović, katedralni župnik i o. Livio Marijan, đakon, eparhijski kancelar. Vječni im spomen! Vječnaja pamjat!

U križevačkoj katedrali održana središnja proslava svete Jubilejske 2025. godina

Na 21. nedjelju po Duhovima, 2. studenoga 2025., u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima, svečanom arhijerejskom božanskom liturgijom sv. Ivana Zlatoustoga, obilježena je središnja proslava Sve-

te jubilejske godine 2025. Liturgiju, koju je prenosila Hrvatska radio-televizija na Prvom programu, predslužio je vladika Milan Stipić, biskup križevački, zajedno s vladikom Nikolom Kekićem, biskupom u miru, te brojnim svećenicima i đakonima. Na liturgiji, koja je prikazana za obnovu milosti Božje i darova Svetoga Duha u eparhiji, pjevala su naizmjenično dva zbora: Zbor križevačke katedrale, pod ravnanjem Martina Pleše i Slovenski ekumenski zbor pod ravnanjem Mateja Burgera.

Prva sveta Pričest

U našoj župi prošle godine imali smo jedno krštenje i jedno vjenčanje, te jedan sprovod.

Što se tiče bogosluženja, svake nedjelje Sv. Liturgija je u 10:00 sati, na kojima redovito sudjeluju naši pjevači Katedralnog zbora. Od ponedjeljka do petka liturgije su u 19:00 sati (zimsko računanje vremena 18:00 sati), subotom sv. Liturgija je u 8:30 sati, a redovito svake treće subote u mjesecu sv. Liturgija s molitvama za zdravlje pred moćima sv. Šarbela je u 10:00 sati.

o. Mihajlo Simunović
katedralni župnik

ŽUPA GRABAR
ŽIVI TIJEKOM GODINE

Grabarska župa sv. Ivana Krstitelja svojim primjerom svjedoči kako se i unatoč malom broju vjernika mogu organizirati razne aktivnosti. Jedan od najljepših primjera je samoorganizacija u održavanju groblja i crkvenog okoliša.

Vjernici su tijekom godine organizirali više akcija na kojima se odaziva sve veći broj ljudi. Pokošeno je groblje, okoliš crkve i škole i prostor u Čeićima kod špilje Gospe Lurdske. Sudionici ovih akcija zaslužuju svaku pohvalu jer su zaista primjer kojeg valja slijediti.

Grabarski kosci sa župnikom. S lijeva: Marko Jelenić, Željko Šimrak, Janko Golubić, Dušan Gvozdanović, o. Daniel Vranešić, župnik, Milan Đurašin, Miloš Milaković, Milan Gvozdanović, Milan Rušnov, Milan Šobatović, Marko Raić i Milan Delivuk

U Grabru se pomalo započinju obnavljati nekadašnji stari crkveni običaji. Jedan od takvih je i paljenje vazmenke i Ivanjskog krijesa. Običaji su ponekad poveznica među ljudima stoga treba poticati i obnavljati sve ono što je važno za zajednicu.

Život u ljetnim mjesecima u Grabru obilježen je sve većim dolaskom iseljenika koji obilaze grobove svojih predaka i sela iz kojih su njihovi preci iselili. Prilika je to i za susret sa župnikom. Tijekom ljetnih mjeseci gra-

barsku župu posjetili su i naši žumberački iseljenici iz Amerike. Upoznali su se sa svojom poviješću i rodoslovljem a zainteresirali su se i za mogući povratak u Domovinu na duže vrijeme.

Običaj paljenje krijesa kod grabarske crkve nakon dugih desetljeća opet se obnavlja

U Grabru smo se sastali sa Žumberčanima iz Amerike. Lipanjski susret grabarskog župnika s potomcima obitelji Jelenić i Šimrak iz Amerike

Stare slike naše povijesti

Kako je nekada bilo u Grabru i kako je živjela svoju crkvenost ovdašnja zajednica posvjedočiti će stare fotografije. Vjernici u Grabru oduvijek su rado dolazili na bogoslužja u crkvu a osim liturgijskih slavlja bile su organizirane i druga molitvena okupljanja kao što su blagoslovi polja na Spasovo i molitva kod špilje u Čeićima.

Mali grabarski ministranti u župnoj crkvi

Procesija oko crkve u Grabru

Okupljamo se u molitvi za pokojne

U tradiciji grabarske župe osobito je poštovanje prema pokojnicima. Vjernici se stoga okupljaju na blagdan Svih svetih kako bi molitveno obilježili spomen na svoje pokojnike. I ove godine molili smo za sve preminule koji su sahranjeni na grabarskom groblju.

Molitva za sve pokojne na blagdan Svih Svetih

IZ DALMATINSKOG VIKARIJATA

Žumberački i dalmatinski vikarijat veže duga povijest. Događaji u Dalmaciji uvijek i iznova donose radost za cijelu grkokatoličku biskupiju. Okupljanja i molitveno zajedništvo dalmatinskih grkokatolika iz godine u

Procesija u Kričkama na blagdan Pokrova presvete Bogorodice

Učenici su posjetili crkvu u Kričkama

Rimokatolički svećenici u posjetu Kričkama

godinu ohrabruju te potiču na još snažniji pastoralni rad. Žive zajednice u Splitu, Zadru i Dalmatinskoj zagori jasno poručuju kako se valja zauzimati za tamošnje vjernike.

Od posebne je važnosti održavanje Prve pričesti i drugih liturgijskih slavlja u dalmatinskim grkokatoličkim duhovnim centrima. Ulaganje u

Prva sveta pričest u Splitskoj grkokatoličkoj župi

mlade sigurna je duhovna investicija za budućnost. Raduje svaka podjela svetih sakramenata jer to najbolje svjedoči o živosti grkokatoličke crkve u Dalmaciji.

Proslava Uskrsa u Zadru

IZ ŽUPE SAMOBOR

Duhovni život u samoborskoj grkokatoličkoj zajednici uvelike je obilježen preminućem o. Milana Vranešića koji je značajan dio svog svećeničkog služenje proveo upravo na samoborskom području. Preminuo je u samoborskom župnom dvoru u utorak 14. siječnja 2025. Vjernici su upravo na taj dan uobičavali moliti krunicu, čiju molitvu je i on poticao, pa je i ta simbolika više nego znakovita. Moglo bi se kazati da je s ovoga svijeta u vječnost ispraćen molitvom Presvetoj Bogorodici. Molitvena zajednica okupila se i u narednom periodu moleći Gospodina za dušu svog dugogodišnjeg duhovnog pastira. Molilo se za njega i na četrdeseti dan od smrti te na Zadušnu subotu. Milan Vranešić u samoborskoj zajednici zauvijek će ostati upamćen kao čovjek duboke vjere koji je neumorno radio na duhovnom, zavičajnom i kulturnom tragu. Vjernici mu ostaju trajno zahvalni za sve što je učinio.

Sakramentalni i duhovni život

U samoborskoj vjerničkoj zajednici ohrabruju nova krštenja i vjenčanja koja uistinu daju pravi smisao svakoj župi. Roditelji koji krste svoju djecu odlučuju se za ispravan kršćanski put. Odgoj djece u vjeri dužnost je svakog kršćanskog roditelja. Za djecu u prvim razredima osnovne škole

Vjenčanje mladog para Kovačević

organiziran je petkom i vjeronauk. Pouka djece veoma je važna jer ona u teškim vremenima daje snagu i hrabrost. Osim redovitog i sakramentalnog života za svaku zajednicu važna je i unutrašnja povezanost koja se očituje u zajedničkom župnom hodočašću. Ove godine organizirano je samoborsko hodočašće u slavonsko svetište Voćin.

Krštenje Ele Milaković

Krštenje Matea Milakovića

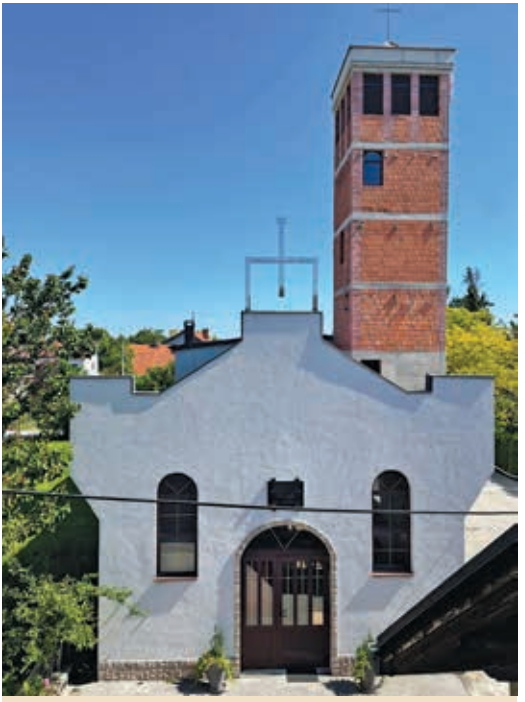
Krštenje Patra Gvozdanovića šestog djeteta u obitelji

Hodočasnici su posjetili Voćin i katedralu u Požegi

Zvonik

Grkokatolička župa u Samoboru godinama je željela dobiti svoju vidljivost u prostoru. Izgradnjom novog zvonika to je i ostvareno. Sada se crkva vidi iz daljine a predstoje radovi na unutrašnjem i vanjskom uređenju tornja. Prema mogućnostima radovi će se i dalje nastaviti kako bi u konačnici objekt dobio svoj konačni izgled.

Pogled na novi toranj samoborske grkokatoličke crkve

Uz župno proštenje na blagdan Muka presvete Bogorodice u većem broju okupili su se naši vjernici i na Abrahamovo. Zajedništvo je uvijek povezano i sa druženjem nakon svete liturgije koje se odvija u našim društvenim prostorijama u pastoralnoj dvorani. Hvala svima koji svojim trudom i radom doprinose bratskom zajedništvu u duhovnom i materijalnom smislu. U tom pozitvnom duhu nastavljamo daljnje izgrađivanje naše zajednice.

CRKVENE SPOMENICE PIŠU ŽUMBERAČKU POVIJEST

Proučavajući povijest župa Žumberačkog vikarijata ponekad dragocjene povijesne podatke možemo pronaći i u crkvenim spomenicama rimokatoličkih župa. Župnici rimokatoličkih župa koje graniče sa grkokatoličkim žumberačkim župama ponekad su zapisivali i događaje koji se tiču ovdašnje zajednice. Veoma zanimljive crtice iz povijesti pronalazimo u spomenicama hrvatskih i slovenskih rimokatoličkih župa.

Iz spomenice župe Noršić selo

U spomenici rimokatoličke župe Noršić selo na mnogim mjestima govori se i o župi Stojdraga. Napose je zanimljiv dio o kapeli Bezgrešnog začeća u Glažuti- staklana Osredak (Gomilček) . Te kapele više nema, a na posveti je bio stojdraški župnik Nikola Badovinac. Od posebnog je značaja i jedna fotografija iz spomenice koja prikazuje tadašnjeg zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca koji automobilom putuje u Noršić selo i Žumberak. Iz jednog spisa tadašnjeg sveučilišnog profesora a kasnije križevačkog biskupa dr. Janka Šimraka saznajemo da se je nadbiskup Alojzije Stepinac upravo na poticaj dr. Šimraka zauzeo kod tadašnjih vlasti da se proširi i uredi cesta Grdanjci-Noršić selo.- Pavlanci - Brezovac (Grabar). Danas na-

Radnici u staklani Gomilček -Glažuta/Osredek (Stojdraga)

kon toliko godina i dalje je aktualno pitanje da se asfaltira dio te ceste koja od Noršić sela i Dragonoža vodi do župe Grabar. Ako su se za tu cestu zauzimali tada prijatelji i suradnici Alojzije Stepinac i Janko Šimrak onda i današnje generacije trebaju nastaviti ono što su i oni smatrali opravdanim i korisnim za stanovništvo ovog dijela Žumberka.

Fotografija nadbiskupa Alojzija Stepinca koji je zastao na cesti koja vodi od Grdanjaca prema Noršić selu i Grabru. Za uređenje i modernizaciju ceste prema Grabru nadbiskup Stepinac zauzeo se na prijedlog dr. Janka Šimraka

Iz spomenice slovenske župe sv. Križ Podbočje

U spomen knjizi slovenske rimokatoličke župe sv. Križ Podbočje nalaze se iznimno važni podaci o stradanju vjernika sa područja grkokatoličke župe Mrzlo Polje u vrijeme II. Svjetskog rata. Naime sela mrzlopoljske župe nalaze se u neposrednoj blizini župe Podbočje stoga je na mnogim mjestima u spomenici zapisano ono što se događalo u žumberačkim selima koja graniče sa ovom slovenskom župom. U spomenici se nalaze podaci o stradavanju stanovnika iz žumberačkih sela Osunja, Cerovica, Prisjeka i Nova sela, te o stradanju bogoslova Šimraka. Otkrivaju nam mnoge detalje o osobama i događajima. Crkvene spomen knjige svjedok su povijesnih događaja a župnici koji su marljivo bilježili povijesne podatke ostavili su nam svjedočanstvo o teškim vremenima u kojima su i sami dijelili sudbinu svojih vjernika.

TUGE I RADOSTI KAŠTANSKE ŽUPE

U našoj križevačkoj katedrali smještene su moći velikog libanonskog sveca, monaha i čudotvorca Šarbela Makhloufa te se tamo svakog mjeseca održava duhovna obnova, tzv. „Šarbelova subota“ sa svetom liturgijom u čast sveca te molitvama za ozdravljenje. Stoga se 21. prosinca 2024. dio naše župne zajednice uputio na predbožićno hodočašće u Križevce. Osobita naša nakana bila je ozdravljenje naše drage župljanke Alenke Crljenica Tržok. Proveli smo lijep i molitvom prožet hodočasnički dan, iščekujući čudo u zadnji čas koje se, nažalost, nije dogodilo.

Alenka je, nakon hrabre borbe s opakom bolešću, preminula 22. prosinca 2024. u 36-oj godini života. Njezina je smrt duboko potresla cijeli naš kraj, a na sprovodu kojega je predvodio vladika Milan okupilo se veliko mnoštvo ljudi. Svaka smrt u našoj maloj župnoj zajednici jako se bolno osjeća, a kod Alenke je to još izraženije i zbog njezine mladosti, ali i zbog toga što je upravo ona bila sveprisutna predstavnica Žumberka na raznim događanjima, bila je lice Žumberka kojim smo se ponosili. „Komemoracija se održala uoči blagdana svetog Antuna pustinjaka, u večeri kojoj se Alenka uvijek posebno veselila i kad bi se, u normalnim uvjetima, u prostorima DVD-a Kašt održala tradicionalna zabava i veselje. Ovoga puta druženje je bilo ozbiljno, uz puno suza i tuge, ali i uz mnoštvo lijepih uspomena i obećanja svih prisutnih da će Alenka u djelovanju svojeg DVD-a Kašt, ali i svih prisutnih, organizacijom programa i događanja u njezinu čast i s njezinim imenom i dalje živjeti. Alenka možda nije tijelom bila prisutna u Kaštu te snježne subote, 18. siječnja 2025., ali njezin duh svakako je bio tamo.

Do kraja je živjela hrabro i s osmjehom

Svoje suradnje i prijateljstva s Alenkom prisjetili su se predsjednik DVD-a Kašt Slavko Jakić, predsjednik Vatrogasne zajednice grada Ozlja Damir Vergot, gradonačelnica Ozlja Lidija Bošnjak, Alenkina kuma i najbolja prijateljica Ana Obradović, Alenkin tata Ilija Crljenica (koji je ujedno i svima zahvalio na trudu i zalaganju kod organizacije programa), župnik u Kaštu otac Zoran Vladušić, Alenkina šogorica Tea Crljenica, tajnik Žumberačkih uskoka Željko Hranilović i član Nadzornog odbora Ogranka Matice hrvatske u Jastrebarskom Nino Škrabe. Maticu je predstavljala i predsjednica jaskanskog ogranka Klementina Škrabe", napisala je redakcija portala Jaska Danas. Na komemoraciji je istaknuta Alenkina značajna uloga u vatrogastvu, Matici Hrvatskoj, povijesnoj postrojbi Žumberački uskoci te svim događanjima vezanim uz Žumberak. Kao župnik istaknuo sam Alenkine naravne i nadnaravne kreposti. Osobito je vrijedna divljenja njezina spremnost da donese na svijet sina Vita pa i po cijenu vlastitog života, slično službenici Božjoj Chiari Corbello Petrillo za koju se vodi postupak proglašenja blaženom. Alenka je kroz svoju bolest učvrstila duhovne temelje vlastitoga života i dopustila da joj to mučno iskustvo bude na posvećenje, prihvaćajući hrabro svoj križ. Svjesna nadolazećeg prijelaza s ovoga svijeta, najbližima je prenosila svoje posljednje želje, iz kojih se iščitava njezina velika ljubav prema onima koji su bili utkani u njezin život. Do samoga kraja pripravljala je svoju dušu za susret s Gospodom te je predala dušu Bogu okrijepljena svetim tajnama vjere. „Predsjednik Žumberačkih uskoka Milan Radić na kraju je Alenkinom suprugu Dejanu uručio posebno napravljenu uskočku kapu za Alenkinog sina Vitu, a Dejan je svima zahvalio što su došli i što drže sjećanje na Alenku živim. Na kraju programa svi su osjetili neko smirenje i blagost, kao da se svijet živih i pokojnih na trenutak spojio", piše dalje o komemoraciji portal Jaska Danas. Našoj Alenki i svima koji su nas ove godine napustili neka Gospod udijeli pokoj vječni, carstvo nebesko i vječni spomen.

Detalj s komemoracije, foto DVD Kašt

Proslava Antunova u Kaštu ostala je tako u znaku žalovanja, vjere i nade u vječni život. Svetu liturgiju je služio vladika Milan, a nakana je bila za pokojnu Alenku. Na koncu liturgije vladika je posvetio ikonu sv. Antuna, rad umjetnika g. Zdenka Krulića. Ikona je jedinstvena po tome što je sv. Antun prikazan baš kao zaštitnik naše župe, prislanjajući župnu crkvu na svoje srce. Izložena je za štovanje na tetrapodu (stoliću) pred ikonostasom.

Medaljom „Krunidba Blažene Djevice Marije" prije i poslije obnove

U ovoj godini nastavljena je i obnova naše župne crkve. Nakon konstrukcijske sanacije i nove fasade koji su odrađeni proteklih godina, na red je došla obnova unutrašnjosti. Ministarstvo kulture i medija RH dodijelilo je našoj župi 80.000 eura za konzervatorsko-restauratorske radove na oslicima u lađi crkve sv. Antuna Velikog. Tražili smo i sufinanciranje od strane zaklade Kirche in Not, no do danas nismo dobili povratnu informaciju. Na fotografijama prije i poslije, koje prilažem ovom članku, lijepo se vide obavljeni radovi. Već je predana dokumentacija Ministarstvu kulture i za 2026. godinu, kada bi se nastavili radovi u svetištu.

Veliku radost ove godine u župu su unijela dva vjenčanja. Najprije su 22. veljače u bračnu luku uplovili Dragan i Stela Bratinić, a zatim su 4. srpnja sveti ženidbeni savez sklopili i Marko Alavanja i Marija Rađenović. Oba para zaručnika polazila su prije vjenčanja kod župnika tečaj priprave za brak. Tijekom tečaja zaručnici su obnovili poznavanje osnova kršćanske

Svadbeno slavlje u Kaštu

Župnik s mladencima Bratinić i kumovima

Župnik s mladencima Alavanja i kumovima

vjere, pobliže upoznali značajke sakramentalnog braka te se osposobljavali za praktično življenje bračne duhovnosti. Zaručnici su pokazali visok interes za predložene teme te su aktivno sudjelovali u pripremi. Oba para zaručnika vjenčana su u župnoj crkvi u Kaštu u nazočnosti obitelji i prijatelja. Kao župa čestitamo mladencima i želimo im sve najbolje od Gospoda – na mnoga i blaga ljeta!

Kao i svake godine obilježena su i proštenja po našim filijalnim kapelama – Jurjevo u Brašljevici, ljetni sv. Nikola u Badovincima te Duhovi i Velika Maša (Uspenije) u Dančulovićima.

Osobito je radosno bilo ove godine u Brašljevici, gdje je gđa Jasmina Radoš kao predsjednica mjesnog odbora okupila lijep broj mještana, pa i onih koji trenutno ne žive u Brašljevici, na svetu liturgiju i prigodno druženje. Svi su bili vrlo zadovoljni i izrazili želju da se svakako i idućih godina nastavi na isti način.

U trenutku pisanja ovih redova ja sam već bivši upravitelj Župe svetoga Antuna Pustinjaka u Kaštu. Župa Kašt moja je prva župa, mjesto gdje sam kao neojerej – mladomisnik došao 2018. g. nakon deset godina priprave za svećeničku službu u iskrenoj nakani da naviještam, posvećujem i

Jurjevo u Brašljevici

Bogoslužje Velike subote u Kaštu

okupljam Božji narod kako to Bog po svojoj Crkvi od nas svećenika traži. Neka Gospod blagoslovi sve što sam od njegova dobrog sjemena posijao u srca svojih župljana. Zahvaljujem dragom Bogu i svim župljanima na svakom dobročinstvu i kršćanskom zajedništvu. Za sve čime sam kao slab čovjek bilo koga povrijedio, molim i Boga i ljude za oproštenje. Župu ubrzo preuzima o. Igor Grahovac-Fedešin. Želim svom nasljedniku svaki blagoslov i uspjeh u župničkoj službi i nadam se da će kod župljana naići na otvorena srca i bratsku suradnju.

Zoran Vladušić,
upravitelj Župe Kašt 2018.-2025.

LIKOVNA KOLONIJA U STOJDRAGI

Umjetnost, riječ i duhovnost pod Milenijskim križem

U Stojdragi na slikovitom Žumberku, u organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Samoboru i domaćinstva Župe sv. Jurja i župnika Daniela Vranešića, održana je 27. žumberačka likovna kolonija, tradicionalni susret umjetnika, pjesnika i kulturnih entuzijasta koji čuvaju i slave hrvatsku baštinu. Ovogodišnja tema kolonije bila je Milenijski križ, koji je u Stojdragi na Žumberku postavljen prije stotinu godina povodom 1000-te obljetnice krunidbe kralja Tomislava, simbola duhovne i povijesne vertikale hrvatskoga naroda.

Po dolasku u Stojdragu nakon srdačne dobordošlice domaćina Daniela Vranešića te okrjepe, sudionike je pozdravila voditeljica Likovnoga odjela Ogranka Matice hrvatske u Samoboru, Nevenka Miklenić, koja je u uvodnoj riječi povezala tisućljetnu hrvatsku povijest s glagoljaškom baštinom i duhovnim nasljeđem, istaknuvši važnost djelovanja svih područnih ogranaka Matice hrvatske u očuvanju zavičajne kulture i identiteta.

Članovi likovne kolonije u župnim prostorijama u Stojdragi

Uslijedilo je zajedničko fotografiranje svih sudionika kraj Milenijskoga križa, snažnoga simbola zajedništva i duhovnosti, nakon čega su umjetnici prionuli radu, inspirirani ljepotom žumberačke prirode, povijesnim kontekstom i samom temom kolonije. Svake godine dio programa posvećen je i pjesničkom izričaju. Pjesnikinja Vlasta Mažuranić proznim je tekstom Zahvalnost potaknula sjećanje na nedavno preminuloga žumberačkoga vikara i dugogodišnjega suorganizatora i domaćina žumberačkih likovnih kolonija, Milana Milu Vranešića te time ujedno otvorila pjesnički dio programa u kojemu su uz nju svoje stihove čitale Marica Jelenić, Koviljka Vlahović-Telišman, Nada Pandur Paar i Fanika Šujster dok je Đurđa Vuković čitala poeziju pjesnikinja nobelovki, povezujući time ovaj susret s univerzalnim porukama svjetske književnosti. Glazbom su susret popratili Marica Jelenić i Josip Šuflaj.

Župnik Daniel Vranešić, otvoren za dijalog umjetnosti i vjere, proveo je vrijeme s okupljenima, pridruživši se programu i izražavajući potporu svim nastojanjima da se Žumberak očuva kao prostor duhovnosti, kulture i identiteta. Likovni radovi nastali tijekom ovogodišnje likovne kolonije (Grozdana Korpar, Maja Šmit, Đurđica Debogović, Tatjana Antolin, Zdenka Resar, Nevenka Miklenić, Martina Štengl Šoić, Zlatko Tušek) i radovi nastali nakon kolonije na temu milenjskoga križa i Žumberka (Snježana Zakanj Radovanić, Vlado Gvozdanović, Franjo Jurčin i Milan Stunja) bit će postavljeni na tradicionalnoj izložbi u Gradskoj knjižnici Samobor u rujnu, a potom i na drugim mjestima, kao trajno svjedočanstvo susreta umjetnosti, prirode i povijesti.

Ova kolonija još je jednom pokazala kako likovna i pjesnička riječ mogu rasti iz istoga korijena - iz ljubavi prema zavičaju i svijesti o vlastitim povijesnim i kulturnim temeljima.

VIJESTI IZ ŽUPE JASTREBARSKO

Crkva kao zajednica kršćanskih vjernika redovito se okuplja na nedjeljnim liturgijskim slavljima. Svaka liturgija prilika je da se čovjek približi Bogu i da podijeli zajedništvo sa svojom župnom zajednicom. Osim liturgije i sveti sakramenti koji se podjeljuju u crkvi doprinose unutrašnjem zajedništvu zajednice.

Osobito se to odnosi na sakrament Prve svete pričesti. Djeca i roditelji zajedno rastu u vjeri što je u današnje vrijeme itekako važno. Kroz sakramente na najljepši način učvršćuje se i obiteljsko zajedništvo.

Blagoslov maslinovih grančica na blagdan Cvijetnice

Vjernici na liturgijskom slavlju u jaskanskoj grkokatoličkoj crkvi

Radost krštenja

Jaskanski prvopričesnici

Uz redovita liturgijska slavlja u jaskanskoj grkokatoličkoj župi redovito se organizira i godišnje hodočašće. Ove godine vjernici su hodočastili u Nin. Drevna je to prijestolnica hrvatskih vladara u kojoj se nalaze i mnogobrojni sakralno-kulturni spomenici.

Hodočasnici iz Jaske u crkvi u Ninu

ŽUPE U SLOVENIJI

Grkokatolička zajednica u Sloveniji živi svoj redoviti duhovni život. Uz Metliku i Drage, kao stare župe, pastoral se sve više odvija u velikim središtima kao što su Ljubljana i Celje. Značajna zajednica nalazi se i u Novom Mestu.

Uočava se trend seljenja mlađih u velike gradove što u budućnosti znači da će se zajednice u velikim gradovima povećavati. Za sve njih biti će potrebno organizirati još kvalitetniji pastoral.

Liturgija u Dragama

Vjernici na liturgiji u Ljubljani

Prva pričest u Ljubljani

Na Uskrs u Metlici

ZABILJEŽENO FOTOOBJEKTIVOM U NAŠIM ŽUPAMA

Blagoslov hrane u Miranjcu (župa Pribić)

Radna akcija kod Svete Petke na Budinjaku

Vazmenka u Miranjcu

Uskrs u Berku

Duhovna obnova u Sošicama

Generalna provincijalka sestara Bazilijanki iz Rima posjetila je Križevce

Izgradnja nove kapele u Gornjoj vasi

Novouređena grobnica na Jazovki kod Sošica

Žumberački hodočasnici u Međugorju

Proslava Ilinja na Jezernicama 2025.

Liturgijsko slavlje u župi Stenjevec

Sisački biskup mons. Vlado Košić posjetio je Stojdragu

Radost krštenje u Pribiću

Na liturgiji u Visočama

Kip sv. Mihaela u Križevcima

ŽUMBERAK
JUČER, DANAS, SUTRA

PREZENTACIJA KRIJESA U GABROVICI-STOJDRAGA

Krijes ili svjetlo koje ulijeva povjerenje ljudima

U susret zlatnom jubileju izdavaštva, svjetlo dana potkraj prošle godine ugledao je 48. broj godišnjaka „Žumberačkog krijesa", široj javnosti predstavljen sinoć, u subotu, 25. siječnja u Gostionici Gabrovica. Uredio ga je, neposredno prije svog preranog odlaska u Božje Kraljevstvo, njegov pokretač, grkokatolički svećenik, otac Mile Vranešić, pa je skup u Gabrovici dijelom imao i komemorativni karakter.

Promotor ovogodišnjeg izdanja, upravo prema Vranešićevoj želji, bio je župnik drevne samoborske Rimokatoličke župe Svete Anastazije mučenice i dekan Samoborsko-okićkog dekanata, prečasni Ivica Cik, a promociju je moderirao sin preminulog Mile Vranešića, otac Daniel Vranešić, koji upravlja grkokatoličkim župama u Samoboru, Stojdragi i Grabru.

Nalazimo se u godini kršćanske nade, kako je to sveti otac odredio - rekao je Daniel Vranešić dodavši da je i koncepcija ovog novog izdanja

Novi Krijes predstavio je preč. Ivica Cik samoborski župnik i dekan

Uzvanici na promociji žumberačkog godišnjaka

„Žumberačkog krijesa" tome bila podređena objavivši Bulu proglašenja Jubilarne godine. -"Žumberački krijes" je kroničar vremena i svojim objavama utječe na formiranje zajednice na čijem području izlazi, ali djeluje i puno šire unutar crkvene zajednice i to po cijelom svijetu jer se „Krijes" razašilje od Amerike do Australije - podsjetio je Vranešić i zaključio kako je ovo izdanje poveznica među ljudima, onaj koji među njima krijesi, odnosno svijetli što mu je i osnovna zadaća - informirati, formirati mišljenja i povezivati ljude.

„Žumberački krijes" pokriva različite teme - vjerske, općedruštvene, znanstvene i povijesne. -I u teškim vremenima, a i u ovim današnjim, prepunim lažnih vijesti, „Krijes" je ulijevao povjerenje ljudima, bio je uvijek vjerodostojan, razborit i trezven - naglasio je Daniel Vranešić.

-Listajući „Žumberački krijes" čovjek otkriva novo bogatstvo koje se, ne samo u povijesti, već i u stvarnosti živih osoba uvijek događa kada čovjek nešto napiše jer ta riječ ostaje - riječi su kojima je prečasni Ivica Cik započeo predstavljanje novog broja ovog žumberačkog glasnika. Ukazao je na to kako mnogi uvijek rado čitaju o onome što se dogodilo prije 100 ili 200 godina. -Ova riječ - rekao je Ivica Cik - govori o trenutačnom životu, stanju, angažmanu svećenika i vjernika laika na žumberačkom području, potiče čovjeka na poštovanje i zahvalnost, ali budi i osjećaj s kojim čovjek

Samoborska gradonačelnica gđa. Petra Škrobot govorila je o infrastrukturi i novim planovima za revitalizaciju samoborskog dijela Žumberka

Žumberčani su sa osobitom pažnjom pratili izlaganje govornika na promociji Krijesa

zna cijeniti i ono što je bilo i ono što je sada, a pogledom kroz „Krijesom" odškrinuta vrata gledati prema naprijed kako bi sutra bilo bolje.

-Želim vas zainteresirati da si „Krijes" nabavite i kroz cijelu godinu ga čitate jer to je duhovna hrana koja nam može pomoći da podupremo svoju vjeru i osnažimo svoje vjerničke i domoljubne stavove, ali i da u Božoj riječi znademo otkrivati smisao i vrijednost svog života - rekao je još Cik i potom ukratko prezentirao sadržaj „Žumberačkog krijesa" za 2025. godinu.

Posebno se osvrnuo na jubilejsku godinu, koja se proslavlja pod geslom „Hodočasnici nade" i naslov bule proglašenja Jubilarne godine „Spes non confundit" što znači „Nada ne razočarava". -U proslavi ovog jubileja ključna je riječ bratstvo - rekao je župnik Cik - dodavši da je to znak i put nade te poziv na nadu i usidrenost u nadi.

Iz bogatog i raznolikog sadržaja „Žumberačkog krijesa" posebno je izdvojio - kako je rekao - zapažen i vrijedan čitanja i promišljanja intervju pokojnog oca Mile Vranešića s don Živkom Kustićem objavljen u povodu izlaska knjige o don Živku „Neustrašivi glas Crkve u Hrvata", u izdanju Glasa koncila, koji je don Živko godinama uređivao.

-Slijed životne povezanosti oca Mile i don Živka, koji se u tom intervjuu može prepoznati, preporučujem posebno starijim čitateljima koji su bili dio povijesnih događanja 70-ih i 80-ih godina - rekao je prečasni Cik i dodao: Živkove ideje i želje bile su da se na tihi način dokaže i do biskupa dođe glas kako su važni spomen i obnova te veliki vjernički skup u povodu 13 stoljeća Crkve u Hrvata, koji se na koncu i dogodio o Maloj Gospi 1984. godine na Mariji Bistrici pod nazivom „Nacionalni euharistijski kongres", a nakon dugih pastoralnih priprema čiji su teret naviše podnijeli župnici na terenu animirajući svoje župljane kroz razne duhovne priprave.

Budući da se redovito, uz „Žumberački krijes", promoviraju i neka druga crkvena izdanja u prethodnoj godini, ovaj put je velikom broju okupljenih u Gabrovici predstavljena i monografija naziva „100 godina Bratovštine svetog Jurja Samobor". Predstavili su je njezin urednik Edi Kirschenheuter, koji je govorio o sadržaju i nastanku knjige, predsjednik Bratovštine Zdravko Runtas koji se osvrnuo na obnoviteljsko djelovanje Bratovštine, a posebno na obnovu najvidljivije samoborske kapele svetog Jurja te koautor izdanja i njegov grafički urednik Robert Škiljan koji je govorio o važnosti ovakvih izdanja za buduća pokoljenja.

Otac Daniel Vranešić istaknuo je, pak, poveznicu između Župne crkve svetog Jurja u Stojdragi i Bratovštine svetog Jurja u Samoboru, pa je rekao kako je, zapravo, cijeli samoborski i žumberački kraj blagoslovljen

time što ima laičke udruge koje su duboko povezane s Crkvom i čija djelatnost prelazi obredne različitosti. -Tako su - naglasio je - članovi samoborske Bratovštine svetog Jurja 90-ih godina pomagali ocu Mili Vranešiću, koji je došao za župnog upravitelja u Stojdragu, u obnovi stojdraške crkve i župnog dvora. -To je bila velika stvar u ono vrijeme - rekao je otac Daniel i potaknuo na novu suradnju budući da će se ove godine u Župi svetog Jurja u Stojdragi proslaviti 1100 godina Hrvatskog Kraljevstva. -Jedini objekt koji je u taj spomen napravljen prije 100 godina, dakle 1925., Milenijski je ili Tomislavov križ u Stojdragi, pa će zato, za cijelo šire područje, ta velika obljetnica Hrvatskog Kraljevstva upravo biti i obilježena u Stojdragi - naglasio je Vranešić.

Promociji „Žumberačkog krijesa" nazočila je i samoborska gradonačelnica Petra Škrobot. U pozdravnom govoru dotaknula se svog prvog susreta s pokojnim ocem Milom Vranešićem i njegovih joj upućenih riječi „pa neću valjda pred svetog Petra bez završenog tornja na crkvi u Samoboru". -Toranj je, eto, završen, ali oca Mile, nažalost, više nema među nama - rekla je samoborska gradonačelnica i dodala kako je s pokojnim svećenikom, koji se zdušno zalgao za žumberački kraj, više puta razgovarala i o komunalijama, ponajviše o cestama i drugim potrebnim komunalnim ulaganjima. Iako je u tom dijelu ovog skupa bilo i disonantnih tonova, zavapilo se za ulaganjem na području Župe Grabar, Petra Škrobot je ustvrdila da se u zajedništvu Crkve i Grada krenulo s ulaganjima. -Zadali smo si u zadatak da svake godine napravimo nešto za Žumberak rekla je Škrobot i zaključila kako uređenje nekoliko prometnica u posljednje vrijeme i opremanje vatrogasaca pokazuje kako Grad Samobor nije zaboravio Žumberak.

Tekst: Edi Kirschenheuter (Radio Samobor)
Foto: Silvija Blažević (Radio Samobor)

PREZENTACIJA NOVOG
49. BROJA ŽUMBERAČKOG KRIJESA

ODRŽATI ĆE SE U SUBOTU 24. SIJEČNJA 2026. GODINE
U BIO PARKU DIVLJE VODE
U STOJDRAGI
S POČETKOM U 17 SATI
DOBRODOŠLI

NIKOLA DRAGELJ PROSLAVIO 100 GODINA ŽIVOTA

Gospodin Nikola Dragelj proslavio je u travnju ove godine 100 godina svog života. Rođen je 24. 4. 1925. godine na Hrastu u grkokatoličkoj župi Drage. Život ga je kasnije odveo u Zagreb gdje je otvorio i vodio lokal zajedno sa Markom Selakovićem. Njegov lokal „Gera" oko 1950-te godine nalazio se na uglu Palmotićeve i ulice 8. Maja. Kasnije se gospodin Dragelj bavio prevozništvom kao uspješni poduzetnik. Njegov dom oduvijek je bio otvoren za njegove Žumberčane i sve ljude dobre volje.

Povodom njegovog velikog jubileja u obiteljskom domu na Šalati u Zagrebu posjetili su ga svećenik Daniel Vranešić i Nikica Car koji su mu poželjeli zdravlje i obilje Božjeg blagoslova. Jednom od najstarijih Žumberčana našem senioru Nikoli podari Gospode mnogaja i blagaja ljeta.

Gospodin Nikola Dragelj obilježio je 100 godina svog života. U ime Žumberačkog krijesa čestitao mu je svećenik Daniel Vranešić

CRTICE IZ ŽUMBERAČKE POVIJESTI

Iz godine 1971. ostao nam je sačuvan popis stanovništva na samoborskom dijelu Žumberka. U posljednjih pedesetak godina vidi se kako se smanjivao broj stanovnika u pojedinim žumberačkim selima i domaćinstvima.

Žumberčanke iz Jelenića

Mjesna zajednica Žumberak – popis stanovništva iz 1971. godine

	STANOVNIKA	DOMAĆINSTAVA
Bratelji	39	8
Brezovac	112	23
Budinjak	27	8
Cerovica	29	7
Dani	62	16
Golubići	141	33
Gornja Vas	168	41
Kravljak	50	11
Novo Selo	121	23
Osredak	47	12
Osunja	65	11
Poklek	114	22
Selce	37	6
SijeČevac	56	33
Stojdraga	162	42
Šimraki	35	8
UKUPNO:	1305	297

IZ ŽUMBERAČKE USKOČKE POVIJESTI

Tajni znak među uskocima

U žumberačkom naselju Stojdraga u blizini uskočkog spomenika nalazi se stablo oko kojeg je postavljen lanac. Ovaj znak ima svoje značenje u vojnoj povijesti Žumberka. Uskoci su naime imali običaj u svojim naseljima postaviti „verigu oko stabla„ jer im je to simboliziralo zajedništvo i vjernost svome rodu. Lanac obavijen oko stabla bio je i tajni znak da su tu kršćanski vojnici-uskoci. Prema predaji ovaj su znak donijeli prvi uskoci koji su se 1530. godina doselili u naselje Pećno. U nekim spisima zabilježeno je da su „žumberački uskoci bili složni i međusobno povezani kao veriga (lanac).“ Ne čudi stoga da je lanac ili veriga obavijen oko stabla bio simbol koji su izabrali sami za sebe kao vidljivi znak međusobne povezanosti.

Veriga oko stabla – tajni znak žumberačkih uskoka ostao je sačuvan do današnjih dana

Uskočka lokva i „stara kuća” u Pavkovićima

U narodu žumberačkog kraja prenosi se predaja o borbama sa Turcima i mjestima gdje su se bitke odigravale. Jedno takvo mjesto nalazi se u selu Pavkovići u župi Grabar. Prema tradiciji na raskršću u Pavkovićima nalazila se velika lokva i tu su Turci napajali konje uoči bitke s uskocima na Zećaku (vrh poviše Pavkovića).

Turci su iu bitci na Zečaku poraženi a uskoci su zaplijenili konje i sve što su turci nosili sa sobom. U Pavkovićima se od prvih uskočkih vremena nalazila tzv. „stara kuća” – to je bilo vojno zapovjedništvo uskoka. Kuća je stajala na mjestu gdje je danas kuća pokojnog Mike Pavkovića.U Pavkovićima su se dugo održavala okupljanja uskoka. Moguće je da je tome bio razlog neki sajam kod današnjeg križa na raskršću kod Pavkovića, jer prema predaji tu su trgovci dolazili do 19. stoljeća i prodavali svoje razne predmete (posude, oruđe itd).

Mjesto „Uskočke lokve“ u Pavkovićima

Prvo oružje pa zatim dolazak vojnika

Povijest nam otkriva neporažene uskoke kao vrhunske ratnike. Uskoci su naime imali posebnu taktiku a ona se odnosila na to da da pošalju oružje u tabor neprijatelja u vozovima sijena prije svog dolaska. Nakon što su dopremili oružje u neprijateljev tabor oni dolaze obučeni kao trgovci, uzimaju u sijenu sakriveno oružje i osvajaju neprijateljski tabor. Imali su uskoci i svoje jatake u turskim selima za koje ni sami turci nisu znali. Puštali su lažne informacije - dezinformacije te su tako kontrolirali turke. Uskoci su se prilagođavali taktičkoj borbi te su se ponekad u svojim diverzantskim akcijama oblačili u odore turaka. U svakom slučaju turci nikada nisu dorasli žumberačkim ratnicima.

Mišićeve drage i Marković Jarak

Dio uskoka koji se u 16. stoljeću doselio u Žumberak kasnije se preselio u neke druge krajeve. Na području Sošica doselili su uskoci iz roda Markovića i Mišića. Tu su postojali zaseoci Mišićeve drage i Marković jarak. Prema predaji uskočki rod Mišići preselili su se prema istočnom dijelu Žumberka m u okolicu Grabra, a kasnije u Slani dol kod Samobora. Tu su prema predaji sagradili i drvenu crkvu istočnog obreda. Kasnije se ta crkvica od starosti srušila ali u narodu je ostala predaja o vlastitoj uskočkoj prošlosti.

POČETAK RADOVA NA USKOČKOM GRADU

Nakon dužeg vremena priprave i istražnih radova započeli su arheološki radovi na Uskočkom gradu ili kako se kaže u narodu u Lenkovićevoj gradini. Grad je oko 1540. godine podigao žumberački kapetan Ivan Lenković i tu je sve do 18. stoljeća bila vojna uprava za cijeli Žumberak. Na žalost grad je izgorio a vojna uprava je preseljena u Slunj i Karlovac.

Za žumberačku vojnu povijest ovaj objekt ima poseban značaj i početak obnove ovog zdanja znak je povratka k izvorima identiteta. Treba se nadati da će se radovi nastaviti iz godine u godinu jer je to uistinu veliki zahvat i potrebna su značajna sredstva za obnovu.

Naziru se zidine Uskočkog grada

KROZ PARK PRIRODE

U Parku prirode Žumberak nastavljaju se redovite godišnje aktivnosti. I ove godine na mnogobrojnim mjestima diljem Parka organizirane su akcije čišćenja i uklanjanja otpada sa zelenih površina. U akcije se uključuje i sve više volontera iz Hrvatske i inozemstva koji svojim radom žele doprinijeti očuvanju prirodnih ljepota žumberačkog kraja. Centri u Sošicama i Budinjaku u ljetnim mjesecima bili su puni života a bilo bi hvalevrijedno kada bi se aktivnosti nastavile istim intenzitetom i u ostatku godine.

Volonteri u akciji čišćenja deponija

Uređenje vrtova

U sklopu godišnjih programa za edukaciju djece i mladih tijekom 2025. godine organizirane su radionice na kojima se učilo kako posaditi i održavati vrtove. Za djecu i mlade to je važno iskustvo koje će im u odrasloj dobi pomoći da sami urede svoje vrtove. Posebnu pažnju valja posve-

titi i vrstama povrća koje se mogu uzgajati u brdsko – planinskim područjima. Vrtove u prostorima kao što je Žumberak potrebno je zbog zaštite od divljači i ograditi što je itekako važan segment u održavanju vrtova.

Djeca su na Budinjaku imala priliku učiti o održavanju vrtova

Odmorišta

Sve veći broj posjetitelja u Parku razlog je da se uređuju i nova odmorišta uz glavne prometnice. Biciklisti, planinari, razni sportaši i rekreativci nakon iscrpnih ruta moraju se odmoriti a za sve njih potrebno je urediti odmorišta sa klupama. U Parku se zato uređuje sve više manjih odmorišta. Tijekom 2025. godine na više mjesta uređeni su takvi prostori.

Odmorište Perin most uz cestu Glažuta – Jelenići

Mali vodopad u selu Reštovo kod Sošica

Kulinarstvo

Neizostavan dio u godišnjem programu Parka prirode svakako je i Festival kulinarstva koji se tradicionalno organizira na Budinjaku. Ova godišnja manifestacija okuplja sve one koji žele ponešto naučiti o starim ali i novijim načinima kuhanja i pripremanja hrane. Iskustva koja se stječu na ovakvim događajima razvijaju kulinarske sposobnosti kod svih generacija. Okupljanje i zajedništvo oko spremanja hrane stvara i nova prijateljstva među ljudima.

Ove godine u sošičkom sjedištu Parka organizirana je kestenijada, U jesenskim danima posjetitelji su se okupili u Žumberku na kestenijadi koja je ponudila i niz drugih proizvoda. To je ujedno i neka vrsta gastro sajma jer se tu moglo pronaći žumberačkh specijaliteta kao što su povitica i razni kolači.

Žumberački koštani spremni su za jelo

Na kestenijadi u Sošicama pronašli su se i drugi domaći specijaliteti

GOSPODARSKA KRONIKA U 2025. GODINI

Ceste

Za stanovnika Žumberka oduvijek je važno pitanje cesta. Prometnice su žila kucavica svakodnevnog života. Ako ceste nisu uređene onda je otežan svakodnevni život. Najveći problem pak stvaraju odroni koji potpuno blokiraju prometovanje. Na žalost ove godine dogodio se jedan od najvećih odrona u posljednjih nekoliko desetljeća. Odronio se dio brda između sela Petričko selo i Hartje. Taj odron potpuno je blokirao promet između Istočnog i zapadnog Žumberka. Hrvatske ceste koje su nadležne za ovu dionicu smatraju da će se odron dugo sanirati. Na sreću u izgradnju alternativne ceste uključila se Općina Žumberak i Zagrebačka županija. U tom smislu napravljena je i asfaltirana cesta kroz šumu koja od Kalja vodi

Veliki odron na cesti Hartje-Petričko selo zaustavio je cijeli promet između istočnog i zapadnog Žumberka za duže razdoblje

U kolovozu je izgrađena nova cesta-zaobilaznica kroz šumu koja povezuje Kalje i Hartje, Promet se unatoč velikom odronu nastavio nesmetano odvijati. Općina Žumberak pokazala je kako valja brinuti za svoje stanovništvo

prema Hartju. Izgradnjom ove dionice promet se nastavio nesmetano odvijati. Sada se vidi koliko je bilo potrebno imati vlastitu žumberačku općinu koja se konkretno brine za svoje stanovništvo. Cesta je olakšala život ne samo stalnim stanovnicima već i svima onima koji dolaze u Žumberak kao posjetitelji Parka prirode.

Cesta Dragonoš-Pavlanci

Tijekom 2025. godine vršeni su radovi i na dionici ceste koja povezuje Dragonoš i Pavlance (Grabar). Ova prometnica ima poseban značaj jer povezuje grabarsko i svetojansko područje sa Samoborom. Za mnoge koji iz sela Samoborskog gorja putuju prema Svetoj Jani i Jaski ova je cesta veoma važna. Radovi koji su poduzeti tijekom godine uvelike doprinose povezanosti među stanovništvom. Olakšava se pristup i svima koji imaju vinograde u Svetoj Jani i okolici. U budućnosti se treba nadati i asfaltiranju ove dionice.

Tijekom 2025. uređivala se dionica ceste između Pavlanaca i Dragonoša

Novi sloj asfalta na dionici cesta Hartje – Petričko selo

Na dionici ceste Hartje - Petričko selo položen je novi sloj asfalta čime je ta cesta modernizirana i sada sigurnija za promet. Redovito održavanje glavne žumberačke prometnice poticaj je da se tim tempom nastavi i na ostalim žumberačkim lokalnim cestama.

Osim uređenje cesta od posebne je važnosti održavati i neposredni prostor uz ceste. Tu se na prvome mjestu podrazumijeva uklanjanje stabala koja mogu ugroziti promet. Zabilježeno je niz takvih primjera gdje su se stabla srušila na cestu te time zapriječila odvijanje prometa. Preventivno je potrebno ukloniti sva ona stabla koja bi mogla zbog vjetra ili drugih nepogoda postati prijetnja sigurnosti prometa.

Srušeno suho stablo na cesti kod Gabrovice otežalo je promet. Suha stabla uz cestu potrebno je preventivno ukloniti

Zbog svih objektivnih razloga (odroni, padanje stabala na cestu i drugo) potrebno je razmišljati i o alternativnim cestovnim pravcima za određena područja u Žumberku. U slučaju odrona ceste između Gabrovice i Pokleka potrebno je imati alternativni pristup do ovih sela koje je moguće ostvariti uređenjem prometnice od Glažute do Kravljaka (cesta iz Jarka). Osim toga potreban je imati i alternativni pristup do Budinjaka što se može ostvariti probojem ceste iz Jarka preko Siječevca i Bratelja do Budinjaka.

Lokalna samouprava mora imati spremna alternativna cestovna rješenja za žumberačka naselja

Potrebe za novim asfaltiranjem cesta i dalje ostaju pred nadležnim vlastima. Očekuje se da se asfaltira cesta do Osunje i da se konačno krene sa obnovom cestovne infrastrukture na Grabarskom području. Nadležnost je to Grada Samobora. U drugim dijelovima Žumberka također je potrebno investirati u ceste, osobito na području Pećnoga koje je nakon kišnih razdoblja u nepovoljnoj situaciji. I cesta za Svetu Geru čeka da se uredi.

Na mnogim mjestima se primjećuje da nedostaju smjerokazi i ploče s natpisom sela u koja se ulazi. Taj nedostatak lako je popraviti ako postoji volja lokalnih vlasti. Nadamo se da će se i to ispraviti na korist svih onih koji posjećuju Žumberak.

Na pojedinim mjestima u Žumberku postavljene su nove ploče

Ove godine zabilježen je lijepi primjer dolaska mobilne ljekarne u Žumberak. Program je provela Zagrebačka županija na korist lokalnog stanovništva. Dolazak mobilne ljekarne zasigurno će mnogima olakšati nabavku potrebiti lijekova te im skratiti put do prve ljekarne koja se nalazi u obližnjim gradovima.

Mobilna ljekarna u Žumberku

Osim obnove infrastrukture za budućnost Žumberka važno je i malo gospodarstvo. Svaki pa i najmanji gospodarski aktivitet potrebno je podržati.

Nasad smreka u Pećnom

Pčelinje košnice za proizvodnju meda (Poklek)

Obnova žumberačkih gospodarstava jedini je put da ovo područje ponovno oživi. Raduju stoga primjeri gdje se pokreće gospodarska aktivnost.

Gospodarska kronika Žumberka sve će više biti obilježena i turizmom jer se primjećuje sve veći broj kuća za najam. Obnova kuća za turističku ponudu uvelike može pomoći revitalizaciji Žumberka koji treba biti prepoznat kao destinacija za odmor i rekreaciju. U narednim godinama nadamo se otvaranju i novih obiteljskih gospodarstava na kojima će se moći zaposliti domaće stanovništvo.

STARE FOTOGRAFIJE IZ ŽUMBERAČKOG ARHIVA

Bogoslužje na galeriji biskupske rezidencije u Križevcima

Dako Brajčić peće janca na Hrastu

Štefica Gebrik i Judita Višošević

Dragica Crljenica

Dan Jelenića

Lovci iz Radatovića na Svetoj Geri nekada

Ispod Tuščaka vrtjelo se janjca

Dva žumberačka svirača u Canadi Miloš i Nikola Klisurić

Milan Jelenić dječak jaši na legendarnoj magarici Tadije Šimraka

Na Kravljaku nekada

Na Geri ruševine sv. Ilije 1932. Dr Gajski Dako, dr Malić učitelj, Knežević Janko, Heraković Zora, Knežević Mara i Heraković Hermina

Susret mladih Žumberačkih dječaka 80-tih godina pošlog stoljeća

Na Hrastu se peće janje

Zanimljiv detalj na kući u Jelenićima drveni prostor za pčele

Učiteljica u Grabru Ivka Višošević

Jedna Žumberčanka

Šimrak Miloš u Canadi

Nikola Dragelj stariji na Hrastu

Žumberačka mladost nekada, Miloš i Ana Klisurić i Marta Rašić

Jurić Marta iz Doljana ko dama iz Londona

Štefanija Hranilović

Žumberčani na Hrastu nekada

Žumberački sprovod vodi rektor Pavković pjeva đakon Predović

ZABILJEŽENO FOTO OBJEKTIVOM

Obilježavanje 90-te godišnjice DVD-a Kostanjevac – Oštrc

Vatrogasci u povorci povodom godišnjice društva

Održavanje Žumberak traila u Sošicama

U Žumberku se otvaraju mnogobrojne mogućnosti za sportaše

Detalj sa Krabat traila u Žumberku

Skupština DVD-a Radatovići

Streličarsko natjecanje u Sekulićima

Tušćak je tijekom prošlosti bio važna obrambena kula

Volonteri su očistili ruševine starog grada Tušćaka

U Popovićima niče mala farma

KNJIŽEVNI PODLISTAK

SZaRa
2021

JANKO HERAK „ŽUMBERAČKE PRIČE PO ŽUMBERAČKI S RIJEČNIKOM”

Žumberačke priče po žumberački s riječnikom zbirka je kratkih priča iz svakidašnjeg života Žumberčana i njihovih potomaka. Pisano jezikom kakav se govorio u selu Brašljevica 40-ih i 50-ih godina 20. stoljeća, ovo djelo dočarava ne samo događaje u jednoj obitelji, već i način razmišljanja tih ljudi oblikovan upravo jezikom i govorom tog kraja. Riječnik od preko 850 izraza dodatno upotpunjuje ovo štivo i pomaže čitatelju razumjeti riječi i izreke koje se danas gotovo nigdje više ne može čuti.

Od obrađivanja zemlje do prve pričesti, ove dirljive pričeo buhvaćaju isječke sjećanja iz djetinjstva i mladosti triju generacija ljudi koji su u Žumberku rođeni i odrasli ili ondje ljetovali u obiteljskom okruženju. Nada je autora da se ovim pričama omogući da ta sjećanja ne izblijede kao mnoga, stara žumberačka sela, već da još jasnije zasjaje na stranicama ove knjige i ostanu ovjekovječena za buduće naraštaje.

Bože vrati mi Alenku

Prošao tužan sprovod,
Suze mi lice vlaže,
A moje plačne oči,
Još te po svuda traže,
Gradova i mnogih sela,
Ulice, stazice brojim,
Nevolje, tuge, samoće,
Evo se, sve više bojim.
R F:
Oh noći, besane noći,
Zalud mi zvijezdice sjaje
I budan dok čekam zoru,
Draga mi nedostaje.
O Bože nikog, do tebe
I samo tebe krivim,
Vrati mi A L E N K U moju,
Bez nje, ne mogu da živim !
Na grobu ugasle svijeće
I cvijeće evo uvene,
Tu klečim i sklapam ruke,
Uz riječi molitvene,
Vjetrić mi utjehu daje,
Skupa smo pričali dugo
I osim patnje i bola,
Ja ne znam za ništa drugo.
R F:
Oh noći, besane noći

10. siječnja 2025.
Posvećeno – ALENKI I DEJANU.
Skladatelj: Stjepan Sabljarić

Mrzlo Polje

Mrzlo Polje žumberačko mjesto,
daleko sam, pa te sanjam često,
sanjam Javor, Višnji Vrh, Glušinju,
Pa mi misli povratku naginju.

Sanjam šume da mi hlada prave,
Zagaj polje, Kremenjak, Dubrave,
Brezik, Draga, Odanki, Vrtače,
Križ, jagnjilo srcu život znače!

Glavica, Mijalove, Dolovi,
oranice, pašnjaci, vrtovi,
pitki zdenci, šuma potok skriva,
Žumberak došljaku sve otkriva!

A posebno Mrzlo Polje naše,
gdje u školu đaci pohitaše,
gdje se Svetog Petra zvono čuje,
gdje Žumberčan zemlju obrađuje.

Mrzlo Polje, tim imenom zvano,
ali plodno, rodno, ugrijano,
želim opet u tvom krilu biti,
Svetog Petra vrata otvoriti,
svoje stare staze obnoviti!

Skladatelj Stjepan Sabljarić

U spomen Draženu Vrapčeviću

U davnima devedesetima,
na hrvatskim ratnim bijištima,
Žumberčani mnogi ratovali,
za Hrvatsku živote su dali.

Dražen Vrapčević u Dubrovniku pogine,
položi život na oltar domovine,
groblje Dol tu nadomak Pribića,
tihi dom je Dražena Vrapčevića.

Kod mramora na spomen grobnicu,
na sliku i našu Trobojnicu,
tu mu vjetar u jutarnjoj rosi,
žumberačko kovilje donosi.

Tijelo leži među pokojnima,
a duša u raju s anđelima,
ima svoje svete blagodati,
noću tužnoj majci u snu svrati.

Gori svijeća, mirišu lati cvijeća,
Žumberak se svog junaka sjeća,
ime mu je u ratnim analima,
zapisano sa zlatnim slovima.

Idu dani, mjeseci, godine,
nema težeg od bolne istine,
mladi život prerano završi,
tužnoj majci, ocu srca skrši.

Hvala ti za hrabrost, naš Dražene,
od Hrvatske obranjene, suverene,
svijeće gasnu i cvijeće uvene,
al ostaju vječne uspomene!

Skladatelj Stjepan Sabljarić

Nazaj sem tu

Opet sem tu.
Ne znam zakaj stalno
tu iznova nekaj iščem.
Se mi je poznato,
al' tak drago, staro…
A ipak, saki put
malo drugačko.
Sad su već belice
po nakle,
ranke jaubke su zrele,
i trava je drugačka –
zaresla je malo.
A sunce peče…
I ja rada trpim,
- ni mi teško.
A drugi pu kad dojdem,
opet bu se malo drugačko.
Več buju možda
i koruze zrele,
i grojzdje,
i gdo zna
kaj bu se se premenilo.

Koviljka Vlahović Telišman

Moj vanjkuš

Kad bi moj vanjkuš govorit mogal,
sikaj bi vam spripuvejdal.
Kak sam na nejmu sakujačke cajte doživila
i sejga proživila.
Na nejmu je bilo sajnajna,
šaptajna, dragajna i dugovarajna,
Čude se na nejmu kušlecov podililo i ljubavi veselilo.
Na vajnkušeku sam svoju dragu dejčicu i vnučeke nunala i zibala,
potiho im popejvala
pa sam i z nimi skup zaspala.
Po mojim vajnkušu su i suze curile – od nih je mokar bil
pa se je drugi dan vani sušil.
Ah, dragi moj vajnkuš,
navejk mi v sejčanju ostal buš.

Fanika Šujster

Pedeset godina braka

Prva godina braka
Volim te
Volim te
Volim te
Deseta godina braka
Trebam te
Trebam te
Trebam te
Dvadeseta godina braka
Marta sam
Marta sam
Marta sam

Trideseta godina braka
Promjena
Promjena
Promjena
Četrdeseta godina braka
Unuci
Unuci
Unuci
Pedeseta godina braka
Poželjeh ti održati svečani govor
Dragi, naš brak pun je uspona i padova,
Ali više padove nego uspona.
Aleluja. Amen.

Nada Paar

Uskočka

Pod hrvatskim stijegom od starih dana
Ponosni od svojih uskočkih rana
Od uskočke stine rodnog nam Klisa,
Razasuta svugdi sad su naša dica.

Od spomena našeg branimo Žumberačke gore,
Od lađara stranih branimo i more
Uskoci nam senjski osvijetlili obraz
U očima naše dice vidit ćete odraz.

Željan Gligora

Uskočke smo čudi

Braćo Žumberčani

Mi smo narod Uskočke čudi,
Sveta vatra grije naše grudi.
Najmilije ipak živjet nam na miru.
Krijepiti se na ljubavnom viru.

Ljubav će nam pratilica biti,
Ona će nam bodrilica biti.
Zato braćo, dragi Žumberačni,
Svak' se sada svoga djela lati.

Bog nam dade za junaštvo platu,
Divnu zemlju plodnu obilatu.
Samo sluge i ustrajna rada,
Čvrsta vjera grudi će nam jačit,
Bratsku ljubav i slabe junačit,
Hrvatska će procvasti nam mlada.

Pučki pjesnik: Stjepan Žamarija

MOLITVA BOGORODICI ZA MIR

Marijo, Majko Božja, u ovom se času nevolje utječemo tebi. Ti si Majka, voliš nas i poznaješ: ništa ti nije skriveno što nosimo u srcu. Majko milosrđa, toliko smo puta iskusili tvoju brižljivu nježnost, tvoju nježnost, tvoju prisutnost koja donosi nanovo mir, jer nas uvijek vodiš k Isusu, Knezu mira.

Međutim, mi smo izgubili put mira. Zaboravili smo opomenu tragedija iz prošlog stoljeća, žrtvu milijuna poginulih u svjetskim ratovima. Zanemarili smo napore Zajednice država i izdajemo snove mira naroda i nade mladih. Razboljeli smo se pohlepom, zatvorili smo se u nacionalističke interese, uvenuli smo u ravnodušnosti i onesposobili se egoizmom. Htjeli smo radije zanemariti Boga, živjeti s našim lažima, njegovati agresivnost, zatrti živote i gomilati oružje, zaboravljajući da smo čuvari svoga bližnjeg te istog zajedničkog doma. Ratom smo razorili perivoj Zemlje, grijhom smo povrijedili srce našeg Oca koji nas želi kao braću i sestre. Postali smo ravnodušni prema svima i svemu, osim prema nama samima. I sa sramom govorimo: Oprosti nam Gospodine!

U bijedi grijeha, u našim naporima i u našoj krhkosti, u otajstvu bezakonja zla i rata ti nas, Majko sveta, podsjećaš da nas Bog ne ostavlja nego nas nastavlja gledati s ljubavlju, željan oprostiti nam i podignuti nas. On je taj koji nam je darovao tebe i položio je u tvoje bezgrješno Srce utočište za Crkvu i čovječanstvo. Po božanskoj si dobroti s nama te nas i u naizgled bezizlaznim situacijama povijesti nježno vodiš.

Utječemo se dakle tebi, kucamo na vrata tvoga Srca mi, tvoja draga djeca, koju se ne umaraš posjećivati u svako doba i pozivati na obraćenje. U ovome tamnome času dođi nam pomoći i utješiti nas. Ponovi svakome od nas: „Nisam li možda prisutna ovdje ja, koja sam tvoja majka?" Ti znadeš kako razvezati čvorove našeg srca i čvorove našega vremena. Darujemo ti naše povjerenje. Sigurni smo da ti, osobito u trenutku kušnje, ne odbijaš naše molitve i dolaziš nam u pomoć.

Tako si učinila u Kani Galilejskoj, kada si požurila trenutak Isusovog posredovanja te si uvela u svijet njegovo prvo znamenje. Kada je slavlju prijetio kraj, u žalosti si mu kazala: „Vina nemaju" (Iv 2,3). Majko, ponvi to Bogu opet, jer danas smo iscrpili vino nade, iščezla je radost, razvodnilo je je bratstvo. Izgubili smo čovječnost, rasuli smo mir. Postali smo sposobni za svako nasilje i razaranje. Žurno nam treba tvoj majčinski zahvat.

Primi stoga, o Majku, ovu našu prošnju.
Ti, Zvijezdo mora, ne dopusti da potonemo u ratnoj oluji.
Ti, Škrino novoga saveza, nadahni planove i putove pomirenja.
Ti, „Zemljo Nebeska", ponovno donesi Božju slogu u svijet.
Iskorijeni mržnju, smiri osvetu, nauči nas oprostu.
Oslobodi nas od rata, sačuvaj svijet od nuklearne prijetnje.
Kraljice Krunice, probudi u nama potrebu za molitvom i ljubavlju.
Kraljice ljudske obitelji, pokaži narodima put bratstva.
Kraljice mira, isprosi svijetu mir.

Tvoj plač, Majko, neka pokrene naša otvrdnula srca. Suze koji si za nas prolila neka učine da procvjeta ova dolina koju je naša mržnja isušila- I dok zveckanje oružja ne šuti, tvoja molitva neka nas raspoloži za mir. Tvoje majčinske ruke neka zagrle one koji pate i koji bježe pod naletom bombi. Tvoj majčinski zagrljaj neka utješi one koji su primorani napustiti svoje kuće i svoju Domovinu. Tvoje ožalošćeno Srce neka nas potakne na suosjećanje te nas odvaži da otvorimo vrata i da se pobrinemo za ranjene i odbačene ljude.

Sveta Majko Božja, dok si pod križem stajala Isus ti je, gledajući učenika pored tebe rekao: „Evo ti sina" (Iv 19,26): tako ti je povjerio svakoga od nas. Zatim učeniku svakome od nas, reče: „Evo ti majke" (r 27). Majko želimo te sada primiti u naš život i u našu povijest. U ovome času čovječanstvo, iscrpljeno i uznemireno, stoji s tobom pod križem. Ima potrebu povjeriti se tebi, po tebi Kristu se posvetiti. Narodi koji te s ljubavlju časte, utječu se tebi, dok tvoje srce kuca za njih i za sve narode pogođene ratom, glađu, nepravdom i bijedom.

Mi zato, Majko Božja i naša, svečano povjeravamo i osvećujemo tvom bezgrješnom Srcu nas same, Crkvu i svekoliko čovječanstvo. Primi ovaj naš čin kojeg izvršavamo s povjerenjem i ljubavlju, učini da prestane rat, providi svijetu mir. Ono „da" koje je niklnulo iz tvoga Srca otvorilo je vrata povijesti Knezu mira; vjerujemo da će opet posredstvom tvog Srca, doći mir. Tebi dakle posvećujemo budućnost cijele ljudske obitelji, potrebe i očekivanja naroda, tjeskobe i nade svijeta.

Neka se po tebi na Zemlju izlije božansko Milosrđe i neka slatki otkucaj mira ponovno odjekuje našim danima. Ženo onoga „da", nad koju je sišao Duh Sveti, donesi među nas Božji sklad. Napoji naše usahnulo srce, ti koja si „živo vrelo nade". Vezla si Isusu tkivo čovještva, učini i nas tkalcima zajedništva. Hodila si našim putevima, vodi nas stazama mira. Amen.

LIKOVNI RADOVI MATICE HRVATSKE

Pogled na dio sela Stojdraga

Grabar crkva sv Ivana Krstitelja

Stari grad Žumberak kod Kekića

Žumberačka kuća

ZAHVALNOST

Sunčano lipanjsko jutro u kojem se ogleda zelenilo žumberačkih vrhova spaja nas u ovom prostoru sjećanja, u kratkoj šutnji koju nitko nije kadar prekinuti. Trenutak je to kada snaga duša naših povezuje odnos s Vama biskupski vikaru Žumberačkog okružja, gospodine velečasni Mile Vranešiću.

Dubok u svojoj ljudskosti, mnogostruk u svojoj veličini.

Hvala Vam!

Iako ste se godine 2023. u ulozi domaćina oprostili od nas likovnih umjetnika, jer se niste osjećali dobro, slijedeće smo godine opet na našu radost dobili poziv kroz Vašu prigodnu duhovnu priču.

Pružili ste nam ruke i zagrljaj darovali. Žumberak nas spaja.

„Kako bolje od slike pretočiti viđeno, ali i ono neviđeno koje čini identitet posjećenog mjesta?“ – piše Nevenka. Iznova i iznova Žumberak traži i pronalazi svjedočanstvo ljepote postojanja.

A danas? Nastavljamo našu misiju u prijateljskom susretu s Vama dragi domaćini.

Snježana nam govori: „Raznolik ritam stvaranja prisutan kroz boju i potez različitih tehnika, izraz je emocionalnog toka u kojem svaki sudionik daje najbolje od sebe, ostavljajući nam dokaz postojanja u jedinstvenom i neponovljivom trenutku života“.

Zahvalni smo Vašoj obitelji koja nastavlja neumornim blagoslovljenim putem ka radosti života u Božjoj prisutnosti.

Vlasta Mažuranić

/likovna kolonija, Žumberak, 2025.)

IN MEMORIAM

SVEĆENIK MILAN VRANEŠIĆ

(1951. – 2025.)

Milan Vranešić rođen je 26.11.1951. godine u Novom Mestu (republika Slovenija) od oca Mile i majke Zlate rođ. Smiljanić. Obitelj Vranešić živjela je u metličkom naselju Bočka. Milan je pohađao osnovnu školu u Metlici a kasnije u Zagrebu. Klasičnu gimnaziju započeo je u Križevcima a nastavio kod salezijanaca u Rijeci. Po završetku srednje škole nastavlja daljnje obrazovanje u Zagrebu gdje upisuje Katolički bogoslovni fakultet na Kaptolu a kao svećenički kandidat boravi u Grkokatoličkom sjemeništu na Gornjem Gradu. Po završetku fakulteta sklapa brak sa svojom zaručnicom Đurđicom Rapljenović sa kojom je dobio djecu, kćer Ivanu i sina Daniela.

Za svećenika je zaređen u križevačkoj katedrali 5. lipnja 1977. godine. Njegovo mladomisničko geslo bilo je „Tko je pobjednik svijeta ako ne onaj koji vjeruje da je Isus Sin Božji". Nakon ređenja odlazi na grkokatoličke župe u Karlovac, Pribić, Mrzlo Polje te na rimokatoličku župu Kalje. Od 1979. stalni je župnik u svojoj rodnoj župi u Metlici. Tu ostaje narednih trinaest godina upravljajući sa župama Drage i povremeno s župom Kašt. Od 1992. godine preuzima župe Stojdraga i Grabar sa cjelokupnim područjem Samobora i svete Nedelje na kojem živi zajednica od preko tisuću vjernika. Za sve njih osniva se Duhovni centar Praoca Abrahama s crkvom 2002. godine. Milan Vranešić vršio je uz župničke dužnosti i službe žumberačkog dekana i vikara. Početkom 90-tih godina u jeku Domovinskog rata posebno se istaknuo u humanitarnom radu pomažući izbjeglim Žumberčanima iz Berka i Novske. Pomagao je i hrvatskim izbjeglicama iz Turnja kod Karlovca koje je smjestio u vlastitu kuću u Metlici. Za ostale je smještaj osigurao na području Kašta i drugih dijelova Žumberka. U javnim nastupima u medijima početkom 90-tih javno se zalagao za samostalnost republike Hrvatske i republike Slovenije u čemu je imao široku podršku naroda sa obije strane granice. Pokrenuo je molitvena okupljanja kod jame Jazovka gdje je i sam predvodio križni put

moleći za sve stradalnike na tome mjestu. Početkom devedesetih godina započeo je obnovu crkve sv. Ilije na Svetoj Geri koju je i dovršio 1992. godine. Uz pomoć mnogobrojnih prijatelja uspio se izboriti za proboj ceste od Sošica do Svete Gere. Trud koji je uložio u inicijativu da se izgradi cesta na vrh Žumberka bio je ogroman. Godine 1993. pokrenuo je zimsko hodočašće na Svetu Geru koje je imalo za cilj okupljanje naroda s nakanom molitve za mir u Hrvatskoj. Molitvena inicijativa koja je nastala u vrijeme rata kasnije se nastavila sa drugim nakanama i traje već više od trideset godina. Posebno se radovao okupljanjima na Starom gradu Žumberku gdje je organizirana velika svečanost povodom 700 godina spomena imena Žumberak. Njegovo zalaganje za napredak Žumberka prepoznali su mnogobrojni hrvatski dužnosnici napose predsjednik republike Hrvatske gospodin Stjepan Mesić koji je višekratno posjetio ovdašnje područje dajući na taj način podršku mnogobrojnim inicijativama. Milan Vranešić posebno se zalagao za formiranje Općine Žumberka u kojoj je vidio sigurnost i napredak u gospodarskom smislu. U svojim zrelim godinama obnašao je i službu duhovnika u Grkokatoličkom sjemeništu te je imenovan članom mnogih biskupijskih vijeća unutar Križevačke eparhije. Uz Ivana Pavkovića osnivač je Žumberačkog krijesa te izdavač mnogobrojnih crkvenih publikacija. Surađivao je kao novinar u Glasu koncila i tjedniku Glorija i u Glasniku Samobora i Svete Nedelje u kojem je pisao kolumne. Izdao je i knjigu kolumni i sabranih tekstova pod nazivom „Žumberačke crtice“. Za svoje zasluge dobio je niz crkvenih i društvenih priznanja. Preminuo je u župnom dvoru u Samoboru 14. siječnja 2025. u krugu svoje obitelji. Ispraćen je ne stojdraškom groblju sv. Jurja 17. siječnja 2025. godine.

Vječni mu spomen.

s. MELANIJA (JELA) KURNIK, OSBM

(1942. – 2025.)

Dana 24. rujna 2025. okrijepljena svetim sakramentima preminula je sestra Melanija (Jela) Kurnik, 0SBM članica sestara Bazilijanki Viceprovincije sv. Bazilija i sv. Makrine, Križevci, Hrvatska.

Sestra Melanija je rođena 19. studenog. 1942. u selu Kordići, Žumberak. U samostan je stupila 30. listopada 1960. u Križevcima, prve zavjete položila je 30. listopada 1962., a vječne zavjete 06. 09. 1970.

Naša draga s. Melanija u svojoj skromnosti i poniznosti bila je odana zajednici i vršila dužnosti koje je zajednica trebala.

Neka joj Gospodin udijeli vječni pokoj.

ALENKA CRLJENICA TRŽOK

(3. VIII.1989. – 22. XII. 2024)

Cijeli Žumberak, Karlovac, jaskanski i ozaljski kraj, pogodila je krajem prošle godine bolna vijest o odlasku u vječnost mlade, agilne, šarmantne, svestrano darovite, uvijek nasmiješene i energične „žumberačke vile" Alenke Crljenice Tržok.

Alenka je rođena 3. kolovoza 1989. u Novom Mestu (Slovenija), a djetinjstvo, mladost i svoje najdraže slobodno vrijeme provodila je u svojem voljenom Kaštu, živopisnom središtu glasovite grkokatoličke župe u Žumberku.

Završila je dva fakulteta – bila je magistra prava i ekonomije. Kao dugogodišnja tajnica Dobrovoljnog vatrogasnog društva Kašt, vatrogasna časnica 1. klase i predavačica bila je aktivno uključena u sva događanja u Kaštu, ali i čitavom Žumberku. Bila je počasna članica povijesne postrojbe Žumberački uskoci, a kao voditeljica i vrsna izvođačica stihova žumberačkih pjesnika bila je uključena u sve značajne priredbe, manifestacije, programe i svečanosti diljem Žumberka i šire.

Alenka je bila aktivna članica Ogranka Matice hrvatske u Jastrebarskom od njegovog obnavljanja u studenom 2010. Sudjelovala je u brojnim akcijama, naročito u onima povezanima sa Žumberkom i nastalima u suradnji s udrugom Žumberački uskoci čiji su je čelnici, Milan Radić i Željko Hranilović, jako voljeli i cijenili. Od ožujka 2023. Alenka je bila i predsjednica Nadzornog odbora jaskanskog ogranka Matice hrvatske, a od 2022. i aktivna članica i glumica Kazališta Škrabe. Sudjelovala je s velikom radošću na mnogim probama predstave „Robin Hood", ali nažalost nije uspjela zaigrati u njoj.

Alenka se za svog Dejana udala u lipnju 2021, a u siječnju 2024, samo nekoliko mjeseci nakon što joj je dijagnosticirana opaka bolest, rodila je sinčića Vitu.

Otac Zoran Vladušić, župnik u Kaštu, o Alenki je zapisao:

„Dani su čovjekovi kao sijeno, cvate ko cvijetak na polju, jedva ga dotakne vjetar i već ga nema al ljubav Gospodnja vječna je nad onima što ga se boje, nad onima koji njegov Savez čuvaju." (iz Psalma 102). Cvijet Žumberka, naša Alenka Crljenica Tržok, nakon hrabre i uzorne životne borbe, okrijepljena svetim tajnama, preselila je s ovoga svijeta u Očev zagrljaj ljubavi. Pratimo je molitvom za pokoj njezine duše, da bi cvjetala na rajskim poljanama i zagovarala nas do ponovnog susreta u zajedništvu anđela i svih svetih. Zahvaljujmo Gospodu na Alenkinom životu i svemu čime je oplemenila nas koji smo ju poznavali."

DVD Kašt oprostio se od svoje Alenke ovim riječima:

„Otišla je naša golubica, naš anđeo, srce našeg društva. Srca naša su danas slomljena na tisuće dijelova. Otišla je naša tajnica, zamjenica predsjednika, žila kucavica našeg društva, naš motor i pokretač. Danas smo ostali bez velikog čovjeka, ponosne vatrogaskinje, žene, majke i prijateljice. Anđele naš, mirno snivaj do sljedećeg susreta."

U knjizi „Jaskanski kraj u slici i riječi" objavljenoj u nakladi Ogranka Matice hrvatske u Jastrebarskom 2022, na čijem je predstavljanju Alenka predstavila stihove velikog žumberačkog pjesnika Jovana Hranilovića, u dijelu o Žumberku stoji:

„Iz Župe Kašt je rodom Alenka Crljenica (1989). Završila je pravni i ekonomski fakultet, a popularna je voditeljica brojnih žumberačkih priredbi, proslava i svečanosti, istaknuta predstavnica žumberačke mladeži, na čijoj neupitnoj ljubavi prema zavičaju i neumornom radu počiva budućnost ovog prekrasnog kraja."

Nažalost, Alenkina budućnost je prerano prekinuta, no mi koji smo ostali iza nje trudit ćemo se ići njeznim stopama. Radit ćemo na boljitku i razvitku njezinog voljenog Žumberka. Ali, dat ćemo i sve od sebe da ime Alenke Crljenice Tržok ostane zauvijek zapamćeno te da njezin sinčić i svi budući naraštaji saznaju koliko je ljubavi i svog (kratkog) vremena na ovom svijetu utkala u sve što je dobro, lijepo, plemenito i vrijedno za svoju obitelj, za svoj Žumberak i cijeli jaskanski kraj.

Alenka je tijekom svog života aktivno sudjelovala u mnogobrojnim aktivnostima vezanim za crkveni i javni život žumberačke zajednice.

Od rane mladosti zajedno sa žumberačkim svećenicima sudjelovala je u organizaciji velikih manifestacija koje su imale za cilj javnu promociju Žumberka i ovdašnje crkvene tradicije. Svojim govorima i javnim nastupima uvelike je pridonijela da slika žumberačkih grkokatolika u hrvatskoj javnosti bude onakva kakvu zaslužuju potomci slavnih Žumberačkih uskoka. Sada se postuhumno može kazati da je njezin doprinos u ovom smislu bio veoma velik i nezamjenjiv. Uistinu ostavila je iza sebe prelijepi trag koji zasigurno nikada neće biti zaboravljen.

Cijela žumberačka zajednica duguje joj zahvalnost za sve što je učinila na promociji Crkve, tradicije i cijelog našeg zavičaja. Malo je reći hvala jer ona je zaslužila puno više. Bog milostivi neka joj u Nebu nagradi sva njezina dobra djela a Žumberčani joj ostaju zauvijek zahvalni. Izraz zahvale u ime Žumberačkog krijesa neka bude izrečen i obitelji Crljenica koja je odgojila divnu žumberačku kćer ponos i uzor našeg Uskočkog zavičaja.

Draga naša Alenka, draga naša žumberačka vilo, naša ružo iz Kašta, naš uskočki anđele, počivaj u miru Božjem! Gledaj nas odozgo, čuvaj svojeg Vitu, svojeg Dejana, svoje roditelje i brata, svoj Kašt, svoj Žumberak i sve nas.

Žumberački krijes
Ogranak Matice hrvatske u Jastrebarskom
Udruga Žumberački uskoci
Kazalište Škrabe

prof. dr. sc. JANKO HERAK
sveučilišni profesor u mirovini

(1937. – 2025.)

Naš dragi otac, djed, pradjed, brat i tast, prof. dr. sc. Janko Herak, zauvijek nas je napustio u hladno kišno jutro 27. veljače 2025. godine… svega nepunu godinu dana nakon odlaska voljene supruge Nane. Janko Herak bio je znanstvenik, fizičar, umirovljeni profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Janko Herak rođen je 1937. godine u Brašljevici, gdje je proveo najranije djetinjstvo i prve godine školovanja. Bezbrižnost i zaigranost djetinjstva bile su nažalost pomiješane s tmurnim godinama rata, neimaštine, gladi i straha. Kao desetogodišnje dijete Janko odlazi u Zagreb k stricu Milanu Heraku i njegovoj supruzi na daljnje školovanje te ondje završava gimnaziju i diplomira fiziku na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Odmah nakon diplome 1960. godine zaposlio se u Institutu Ruđer Bošković (IRB). U proljeće 1961. Janko je oženio Anu (Nanu) u grkokatoličkoj crkvi na Gornjem gradu. Godine 1964. magistrirao je i sa Nanom otišao na izradu doktorata na Sveučilište Duke, u Durhamu, Sjeverna Karolina (SAD). Po povratku u Zagreb doktorirao je i postao voditelj Laboratorija na Institutu Ruđer Bošković. Od 1976. do umirovljenja 2005. bio je redoviti profesor i predstojnik Zavoda za biofiziku Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Jankovo uže znanstveno područje interesa bila je biofizika i kemijska fizika. Prvi je uveo biofiziku u sveučilišne programe diplomskih i doktorskih studija nekolicine različitih studija, napisao je udžbenik iz biofizike na hrvatskom jeziku te je nedvojbeno zaslužan za razvoj biofizike u Hrvatskoj.

Tijekom svoje znanstvene i akademske karijere, Janko Herak je boravio i radio u mnogim znanstveno-nastavnim institucijama u inozemstvu bilo kao gost profesor ili kao gostujući znanstvenik. Objavio je više od stotinu originalnih znanstvenih radova u časopisima s međunarodnom recenzijom te pedesetak preglednih radova u knjigama i

časopisima te više stručnih radova. Posebno mjesto među njegovim ostvarenjima zauzima niz od deset dvojezičnih i jedne knjige na engleskom jeziku pod naslovom "Ugledni hrvatski znanstvenici u svijetu", u kojima su opisani znanstveni životopisi gotovo stotinu uglednih znanstvenika hrvatskog podrijetla. Ovim djelima Janko Herak je želio hrvatskoj i inozemnoj akademskoj javnosti otkriti značaj i doprinos hrvatske znanstvene baštine.

Za svoj znanstveni i nastavni doprinos prirodnim znanostima, Janko Herak nagrađen je nizom nagrada. Najvažnije među njima su Odlikovanje Redom Danice Hrvatske s likom Ruđera Boškovića, Godišnja državna nagrada za znanost za popularizaciju i promidžbu znanosti, te ona najviša Nagrada za životno djelo za područje prirodnih znanosti.

Tata je bio čestit, tih, miran i samozatajan čovjek. Zahvaljujući svojem poslu surađivao je i sklapao prijateljstva s mnogim ljudima. Ostavio je neizbrisiv trag u srcima brojnih suradnika, kolega i studenata, koji za njega imaju samo najljepše riječi. Pored posvećenosti poslu, velikom srčanošću i ljubavlju posvetio se obitelji, svojoj supruzi i dvjema kćerima, kao i kasnije svojim unučicama. Bio je topao, nježan i osjećajan otac, no istovremeno je sestri Maji i meni predstavljao uzor, autoritet, oslonac i sigurnost.

Za života svojih roditelja, ali i godinama nakon njihova odlaska, Janko se uvijek rado vraćao u svoju Brašljevicu. U svojoj ljubavi za rodni mu Žumberak, Janko je proučavao povijest svoje obitelji i stanovnika Žumberka, njihovu tradiciju, običaje i jezik. Dugogodišnja istraživanja literature i dokumentacije o Žumberku i Žumberčanima navela su ga da napiše rječnik „žumberačkog" jezika zajedno s ilustriranom zbirkom pričica iz života u Brašljevici napisanih žumberačkim narječjem. Svoju je posljednju knjigu Janko uspio dovršiti, ali je nažalost nije stigao primiti u ruke. Želio je da ova knjižica bude pisani trag o jednom prohujalom vremenu, o duhu starog Žumberka kakvog je pamtio kao dijete, o njegovim ljudima, njihovom jeziku i običajima u nadi da će ih tako uspjeti spasiti od zaborava.

Počivao u miru Božjem.

Carol Herak-Kramberger

MARTA MAGOVAC
rođ. REBA

(1937. – 2025.)

Dne 23. ožujka 2025. godine u Metlici je preminula Marta Magovac rođ. Reba. Marta je rođena u Dragama 7. kolovoza 1937. od oca Janka i majke Jele rođ. Cvjetišić. Školovala se u Metlici a nakon završetka školovanja zapošljava se u poduzeću Novoteks. Brak sklapa s Nikolom Magovcem te mu pomaže kao vrijedna supruga.

U braku Nikole i Marte rodila se kći Biserka. Obitelj skladno napreduje te postižu ugled u svojoj sredini. Marta je u Metlici redovito pohađala župnu crkvu sv. Ćirila i Metoda, a svoju je obitelj rado okupljala i na liturgijama u crkvi Presvete Bogorodice u rodnim Dragama. Tijekom svog života surađivala je sa župnicima koji su je poštovali i cijenili jer se rado odazivala na sve crkvene događaje. Njezina gostoljubivost ostala je u sjećanju svećenicima i vjernicima. Kao uzorna majka, baka i prabaka ostati će u trajnom sjećanju svojim najmilijima koji osjećaju tugu zbog njezina odlaska. Neka joj dobri Bog nagradi sve dobro što je za svog života učinla za svoju obitelj, župu i sve prijatelje i znance.

Gospodine udjeli joj vječni mir.

Vječnaja pamjat.

Kćerka Biserka s obitelji

NIKOLA MAGOVAC IGOŠ

(1937. – 2025.)

Nikola Magovac Igoš rođen je 15. travnja 1937. godine u žumberačkom selu Magovci u grkokatoličkoj župi Kašt. Nikolini roditelji Dako i Marta rođ. Badovinac imali su uz sina još dvije kćeri Maru i Danicu. Nikola se školovao u Kaštu a kasnije je daljnje obrazovanje nastavio u Zagrebu. Po završetku školovanja započinje svoj radni odnos, a od 1957. godine stalno boravi u Metlici u naselju Bočka gdje pokreće privatni posao kao autoprijevoznik.

U svom poslu marljivim i požrtvovnim radom postiže poslovni uspjeh. Godine 1962. sklopio je brak sa svojom zaručnicom Martom rođ. Reba s kojom dobiva kćer Biserku. Godine 1982. pokreće i vlastitu proizvodnju te otvara pogon za obradu metala. Kao poduzetnik u narednim desetljećima razvija poslove, širi proizvodnju, zapošljava nove radnike te postiže značajan gospodarski uspjeh. Kao vrijedan radnik do kraja svog života brinuo je za svoje djelatnike i za napredak svog poduzeća koje je povjerio svojoj kćeri i nasljednicima. Nikola je preminuo u Metlici 23. svibnja 2025. godine okružen ljubavlju svojih najmilijih. Ispraćen je i sahranjen na metlčkom groblju kod sv. Roka. Među Žumberčanima u Metlici i zavičaju ostati će upamćen kao čovjek koji je napose poštovao svoju crkvu i tradiciju. Početkom devedesetih godina istaknuo se u obnovi stare uskočke crkve sv. Nikole u Badovincima, a istu je pomagao obnavljati i 2005. godine. Volio je svoje rodno selo Magovce i cijeli Žumberak, a posebno se veselio svakom napretku rodnog kraja. Ostaje svima u najljepšem sjećanju.

Vječnaja pamjat

Kćerka Biserka s obitelji

IVAN SEVEROVIĆ

(23.10.1944. – 20.6. 2025.)

Nismo te mogli sačuvati od smrti, al zato te čuvamo od zaborava.

Vječni mu spomen

Ožalošćena žena Marijana, kćeri: Ljiljana, Ankica, Sanja. Zet Miroslav. Unuci: Luka, Lana, Josipa, Nikola, Petra. Praunuk Mark

VERA BUKVIĆ
rođ. KEKIĆ

(1932. – 2025.)

Tužni su dani nakon što si nas napustila i otišla u Vječnost, no ispunjeni smo ponosom što smo te imali i nadamo se ponovnom susretu.

Hvala ti na neizmjernoj majčinskoj ljubavi i dobroti, koju si nam za života nesebično darivala.

Vječni ti spomen

JANKO HORVAT - JURA

(1957. – 2025.)

Hrvatki branitelj

Vječni mu spomen.

UDRUGA ŽUMBERČANA BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA

SLAVKO ČUČIĆ

(1951. – 2025.)

Hrvatki branitelj

Vječni mu spomen.

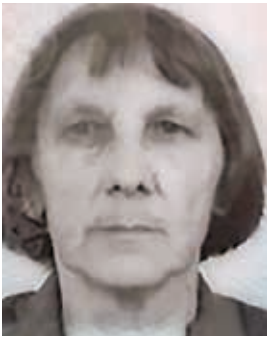
UDRUGA ŽUMBERČANA BRANITELJA DOMOVINSKOG RATA

MILAN SEVEROVIĆ - MILE

(1977. – 2025.)

Vječni mu spomen.

ANA STRIŽIĆ
rođ. DUNISKVARIĆ

(1939. – 2025.)

Vječni joj spomen.

JURICA PREDOVIĆ

(1929. – 2025.)

Vječni mu spomen.

JANKO DRAGOZET

(1945. – 2025.)

Vječni mu spomen.

PETAR STANIĆ

(1936. – 2025.)

Vječni mu spomen.

PROŠTENJA U NAŠIM CRKVAMA I KAPELAMA

PROŠTENJA U NAŠIM CRKVAMA I KAPELAMA

Grkokatoličke crkve i kapele

DRAGE	Rođenje presvete Bogorodice: 8. rujna
GRABAR	Rođenje sv. Ivana Krstitelja: 28. lipnja Grabarak: 30. svibnja
JASTREBARSKO	Susret Gospoda Isusa Krista u hramu (Svijećnica): 2. veljače Preobraženje Gospodnje: 6. kolovoza
KARLOVAC	Uzvišenje Svetog Križa: 14. rujna
KAŠT	Sveti Antun Pustinjak: 18. siječnja
Balići	Pokrov: 1. listopada
Badovinci	Sveti Nikola: 23. svibnja i 6. prosinca
Brašljevica	Sveti Juraj: 23. travnja, Uzašaće Gospodnje 14. svibnja
Dančulovići	Sveti Duh: 24. svibnja i 15. kolovoza
KRIŽEVCI	Presveta Trojica: 25. svibnja
Samostan	Uzvišenje Svetoga Križa: 14. rujna Zaštita presvete Bogorodice: 1. listopada
METLIKA	Sveti Ćiril i Metod: 5. srpnja
MRZLO POLJE	Sveti Petar i Pavao: 5. lipnja i 29. lipnja
Budinjak	Petrovska nedjelja: 12. srpnja Sveta Petka: 28. listopada
Osunja	Sveti Nikola: 24. svibnja
Tomaševci	Presveta Trojica: 31. svibnja
Tisovac	Sveti Vid: 22. lipnja
PEĆNO	Uznesenje presvete Bogorodice na nebo: 15. kolovoza
Drašći Vrh	Sveti Ilija: 20. srpnja
PRIBIĆ	Blagovijest: 25. ožujka
RADATOVIĆI	Sveto Uskrsnuće Gospodnje: Tomina nedelja 12. travnja
Dragoševci	Uznesenje presvete Bogorodice na nebo: 28. kolovoza
Liješće	Rođenje sv. Ivana Krstitelja: 20. siječnja
Sveta Gera	Sveti Ilija: 25. siječnja, 1. svibnja i 26. srpnja
Šiljki	Sveti Mihael Arkanđeo: 21. studenoga
SAMOBOR	Muke presvete Bogorodice (Žumberačka Bogorodica): 13. lipnja Abrahamovo: 11. listopada
SOŠICE	Sveti Petar i Pavao: 29. lipnja i 5. srpnja
Jezernice	Sveti Ilija: 2. kolovoza

Samostan	Krist Čovjekoljubac (Srce Isusovo): 12. lipnja
Sopote	Uznesenje presvete Bogorodice na nebo: 15. kolovoza
Stari Grad	Sveti Ćiril i Metod: 11. svibnja
Stari Grad (Gradina)	Uzvišenje Svetoga Križa Gospodnjega: 14. rujna
Visoče	Zbor sv. Ivana Krstitelja: 20. siječnja
	Rođenje sv. Ivana Krstitelja: 28. lipnja
STOJDRAGA	Sveti Juraj: 26. travnja
Grandovica	Posljednji sud: 30. svibnja
Kravljak	Presveta Trojica: 31. svibnja
ZAGREB	Sveti Ćiril i Metod: 11. svibnja
Samostan	Bezgrješno začeće: 8. prosinca
ZAGREB (Stenjevec)	Krist Kralj: 25. listopada

Rimokatoličke crkve i kapele

GORNJE PREKRIŽJE	Sveta Ana: 26. srpnja
	Sveti Mihael Arkanđeo: 29. rujna
Lović	Sveti Antun: 17. siječnja
KALJE	Sveti Mihael Arkanđeo: 29. rujna
Budinjak	Sveta Petka i sv. Rok: 1. svibnja i 18. kolovoza
Hartje	Sveti Nikola Tavelić: 17. studenoga
Kalje	Majka Božja: 8. rujna
Novo Selo	Sveti Leopold Bogdan Mandić: 12. svibnja
KRAŠIĆ	Presveto Trojstvo: 31. svibnja
	Blažena Djevica Marija od Krunice: 2. listopada
	Sveta Barbara: 4. prosinca
	Sveta tri Kralja: 6. siječnja
	Sveti Ivan Krstitelj: 24. lipnja
Brlenić	Srce Isusovo: 2. lipnja
Gornja Kupčina	Sveta Margareta: 17. lipnja
OŠTRC	Sveta Marija Magdalena: 22. srpnja
	Sveti Vid: 16. lipnja
	Sveti Rok: 18. kolovoza
Cernik	Sveta Jelena Križarica: 11. kolovoza
Kostanjevac	Sveti Antun: 17. siječnja
	Bl. Dj. Marija od sedam Žalosti: 15. rujna
Sošice	Uznesenje Marijino na nebo: 15. kolovoza
PRIBIĆ	Sveti Siksto: 7. kolovoza
Dol	Majka Božja: 15. kolovoza i 8. rujna
VIVODINA	Sveti Lovro: 10. kolovoza
ŽUMBERAK	Sveti Nikola: 6. prosinca
Kupčina	Sveti Rok: 16. kolovoza

ZADUŠNE SUBOTE U ŽUPAMA ŽUMBERAČKOGA VIKARIJATA

Prva zadušna subota:	7. veljače u Mrzlom Polju i Jastrebarskom
Druga zadušna subota:	28. veljače u Zagrebu i Radatovićima
Treća zadušna subota:	7. ožujka u Stojdragi
Četvrta zadušna subota:	14. ožujka u Kaštu i Samoboru
Peta zadušna subota:	23. svibnja u Križevcima i Sošicama

ŽUMBERAČKE KRSNE SLAVE

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
BACAN	Sv. Nikola
BADOVINAC	Sv. Nikola
BALIĆ	Sv. Nikola
BASTAŠIĆ	Verige sv. Petra
BJELOPAVLOVIĆ	Verige sv. Petra
BLAGOVIĆ	Sv. Nikola
BOGDANOVIĆ	Sv. Nikola
BOIĆ	Sv. Nikola
BRAČIKA	Sv. Arhanđel Mihael
BRATELJ	Sv. Juraj
BRATIĆIĆ	Sv. Nikola
BRDAR	Sv. Nikola
BRNČIĆ	Sv. Nikola
BRZOVIĆ	Sv. Juraj
BUBANOVIĆ	Sv. Nikola
BULIĆ	Sv. Nikola
BUKVIĆ	Sv. Nikola
BURIĆ	Verige sv. Petra
CAR	Sv. Juraj
CRLJENICA	Sv. Ivan
CVJETIŠIĆ	Sv. Nikola
ČAČILO	Sv. Nikola
ĆEIĆ	Sv. Nikola
ČUČIĆ	Sv. Nikola
DAMJANOVIĆ	Verige sv. Petra

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
DANČULOVIĆ	Sv. Nikola
DEANOVIĆ	Sv. Ivan
DEJANOVIĆ	Sv. Nikola
DELIMARIĆ	Sv. Nikola
DELIVUK	Sv. Ivan
DEROV	Sv. Nikola
DOBRIČIĆ	Sv. Nikola
DRAGELJ	Sv. Juraj
DRAGIŠIĆ	Sv. Nikola
DRAGOVIĆ	Sv. Nikola
DRAKULIĆ	Sv. Nikola
DRKUŠIĆ	Sv. Nikola
DUČIĆ	Sv. Nikola
DUNISKVARIĆ	Sv. Juraj
DURALIJA	Sv. Nikola
ĐURAŠIN	Sv. Nikola
ĐURAŠEVIĆ	Sv. Nikola
GAJSKI	Sv. Nikola
GARAPIĆ	Sv. Nikola
GOJKO	Sv. Nikola
GOLEŠ	Sv. Nikola
GOLUBIĆ	Sv. Ivan
GRUBAČ	Sv. Nikola
GRUBAČEVIĆ	Sv. Nikola
GRUBEŠIĆ	Sv. Nikola

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
GVOZDANOVIĆ	Sv. Nikola
GUDALJ	Sv. Nikola
GUROVIĆ	Sv.Nikola
HARALOVIĆ	Sv. Ivan
HERAK	Sv. Nikola
HERAKOVIĆ	Sv. Nikola
HODANOVAC	Sv. Ivan
HRANILOVIĆ	Sv. Stjepan
HRNJAK	Sv. Nikola
JELENIĆ	Sv. Toma
JURIĆ	Sv. Juraj
KARLOVIĆ	Sv. Nikola
KEGLJEVIĆ	Sv. Juraj
KEKIĆ	Sv. Nikola
KESERIĆ	Sv. Juraj
KLISURIĆ	Sv. Juraj
KORDIĆ	Sv. Vasilije
KOVAČEVIĆ	Sv. Nikola
KRAIĆ	Sv. Stjepan
KRAJAČIĆ	Sv. Nikola
KULJAJ	Sv. Nikola
LASIĆ	Sv. Juraj
LATINČIĆ	Sv. Nikola
LATKOVIĆ	Sv. Stjepan
LJUBANOVIĆ	Sv. Arandel Mihael
MAGOVAC	Sv. Nikola
MAKAR	Sv. Nikola

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
MALIĆ	Sv. Nikola
MARINKOVIĆ	Sv. Arandel Mihael
MILAKOVIĆ	Sv. Nikola
MILČINOVIĆ	Sv. Juraj
MILKOVIĆ	Sv. Stjepan
MILJENOVIĆ	Sv. Nikola
MIRKOVIĆ	Sv. Nikola
MIROSAVAC	Sv. Ivan
NOSETIĆ	Sv. Nikola
OBRADOVIĆ	Sv. Nikola
OGNJANOVAC	Sv. Ivan
OSTRMAN	Sv. Nikola
PAVIĆ	Sv. Juraj
PAVKOVIĆ	Sv. Nikola
PAUNOVIĆ	Sv. Nikola
PERENČEVIĆ	Verige sv. Petra
PERIS	Sv. Ivan
PETKOVIĆ	Sv. Nikola
PLAVAC	Sv. Ivan
POLJAK	Verige sv. Petra
POPOVIĆ	Verige sv. Petra
POSINAK	Sv. Nikola
POTURIČIĆ	Sv. Nikola
POŽAR	Sv. Nikola
PREDOVIĆ	Sv. Nikola
PRUŠĆEVIĆ	Sv. Dimitrije
RADATOVIĆ	Sv. Nikola

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
RADIĆ	Sv. Nikola
RADMANOVIĆ	Sv. Stjepan
RADOŠ	Sv. Juraj
RAĐENOVIĆ	Sv. Nikola
RAIĆ	Sv. Nikola
RAJAKOVIĆ	Sv. Nikola
RAJNOVIĆ	Sv. Ivan
RAPLJENOVIĆ	Sv. Juraj
RAŠIĆ	Sv. Lazar
RATKOVIĆ	Sv. Nikola
REBA	Verige sv. Petra
RELIĆ	Sv. Juraj
REŠKOVAC	Sv. Vasilije
ROMANOVIĆ	Sv. Vasilije
RUDMAN	Sv. Juraj
RUŠNOV	Sv. Ivan
SELAKOVIĆ	Verige sv. Petra
SEKULIĆ	Sv. Nikola
SEVEROVIĆ	Sv. Juraj
SILIĆ	Sv. Nikola
SIROČIĆ	Sv. Nikola
SMIČIKLAS	Sv. Aranđel Mihael
SMILJANIĆ	Sv. Juraj
STAKIĆ	Sv. Nikola
STANIĆ	Sv. Juraj
STANIČIĆ	Sv. Aranđel Mihael
STIĆ	Sv. Aranđel Mihael

OBITELJSKO PREZIME	OBITELJSKI SVETAC/ KRSNA SLAVA
STIPANOVIĆ	Sv. Ivan
STRAHINIĆ	Sv. Nikola
SUMINA	Sv. Nikola
ŠAJATOVIĆ	Sv. Nikola
ŠANDOR	Sv. Aranđel Mihael
ŠIMRAK	Sv. Nikola
ŠOBATOVIĆ	Sv. Nikola
ŠTRBAC	Sv. Juraj
TUPAC	Sv. Juraj
VIDOVIĆ	Sv. Nikola
VIŠOŠEVIĆ	Sv. Nikola
VLADIĆ	Sv. Nikola
VRANEŠIĆ	Sv. Juraj
VRAPČEVIĆ	Sv. Aranđel Mihael
VRBIĆ	Sv. Nikola
VUČINIĆ	Sv. Vasilije
VUJČIĆ	Verige sav. Petra
VUKČEVIĆ	Sv. Nikola
VUKIĆ	Sv. Nikola
VUKOBRAT	Sv. Ivan
VUKOVIĆ	Sv. Nikola
VUKŠIĆ	Sv. Nikola
VUKASOVIĆ	Sv. Juraj
ZUBOVIĆ	Sv. Nikola
ŽIVKOVIĆ	Sv. Juraj
ŽERAVICA	Sv. Nikola
ŽUĆAK	Sv. Nikola

KATASTARSKA KARTA ŽUMBERKA

ADRESAR

ADRESAR

ŽUMBERAČKI NARODNI SABOR
Stojdraga 16, 10432 Bregana
Tel. i Fax.: (01) 33 87 600

Centralne ustanove

Ordinarijat Križevačke eparhije
Franje Račkog 32, 48260 Križevci
Tel.: (048) 211 029, Mob.: 095 – 515 60 19
e-mail: ordinarijat@krizevacka-eparhija.hr

Katedrala i biskupska rezidencija
48260 Križevci, F. Račkoga 12
Tel.: (048) 712 153

Grkokatoličko sjemenište
10000 Zagreb, Ćirilometodska 1
Tel.: (01) 48 51 773,
Fax.: (01) 48 73 950

Grkokatolički župni uredi

Župni ured Glavosijeka sv. Ivana Krstitelja, B e r a k
Orolička 13, 32238 Čakovci
Stan župnika: Mikluševci, Rusinska 1
32238 Čakovci, Tel.: (032) 514 104

Župni ured Rođenja presvete Bogorodice, D r a g e
Drage 10, SLO - 8331 Suhor
Tel.: 00386 - 07 - 30 59 580
Tel.: 00386 - 07 - 30 59 580, 095 - 55 10 924

Župni ured sv. Ivana Krstitelja, G r a b a r
Mob.: 098 – 97 96 427

Župni ured, K a r l o v a c
47000 Karlovac, Dubovac 7
Tel.: (047) 415 946

Župni ured Preobraženja Gospodnjeg, J a s t r e b a r s k o
Radnička cesta 21, 10450 Jastrebarsko
Tel.: (01) 628 34 74; Mob.: 098 - 17 83 876
e-mail: marjanjeftimov@gmail.com
preobrazenje.jaska@gmail.com

Župni ured sv. Antuna Pustinjaka, K a š t
47284 Kašt, Kašt 16
Tel.: (047) 755 031

Župni ured Presvete Trojice, K r i ž e v c i
48260 Križevci, F. Račkoga 19
Tel.: (048) 681 121, Mob.: 098 - 93 98 505
e-mail: mihajlosi@gmail.com

Župa sv. Arkanđela Mihaela, L j u b l j a n a
Tel.: 095 - 55 10 924

Župni ured sv. Ćirila i Metoda, M e t l i k a
SLO - 8330 Metlika, Cesta XV. brigade 25
Tel.: 00386 - 07 - 30 59 580, 095 - 55 10 924

Župni ured sv. Petra i Pavla, M r z l o P o l j e
10456 Kalje, Mrzlo Polje
Tel.: (01) 62 77 027

Župni ured Uznesenja presvete Bogorodice, P e ć n o
10454 Krašić, Stan župnika: Pribić
Tel.: (01) 62 70 524

Župni ured Blagovijesti, P r i b i ć
Pribić 2, 10454 Krašić
Tel.: (01) 62 70 524

Župni ured Uskrsnuća Gospodnjega, R a d a t o v i ć i
47285 Radatovići, Radatovići 9
Tel.: (047) 754 026

Grkokatolički pastoralni centar, S a m o b o r
10430 Samobor, Uskočka 7
Tel.: (01) 33 27 453
e-mail: zumberacki-uskok@zg.t-com.hr

Župni ured sv. Petra i Pavla, S o š i c e
10457 Sošice, Sošice 12
Tel.: (01) 62 97 516, Mob.: 098 – 17 83 876

Župni ured sv. Jurja, S t o j d r a g a
10432 Bregana, Stojdraga 16
Tel. i Fax.: (01) 33 87 600
Mob.: 098 - 97 96 427
e-mail: zumberacki-uskok@zg.t-com.hr

Župni ured sv. Ćirila i Metoda, Z a g r e b
10000 Zagreb, Ćirilometodska 1
Tel.: (01) 48 51 773, Fax.: (01) 48 73 950
Mob.: 098 – 95 33 413

Župni ured Krista Kralja, Z a g r e b - S t e nj e v e c
10090 Zagreb-Susedgrad, Okrugljačka 9
Tel.: (01) 34 52 989, Mob.: 091 - 55 29 866
e-mail: grinisin.@net.hr

Rimokatolički župni uredi

Župni ured sv. Mihaela i sv. Ane, G o r nj e P r e k r i ž j e
10454 Krašić, Gornje Prekrižje 2
Tel.: (01) 62 70 259
Stan župnika: Vrhovac, Vrhovac 26
Tel.: (047) 731 873

Župni ured sv. Mihaela Arkanđela, K a lj e
10456 Kalje, Kalje
Tel.: (01) 62 77 012
Stan župnika: 10000 Zagreb, Kaptol 7
Tel.: (01) 48 90 639, Mob.: 098 - 262 669
e-mail: juraj.jerneić@inet.hr

Župni ured Presvetog Trojstva, K r a š i ć
10454 Krašić, Krašić 118
Tel.: (01) 62 70 703

Župni ured sv. Siksta, P r i b i ć
10456 Krašić, Pribić Crkveni 27
Tel.: (01) 62 70 080
Mob.: 099 - 62 70 080

Župni ured sv. Marije Magdalene, O š t r c
10455 Kostanjevac, Tupčina 4
Stan župnika: Krašić, Krašić 118
Tel.: (01) 62 70 703

Župni ured sv. Lovre, V i v o d i n a
47283 Vivodina, Vivodina 8
Tel. i Fax.: (047) 753 017

Župni ured sv. Nikole, Ž u m b e r a k
10455 Kostanjevac
Stan župnika: Pribić, Pribić Crkveni 27
Tel.: (01) 62 70 080
Mob.: 099 - 62 70 080

Samostani časnih sestara

Sestre Bazilijanke, K r i ž e v c i
48260 Križevci, F. Račkoga 36/38
Tel.: (048) 712 171, Fax.: (048) 271 526

Sestre Bazilijanke, Z a g r e b
10000 Zagreb, Jurjevska 53a
Tel.: (01) 46 77 466

Sestre Bazilijanke, S o š i c e
10457 Sošice, Sošice 11
Tel.: (01) 62 97 559

Služavke Malog Isusa, K r a š i ć
10454 Krašić
Tel.: (01) 62 70 003

Adrese ostalih svećenika

Andrija Kekić
Tel: 098/ 991-73-79

Mihajlo Hardi
Zabukovje pri Reki 33
Tel: 00 386/ 031 773 156

ADRESE ŽUMBERAČKIH DRUŠTAVA

Udruga Žumberčana branitelja Domovinskog rata
Uskočka 7, 10430 Samobor
Tel.: (01) 33 27 453
Predsjednik: Zdenko Petretić

Društvo Žumberčana „Tadija Smičiklas"
Đorđićeva 24/I., 10000 Zagreb
Predsjednik Milan Radić, dipl. oec.
Mob.: 098/98 41 660
e-mail:milan.radic@inet.hr

Kulturno-umjetničko društvo „Žumberčani"
Talani 10, 10000 Zagreb
Predsjednica Slavica Belšak
Tel.: 098/40 88 04

Kulturno-umjetničko društvo „Marko Vukasović"
Uskočka 7, 10430 Samobor
Tel.: (01) 33 27 453
Predsjednik: Janko Jelenić

Kulturno-umjetničko društvo „Žumberak"
Koštijalova 42, 8000 Novo Mesto
Slovenija
Predsjednik: Milan Car

Kulturno-umjetničko društvo „Žumberak"
Bratstva in enotnosti 52
8330 Metlika, Slovenija
Predsjednica: Mladen Brdar

Udruga „Žumberački uskoci"
Sošice 15, 10457 Sošice
Tel.: (098) 95 58 124
Predsjednik: Milan Radić
e-mail: radic.uskok@gmail.com

Udruga „Žumberačke vile-Sošice"
Sošice bb, Predsjednica: Ličko Zorica
Mob.: 099/ 216 46 47
e-mail: licko@zg.t-com.hr

Ekološko društvo „Žumberak"
Baradin prilaz 9, 10010 Zagreb,
Tel.: 01/66 37 622
Ekološko društvo Žumberak.

Kulturno-umjetnička udruga „Stojdraga"
Stojdraga 27, 10432 Bregana
Predsjednica: Marija Šimunić

Kulturno-umjetnička udruga „Mrzlo Polje Žumberačko"
Mrzlo Polje Žumberačko 29, 10456 Kalje
Predsjednica: Kristina Latković-Husta

ŽUMBERAČKA LOVAČKA DRUŠTVA

Lovačko društvo LISICA – Radatovići
Predsjednik: Nikica Milčinović

Lovačko društvo JASTREB – Kostanjevac
Predsjednik: Branko Popović

Lovačko društvo KUNA – Kalje
Predsjednik: Janko Bastašić

Lovačko društvo VEPAR ŽUMBERAČKI – Budinjak
Predsjednik: Ivica Gvozdanović

Lovačko društvo ŽUMBERAČKA GORA – Stojdraga
Predsjednik: Goran Roso

IZABRANI PREDSTAVNICI LOKALNE VLASTI U ŽUMBERKU 2017. - 2021.

Načelnik općine Žumberak:
Zdenko Šiljak

Zamjenik načelnika općine Žumberak:
Marko Vlahović

Članovi općinskog vijeća Općine Žumberak:
Josip Mahovlić,
Milan Morduš,
Ivica Mrazović,
Petar Kovačević,
Ankica Štojs,
Ivica Bogović,
Juraj Juratovac,
Nikica Radić

Predsjednik M.O. Budinjak:
Miro Kovačević

Predsjednik M.O. Stojdraga:
Jurica Živoder

Predsjednik M.O. Brašljevica:
Zvonimir Herak

Predsjednik M.O. Dojutrovica:
Andrija Šoštarić

Predsjednik M.O. Kašt:
Petar Obradović

Predsjednik M.O. Radatovići:
Bojan Smiljanić

Predsjednik M.O. Pećno:
nepopunjeno

ŽUMBERAČKA VATROGASNA DRUŠTVA

DVD Novo Selo Žumberačko
Novo Selo Žumberačko bb
10342 Bregana

DVD Gornja Vas
Gornja Vas bb
10456 Kalje

DVD Petričko Selo
Petričko selo bb
10456 Kalje

DVD Sošice
Sošice bb
10457 Sošice

DVD Kostanjevac
Kostanjevac bb
10455 Kostanjevac

DVD Kašt
Kašt bb
47284 Kašt

DVD Radatovići
Radatovići bb
47285 Radatovići

DVD Oštrc
Oštrc bb
10455 Kostanjevac

DVD Dojutrovica
Dojutrovica bb
47283 Vivodina

DVD Kupčina Žumberačka
Kupčina Žumberačka bb
10455 Kostanjevac

DVD Višći vrh
Višći vrh bb
10456 Kalje

ŽUMBERAČKI WEB PORTALI

Atletski klub „Žumberak" - / www.akzumberak.hr
Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje / www.pp-zumberak-samoborsko-gorje.hr
Uzor Žumberak - / www.uzor-zumberak.hr
Braniteljska zadruga Žumberačko gorje - / www.bz-zumberak.hr
Turistički klaster po Sutli i Žumberku - / www.sutla-zumberak.hr
Seoski turizam Lijepo brdo Žumberak" - / www.zumberak.com
Udruga za održivi razvoj „Žumberak" - / www.zumberak.org
Eko - selo Žumberak - / www.eko-selo.hr
Portal „Moj Žumberak" - / www.mojzumberak.com
http://uskok-sosice.hr/
http://www.facebook.com/groups/17240392943/
http://www.facebook.com/zumberacke.vile.1?ref=ts&fref=ts

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ ... 5

KALENDAR 2026. ... 7

DRŽAVNI PRAZNICI U REPUBLICI HRVATSKOJ 2026. GODINE ... 32

IZ ŽIVOTA SVEOPĆE CRKVE ... 33

U SPOMEN UTEMELJITELJU ŽUMBERAČKOG KRIJESA ... 34

PREMINUO PAPA FRANJO ... 37

IZABRAN NOVI PAPA LAV XIV. ... 39

NOVI ZAGREBAČKI POMOĆNI BISKUPI ... 41

MARKO KOVAČ ... 41

VLADO RAZUM ... 42

ČIN POSVETE HRVATSKOGA NARODA I HRVATSKE DOMOVINE PRESVETOMU SRCU ISUSOVU ... 45

OBNOVIMO SVOJU VJERU U ISUSA KRISTA ... 51

Isus je stvarno uskrsnuo ... 51

Uskrsnuće Isusovo: središte kršćanskog vjerovanja ... 51

Sjajna svijest ... 53

Kako povijesne činjenice bivaju prepoznate kao činjenice ... 54

Što to znači za uskrsnuće ... 55

Prazan grob ... 55

Objave Isusa ... 57

Promijenjeni učenici ... 59

Iskustvo kršćana ... 59

Nedjelja ... 59

Isus živi! ... 60

Uskrslog možemo susresti ... 60

S Isusom život postaje nov ... 61

Najveći poklon: oproštenje grijeha ... 62

Cilj života ... 63

Snaga da budemo novi ... 64

Mi smijemo uvježbavati novi život ... 64

Nitko ne mora ostati sam ... 66

Zajedništvo nije jednostavno ... 67
Što ruši zajedništvo ... 67
Zajedništvo je Isusov poklon ... 68
Božji duh ruši granice ... 68
Zajedništvo je moguće ... 69
Zajedništvo oko stola Kristova ... 69
Pozvani na zajedništvo ... 70
Primati i drugima davati Božju ljubav ... 70
Smrt nije kraj ... 71
Smrt je otvoreno pitanje ... 71
Isus ima odgovor na pitanje što poslije smrti ... 73
Isus, Gospodar živih i mrtvih ... 73
Mnogo je posla ... 74
Trebamo biti Božji suradnici ... 74
Ljudi trebaju ljudsku pomoć ... 75
Isus traži ljude koji mogu služiti ... 75
Postani kao Isus ... 75
Bog vidi one koje nitko ne vidi ... 76
Ljudi trebaju Isusa ... 76
Mnogo je posla ... 77
Život iz zahvalnosti ... 77
Tako je mnogo posla za vas ... 78

OD KRIJESA DO KRIJESA PO NAŠIM ŽUPAMA ... 79
ŽUPA RADATOVIĆI ... 80
Sveta Gera okuplja ... 80
ŽUPA PEĆNO ... 83
ŽUPA MRZLO POLJE ... 84
Budinjak ... 84
Osunja ... 86
Siječevac ... 88
Prisjeka ... 88
Obnova života ... 88
KROZ ŽUPU STOJDRAGA U 2025. GODINI ... 90
Zadušna subota ... 90
Jurjevo ... 91

Akcije obnove perivoja ... 92
Spomen bista svećeniku Milanu Vranešiću ... 93
Akcija obnove se nastavila ... 96
Galerija u spomen župnika Mihajla Trbojevića ... 99
Blagoslov konja i konjanika ... 102
KATEDRALNA ŽUPA PRESVETE TROJICE, KRIŽEVCI ... 105
Božić - Svetkovina rođenja Gospodnjega u katedrali ... 105
Nedjelja Božje Riječi u Križevačkoj katedrali - duhovna obnova bračnih parova ... 106
Svečano proslavljen Dan Križevačke eparhije ... 107
Blagoslov obnovljene kapelice sv. Josipa na Kosovcu u Križevcima ... 109
Križupoklonstvena nedjelja ... 109
Vladika Stipić posvetio sveti miron i antiminse na liturgiji u katedrali ... 111
Vladika Stipić predvodio službe Velikog petka i katedrali Presvete Trojice u Križevcima ... 112
Vladika Milan Stipić predvodio Uskrsno slavlje u Križevcima ... 113
Vladika Stipić služio liturgiju na Svijetli ponedjeljak u katedrali za hodočasnike sv. Šarbelu ... 114
Arhijerejska zadušna liturgija za Svetog oca u grkokatoličkoj katedrali u Križevcima ... 115
Pedesetnica - Duhovi u katedrali ... 116
Križevci: proslava naslovne svetkovine katedrale Presvete Trojice ... 117
Koncert zbora „Cantores Dei" u katedrali ... 119
Liturgija u Matuljima ... 120
Završene duhovne vježbe u Križevcima ... 121
Uočnica proslave sv. Marka Križevčanina u grkokatoličkoj katedrali ... 122
U Križevcima svečano proslavljen blagdan Prijenosa moći sv. Šarbela ... 123
Jubilejsko hodočašće u Rim ... 124
Svečanom liturgijom i koncertom proslavljena peta obljetnica biskupskog ređenja vladike Milana Stipića ... 126

Molitveni spomen pokojnih ... 127
U križevačkoj katedrali održana središnja proslava svete Jubilejske 2025. godina ... 127
ŽUPA GRABAR ŽIVI TIJEKOM GODINE ... 129
Stare slike naše povijesti ... 131
Okupljamo se u molitvi za pokojne ... 132
IZ DALMATINSKOG VIKARIJATA ... 133
IZ ŽUPE SAMOBOR ... 136
Sakramentalni i duhovni život ... 136
Zvonik ... 139
CRKVENE SPOMENICE PIŠU ŽUMBERAČKU POVIJEST ... 140
Iz spomenice župe Noršić selo ... 140
Iz spomenice slovenske župe sv. Križ Podbočje ... 141
TUGE I RADOSTI KAŠTANSKE ŽUPE ... 141
LIKOVNA KOLONIJA U STOJDRAGI ... 149
Umjetnost, riječ i duhovnost pod Milenijskim križem ... 149
VIJESTI IZ ŽUPE JASTREBARSKO ... 151
ŽUPE U SLOVENIJI ... 154
ZABILJEŽENO FOTOOBJEKTIVOM U NAŠIM ŽUPAMA ... 157

ŽUMBERAK JUČER, DANAS, SUTRA ... 165
PREZENTACIJA KRIJESA U GABROVICI-STOJDRAGA ... 166
Krijes ili svjetlo koje ulijeva povjerenje ljudima ... 166
NIKOLA DRAGELJ PROSLAVIO 100 GODINA ŽIVOTA ... 171
CRTICE IZ ŽUMBERAČKE POVIJESTI ... 172
Mjesna zajednica Žumberak – popis stanovništva iz 1971. godine ... 172
IZ ŽUMBERAČKE USKOČKE POVIJESTI ... 173
Tajni znak među uskocima ... 173
Uskočka lokva i „stara kuća" u Pavkovićima ... 173
Prvo oružje pa zatim dolazak vojnika ... 174
Mišićeve drage i Marković Jarak ... 174
POČETAK RADOVA NA USKOČKOM GRADU ... 175

KROZ PARK PRIRODE ... 176
Uređenje vrtova ... 176
Odmorišta ... 177
Kulinarstvo ... 179
GOSPODARSKA KRONIKA U 2025. GODINI ... 180
Ceste ... 180
Cesta Dragonoš-Pavlanci ... 181
STARE FOTOGRAFIJE IZ ŽUMBERAČKOG ARHIVA ... 187
ZABILJEŽENO FOTO OBJEKTIVOM ... 199

KNJIŽEVNI PODLISTAK ... 205
JANKO HERAK „ŽUMBERAČKE PRIČE PO ŽUMBERAČKI S RIJEČNIKOM" ... 207
Bože vrati mi Alenku ... 208
Mrzlo Polje ... 208
U spomen Draženu Vrapčeviću ... 209
Nazaj sem tu ... 209
Moj vanjkuš ... 210
Pedeset godina braka ... 210
Uskočka ... 211
Uskočke smo čudi ... 211
MOLITVA BOGORODICI ZA MIR ... 212
LIKOVNI RADOVI MATICE HRVATSKE ... 215
ZAHVALNOST ... 218

IN MEMORIAM ... 219
SVEĆENIK MILAN VRANEŠIĆ (1951. – 2025.) ... 220
s. MELANIJA (JELA) KURNIK, OSBM (1942. – 2025.) ... 222
ALENKA CRLJENICA TRŽOK (3. VIII.1989. – 22. XII. 2024.) ... 223
prof. dr. sc. JANKO HERAK sveučilišni profesor u mirovini (1937. – 2025.) ... 226
MARTA MAGOVAC rođ. REBA (1937. – 2025.) ... 228
NIKOLA MAGOVAC IGOŠ (1937. – 2025.) ... 229
IVAN SEVEROVIĆ (23.10.1944. – 20.6. 2025.) ... 230
VERA BUKVIĆ rođ. KEKIĆ (1932. – 2025.) ... 230
JANKO HORVAT – JURA (1957. – 2025.) ... 231

SLAVKO ČUČIĆ (1951. – 2025.) 231
MILAN SEVEROVIĆ – MILE (1977. – 2025.) 232
ANA STRIŽIĆ rođ. DUNISKVARIĆ (1939. – 2025.) 232
JURICA PREDOVIĆ (1929. – 2025.) 232
JANKO DRAGOZET (1945. – 2025.) 233
PETAR STANIĆ (1936. – 2025.) 233

PROŠTENJA U NAŠIM CRKVAMA I KAPELAMA 235
PROŠTENJA U NAŠIM CRKVAMA I KAPELAMA 236
ZADUŠNE SUBOTE U ŽUPAMA ŽUMBERAČKOGA VIKARIJATA 238
ŽUMBERAČKE KRSNE SLAVE 239
KATASTARSKA KARTA ŽUMBERKA 242

ADRESAR 243
ADRESAR 244
ADRESE ŽUMBERAČKIH DRUŠTAVA 246
ŽUMBERAČKA LOVAČKA DRUŠTVA 246
IZABRANI PREDSTAVNICI LOKALNE VLASTI U ŽUMBERKU 2017. - 2021. 247
ŽUMBERAČKA VATROGASNA DRUŠTVA 247
ŽUMBERAČKI WEB PORTALI 248
SADRŽAJ 249

Bilješke